

Raport z badania ewaluacyjnego mid-term Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” obejmujący okres 2016- 2018

Wykonawca:
BROMO Krzysztof Kondratowicz

Podpis wykonawcy

marzec 2019 r.

**LGD Ziemia
Pszczyńska**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19. Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER,
w ramach poddziałania 19.4. Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji objętego PROW 2014-2020.

Materiał opracowany przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”.
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Spis treści

1.	Wstęp	4
2.	Wprowadzenie	7
2.1.	Charakterystyka Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”	7
2.2.	Wizja rozwoju obszaru LGD „Ziemia Pszczyńska” zgodnie z LSR.....	11
2.3.	Cele strategiczne LGD „Ziemia Pszczyńska” zgodnie z LSR.....	13
2.4.	Umowa ramowa o warunkach i sposobie realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska”	17
3.	Metodologia i cele ewaluacji.....	18
3.1.	Cel badania	18
3.2.	Metody i techniki badania ewaluacyjnego.....	18
4.	Podsumowanie realizacji zadań w ramach działania M19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność) Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	23
4.1.	Poddziałanie 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność	23
4.2.	Poddziałanie 19.3 Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania.....	27
4.3.	Poddziałanie 19.4 Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji	28
4.4.	Podsumowanie zrealizowanych zadań w ramach inicjatywy LEADER	31
4.5.	Wpływ zrealizowanych zadań na realizację celów określonych w LSR	31
4.6.	Beneficjenci poddziałania 19.2.....	37
5.	Wyniki badania mieszkańców obszaru LGD „Ziemia Pszczyńska”	42
5.1.	Ocena wizerunku LGD „Ziemia Pszczyńska” wśród mieszkańców obszaru objętego LSR.....	43
5.2.	Ocena działalności LGD „Ziemia Pszczyńska”	47
6.	Wyniki badania beneficjentów operacji realizowanych w ramach LSR realizowanej przez LGD „Ziemia Pszczyńska”	54
6.1.	Ocena procesu aplikowania o środki.....	55
6.2.	Ocena procesu wydatkowania/rozliczenia środków	61
6.3.	Ocena wizerunku LGD z punktu widzenia beneficjenta	66
7.	Wywiady z przedstawicielami Rady, Zarządu i Biura LGD	71
8.	Wnioski i rekomendacje	79
8.2.	Stopień wykorzystania środków finansowych- ocena zgodności i wysokości wydatkowania przyznanego budżetu i realizowanych operacji	81

8.3.	Zgodność ogłaszania konkursów z harmonogramem - ocena stopnia realizacji zadań wdrażanych w LSR oraz zgodności konkursów.....	82
8.4.	Działalność organów LGD, jakość i efektywność świadczonych usług – ocena efektywności organów LGD, ocena poprawności działalności LGD określająca skuteczność zrealizowanych zadań w stosunku do założeń LSR.....	83
8.5.	Opinia społeczności na temat wdrażania LSR, realizacji operacji, planu komunikacji, aktywizacji – ocena skuteczności promocji, ocena poziomu zadowolenia i zainteresowania działalnością LGD.....	85
8.6.	Poziom realizacji zadań realizowanych w ramach planu komunikacyjnego - ocena stopnia realizacji zadań w ramach planu komunikacyjnego	86
8.7.	Powszechność dokumentu na obszarze LGD, opinia społeczności zamieszkującej obszar LGD na temat wdrażania LSR – ocena znajomości i działalności LGD.....	87
9.	Spis rysunków	89
10.	Spis tabel	91
11.	Załącznik nr 1 - wzory użytych ankiet.....	92

1. Wstęp

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” (LGD) jest instytucją, która w ramach swojej działalności statutowej korzysta ze środków finansowych pochodzących z Unii Europejskiej, w tym przede wszystkim dostępnych w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) alokowanych w Polsce poprzez Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020). Jednym z kluczowych założeń Programu jest bowiem tzw. podejście LEADER, którego istotą jest zaangażowanie społeczności wiejskich w proces podejmowania decyzji dotyczących rozwoju konkretnego obszaru na poziomie lokalnym poprzez utworzenie i rozwijanie lokalnego partnerstwa przedstawicieli trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego funkcjonującego w formie tzw. Lokalnej Grupy Działania. Aby otrzymać środki finansowe na realizację planowanych koncepcji rozwojowych i poszczególnych przedsięwzięć LGD została zobligowana do opracowania programu wspólnych działań w postaci Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR), której wdrażanie zgodnie z oczekiwaniami Unii Europejskiej musi podlegać systematycznemu monitorowaniu i ewaluacji, dzięki czemu możliwe jest bieżące dokonywanie oceny postępów w realizacji jej poszczególnych założeń oraz weryfikacja przejrzystości i celowości wydatkowania pieniędzy publicznych. Obowiązek ów wynika z decyzji Rady Unii Europejskiej, która zobligowała wszystkie państwa członkowskie do przeprowadzenia monitorowania i sprawozdawczości z postępów realizacji zadań w ramach PROW na podstawie **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005.**

Przedmiotem niniejszego raportu są wyniki przeprowadzonego badania ewaluacyjnego mid-term **za okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2018 r.** z realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) na lata 2016-2023 opracowanej i wdrażanej przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”. Niniejszy dokument zawiera szczegółową analizę stopnia zaawansowania we wdrażaniu poszczególnych działań, jak również przedstawia poziom realizacji poszczególnych założonych wskaźników. Konkludując zawarte w nim informacje stanowią ilościowe i jakościowe résumé procesu wdrażania LSR we wskazanym wyżej okresie, która to data jest dniem zakończenia okresu objętego badaniem ewaluacyjnym. Szczegółnej analizie poddano:

- nabory wniosków o przyznanie pomocy przeprowadzonych przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” w latach 2016-2018 (ogłoszone do dnia zamknięcia badania ewaluacyjnego) w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020;
- realizację projektów współpracy w ramach działania 19.3 „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” PROW 2014-2020 (do dnia zamknięcia badania ewaluacyjnego);
- działania i operacje związane z wydatkowaniem środków budżetowych w ramach działania 19.4 „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” PROW 2014-2020 (do dnia zamknięcia badania ewaluacyjnego).

Istotą przeprowadzonego badania ewaluacyjnego było przede wszystkim określenie faktycznego stopnia realizacji LSR na lata 2016-2023 przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”, w tym ustalenie poziomu adekwatności przyjętych wskaźników do zakładanych celów i przedsięwzięć, poziomu realizacji określonych celów i przedsięwzięć oraz wpływu wdrażanych przedsięwzięć na zakładane w LSR cele ogólne i szczegółowe.

Program ewaluacji mid-term oparto o zapisy Rozdziału XI – Monitoring i ewaluacja Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność Lokalnej Grupy Działania „Ziemia Pszczyńska” na okres 2016-2023, Wytycznych nr 5/3/2017 z 18 sierpnia 2017 r. w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz pomocniczo Podręcznika monitoringu i ewaluacji lokalnych strategii rozwoju Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, wykonanych przez EGO – Evaluation for Government Organizations S.C. w marcu 2017 r. Program ewaluacji mid-term prezentuje Tabela nr 1.

Tabela 1 Program ewaluacji mid-term

Elementy podlegające ewaluacji	Kto wykonuje	Źródła danych i metody ich zbierania	Czas i okres dokonywania pomiaru	Analiza i ocena danych
A. Elementy wdrażania operacji w ramach LSR				
Wskaźniki realizacji LSR Budżet LGD Harmonogram ogłaszanych konkursów	Niezależni eksperci (ocena zewnętrzna), ewaluacja z udziałem społeczności lokalnej	- Dane zastane - z przeprowadzonych konkursów, rejestr danych, rejestr ogłoszonych konkursów, ankiety monitorujące dla beneficjentów, sprawozdania beneficjentów - Ankiety ewaluacyjne z wnioskodawcami, którzy rozliczyli wnioski lub są w trakcie realizacji zadań	<i>Czas pomiaru:</i> do 3 m-cy następujących po latach ocenianych <i>Okres pomiaru:</i> Mid-term - po 2 latach wdrażania LSR (2016-2018)	1. Stopień realizacji wskaźników – ocena realizacji stanu wdrażania LSR, celowości i trafności założeń realizowanych w ramach LSR; 2. Stopień wykorzystania środków finansowych- ocena zgodności i wysokości wydatkowania przyznanego budżetu i realizowanych operacji 3. Zgodność ogłaszania konkursów z harmonogramem - ocena stopnia realizacji zadań wdrażanych w LSR oraz zgodności konkursów
B. Elementy funkcjonowania, koszty bieżące i aktywizacja LGD				
Pracownicy biura LGD Doradcy Rada, Zarząd	Niezależni eksperci (ocena zewnętrzna), ewaluacja z udziałem społeczności lokalnej	- Wywiady z beneficjentami (próba), wywiady z kierownikiem biura, Zarządem (próba), Radą (próba), Członkami LGD (próba) - Dane zastane – ankiety oceny doradztwa, sprawozdania, rejestr udzielonego doradztwa	<i>Czas pomiaru:</i> do 3 m-cy następujących po latach ocenianych <i>Okres pomiaru:</i> Mid-term -po 2 latach wdrażania LSR (2016-2018)	Działalność organów LGD, jakość i efektywność świadczonych usług – ocena efektywności organów LGD, ocena poprawności działalności LGD określająca skuteczność zrealizowanych zadań w stosunku do założeń LSR
Promocja obszaru i aktywizacja lokalnej społeczności		- Ankiety z beneficjentami, mieszkańcami, przedsiębiorcami, NGO, jst (próba) – opracowane	<i>Czas pomiaru:</i> do 3 m-cy następujących po latach ocenianych	1.Opinia społeczności na temat wdrażania LSR, realizacji operacji, planu komunikacji, aktywizacji – ocena skuteczności promocji,

Realizacja zadań w zakresie animacji lokalnej i współpracy		na potrzeby ewaluacji - dane zastane: dane własne z realizacji zadań, ankieta w zakresie animacji lokalnej i współpracy	Okres pomiaru: Mid-term -po 2 latach wdrażania LSR (2016-2018)	ocena poziomu zadowolenia i zainteresowania działalnością LGD 2. Poziom realizacji zadań realizowanych w ramach planu komunikacyjnego, kosztów aktywizacji - ocena stopnia realizacji zadań w ramach planu komunikacyjnego, aktywizacji 3. Powszechność dokumentu na obszarze LGD, opinia społeczności zamieszkującej obszar LGD na temat wdrażania LSR – ocena znajomości i działalności LGD.
--	--	---	---	--

Przedmiotowe badanie ewaluacyjne mid-term Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność Lokalnej Grupy Działania „Ziemia Pszczyńska” ostatecznie pozwoliło również na przedstawienie stosownych wniosków i rekomendacji, a także ocenę dotychczasowej realizacji LSR i systemu jej wdrażania.

Aby pełniej zrozumieć znaczenie i wagę kolejnych elementów niniejszego opracowania należy jeszcze przybliżyć pojęcie i proces samej ewaluacji.

Ewaluacją jest badanie społeczno-ekonomiczne, którego celem jest oszacowanie w odniesieniu do jasno sformułowanych kryteriów (najczęściej skuteczności, efektywności, użyteczności, trafności i trwałości) jakości oraz efektów wdrażania interwencji publicznych.¹

Osąd ten dotyczy zwykle potrzeb, jakie muszą być zaspokojone w wyniku interwencji oraz osiągniętych efektów. Ewaluacja oparta jest na specjalnie w tym celu zebranych i zinterpretowanych informacjach za pomocą odpowiedniej metodologii.

Ze względu na termin przeprowadzania badania możemy wyróżnić:

- ewaluację formatywną (**ex-ante**) przeprowadzaną przed realizacją programu/projektu, zasadniczym celem tego typu ewaluacji jest ocena na ile planowana interwencja z punktu widzenia potrzeb (sektora, beneficjentów) oraz spójna w zakresie planowanych celów i sposobów ich realizacji, diagnoza potrzeb i oczekiwań grupy docelowej, identyfikacja potencjalnych trudności w kontekście społecznym, gospodarczym, prawnym;
- ewaluację okresową (**mid-term**), która przeprowadzana jest w trakcie wdrażania programu/projektu. Jej efektem jest wstępna ocena interwencji i dostarczenie informacji do przygotowania dokumentów dla następnego okresu realizacji programu/projektu;
- ewaluację bieżącą (**on-going**), która przeprowadzana jest w trakcie wdrażania programu/projektu, jednak w przeciwieństwie do ewaluacji mid-term nie jest określony dokładny moment jej realizacji. Ewaluacja on-going przeprowadzana jest np. w przypadku,

¹ Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 22 września 2015; <http://www.ewaluacja.gov.pl>

gdy monitorowanie ujawniło odchylenia od założonych wartości wskaźników. Jej efektem jest identyfikacja barier realizacji celów;

- ewaluację końcową (**ex-post**) przeprowadzaną po zakończeniu realizacji programu /projektu, poddającą ocenie skuteczność i efektywność interwencji, jej trafność i użyteczność, a także stopień realizacji założonych celów oraz badanie długotrwałych efektów (oddziaływania) programu/projektu. Tego typu ewaluacja może stanowić cenne źródło informacji użytecznych przy planowaniu kolejnych interwencji.

Ewaluacja (ocena wartości programu lub projektu) jest przeprowadzane w oparciu o określone kryteria, najczęściej stosowanymi kryteriami są:

- **trafność** (relevance) – kryterium to pozwala ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele programu/projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem/projektem i/lub realnym potrzebom beneficjentów;
- **efektywność** (efficiency) – kryterium to pozwala ocenić poziom „ekonomiczności” programu/projektu, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych wyników i rezultatów. Nakłady rozumiane są tu jako zasoby finansowe, ludzkie i poświęcony czas;
- **skuteczność** (effectiveness) – kryterium to pozwala ocenić, do jakiego stopnia cele przedsięwzięcia zdefiniowane na etapie programowania zostały osiągnięte;
- **oddziaływanie/wpływ** (impact) – kryterium to pozwala ocenić związek pomiędzy celem programu/projektu i celami ogólnymi, tj. stopień, w jakim korzyści odniesione przez docelowych beneficjentów miały szerszy ogólny wpływ na większą liczbę ludzi w danym sektorze, regionie lub w całym kraju.
- **trwałość efektów** (sustainability) – kryterium to pozwala ocenić czy pozytywne efekty programu/projektu na poziomie celu mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego, a także czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tego programu/projektu w dłuższym okresie na procesy rozwoju na poziomie sektora, regionu czy kraju.

2. Wprowadzenie

2.1. Charakterystyka Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”

Podstawowe informacje dotyczące Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”

Nazwa: Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”

Data wpisu do KRS: 20.10.2008 r.

Numer KRS: 0000316064

Status prawny: Stowarzyszenie działające na mocy:

- ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. 2017 poz. 210 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz.U. 2018 poz. 140 z późn. zm.);

- Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. 2015 poz. 349 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej (Dz.U. 2018 poz. 627 z późn. zm.);
- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006;
- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005;
- oraz Statutu.

Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” stanowi trójsektorowe (społeczne, publiczne i gospodarcze) partnerstwo terytorialne działające na obszarze **11** gmin powiatów: pszczyńskiego, bieruńsko-lędzińskiego i mikołowskiego.

Od 2008 roku LGD "Ziemia Pszczyńska" członkami Stowarzyszenia jest 6 gmin powiatu pszczyńskiego: Kobiór, Pszczyzna, Goczałkowice - Zdrój, Miedźna, Pawłowice i Suszec.

Następnie 1 stycznia 2015 roku, w struktury LGD weszła także gmina Bojszowy, z powiatu bieruńsko-lędzińskiego. W marcu 2015 roku do grona gmin członkowskich dołączyły gminy Wiry i Orzesze z powiatu mikołowskiego, zaś od 1 kwietnia 2015 roku członkiem Stowarzyszenia stała się gmina Bieruń, także z powiatu bieruńsko-lędzińskiego.

Proces rozszerzenia obszaru objętego LSR zakończyło przystąpienie do LGD gminy Ornontowice (powiat mikołowski).

Gminy przyjęte w 2015 roku zostały wraz z pozostałymi gminami objęte Lokalną Strategią Rozwoju na okres programowania 2014-2020. Liczba mieszkańców obszaru objętego LSR wynosiła na dzień 30.06.2018 r. 147 515 osób.

Tabela 2 Gminy wchodzące w skład Stowarzyszenia LGD "Ziemia Pszczyńska"

Lp.	Nazwa Gminy	Typ Gminy	Powierzchnia (w km ²)	Liczba ludności 31.12.2013	Liczba ludności 30.06.2018
1.	Bieruń	Miejska	40	19 696	19 650
2.	Bojszowy	Wiejska	35	7411	7 837
3.	Goczałkowice-Zdrój	Wiejska	47	6605	6 768
4.	Kobiór	Wiejska	48	4902	4 877
5.	Miedźna	Wiejska	50	16 069	16 370
6.	Ornontowice	Wiejska	15	5941	6 058
7.	Orzesze	Miejska	84	20 000	20 836

8.	Pawłowice	Wiejska	76	18 042	18 157
9.	Pszczyzna (obszar wiejski)	Miejsko-wiejska	153	25 424	26 546
10.	Suszec	Wiejska	75	11 869	12 269
11.	Wyry	Wiejska	35	7592	8 147
RAZEM tereny wiejskie objęte LSR			658	143 551	147 515

Źródło: Bank Danych Lokalnych (BDL) Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), www.stat.gov.pl , stan na 09.03.2019

Rysunek 1 - Gminy objęte Lokalną Strategią Rozwoju.

Zgodnie ze zaktualizowaną na dzień 28.02.2019 r. listą Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”, grono członków Stowarzyszenia liczy łącznie **117** członków zwyczajnych.

Strukturę organizacyjną Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” tworzą cztery organy władzy odpowiedzialne za realizację zadań statutowych:

1. Walne Zebranie Członków

Zgodnie z obowiązującym Statutem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” do kompetencji **Walnego Zebrania Członków** należy m. in.: uchwalanie kierunków i programu działania Stowarzyszenia, w szczególności Lokalnej Strategii Rozwoju, wybór i odwołanie członków

Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady, rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej, w szczególności dotyczących projektów realizowanych w ramach LSR, udzielanie absolutorium ustępującemu Zarządowi, podejmowanie uchwał w sprawie przystąpienia Stowarzyszenia do innych organizacji, opiniowanie projektu LSR opracowanego przez LGD oraz opiniowanie propozycji Zarządu dotyczących projektów dofinansowywanych ze źródeł zewnętrznych. Reprezentatywność poszczególnych sektorów w składzie LGD według stanu na dzień 28.02.2019 r. wygląda w sposób następujący:

- Sektor publiczny – **17** członków/**14,5%** składu LGD;
- Sektor społeczny – **82** członków/**70,1%** składu LGD;
- Sektor gospodarczy – **18** członków/**15,4%** składu LGD.

Względem stanu na grudzień 2014 r. liczba członków wzrosła z 97 do 117, powiększył się udział przedstawicieli sektora gospodarczego (było 8, jest 18 członków) z 8,3% do 15,4% całkowitej liczby członków.

2. Zarząd

Statut Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” wskazuje, iż Zarząd kieruje całokształtem działalności Stowarzyszenia zgodnie z uchwałami Walnego Zebrania Członków, reprezentuje je na zewnątrz i ponosi odpowiedzialność za swoją pracę przed Walnym Zebraniem. Do jego kompetencji należy również m. in.: przyjmowanie nowych członków Stowarzyszenia, kierowanie bieżącą pracą Stowarzyszenia oraz zwoływanie Walnego Zebrania Członków i koordynacja prac LSR. Aktualny skład Zarządu tworzą:

- Renata Dyrda – Prezes
- Paweł Repeta – Wiceprezes
- Michał Pudełko – Sekretarz
- Bernadeta Lampart – Skarbnik
- Andrzej Nelec – Członek Zarządu
- Anna Morcinek – Członek Zarządu
- Przemysław Major – Członek Zarządu

3. Rada

Rada Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” (organ decyzyjny) powołana została w celu dokonywania wyboru operacji, które zostaną sfinansowane w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska”.

Składa się z 15 osób:

1. Grzegorz Mola- Przewodniczący Rady;
2. Dorota Zywert - Wiceprzewodnicząca Rady;
3. Marcin Kędzior- członek Rady;

4. Aleksandra Morcinek - członek Rady;
5. Marcin Germanek - członek Rady;
6. Marian Waliczek - członek Rady;
7. Sławomir Staszak - członek Rady;
8. Beata Drobny - członek Rady;
9. Marcin Kotas - członek Rady;
10. Magdalena Przybyła - członek Rady;
11. Aleksandra Kubeczko - członek Rady;
12. Łucja Krutak - członek Rady;
13. Łukasz Kocurek - członek Rady;
14. Kamil Malczyk - członek Rady;
15. Jarosław Galusek - członek Rady.

4. Komisja Rewizyjna

Organowi temu Statut Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” przyznaje kompetencje takie jak: kontrola bieżącej pracy Stowarzyszenia, składanie wniosków w przedmiocie absolutorium dla Zarządu na Walnym Zebraniu Członków, występowanie z wnioskiem o zwołanie Walnego Zebrania Członków oraz dokonywanie wyboru podmiotu mającego zbadać sprawozdanie finansowe Stowarzyszenia zgodnie z przepisami o rachunkowości. Aktualny skład Komisji Rewizyjnej tworzą:

- Agata Lisowicz-Wala - Przewodnicząca Komisji
- Bernadeta Sojka-Jany - Wiceprzewodnicząca Komisji
- Jadwiga Gołek - Członek Komisji

Funkcje Zarządu i Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” oprócz wspomnianego Statutu regulują również odpowiednio Regulamin pracy Zarządu oraz Regulamin pracy Rady.

2.2. Wizja rozwoju obszaru LGD „Ziemia Pszczyńska” zgodnie z LSR

Działalności Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” przyświeca konkretna **wizja rozwoju** zdefiniowana w przyjętej Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) na lata 2016-2023, która bez wątpienia stanowi jej zasadniczy fundament. Kształt owej wizji określa potrzeby rozwoju LGD w następującym układzie pożądaných procesów i stanów:

– **wzmacnianie lokalnego rynku pracy**, przede wszystkim z uwzględnieniem:

- a) młodych mieszkańców, których mobilność jest wysoka, a co za tym idzie ryzyko emigracji jest znaczące;
- b) kobiet, które mają ograniczone możliwości rozwoju zawodowego ze względu na sytuację rodzinną;

c) osób starszych, które mogłyby jeszcze być aktywne zawodowo, co przyczyniłoby się do pełniejszego wykorzystania kapitału ludzkiego obszaru, a jednocześnie wspierałoby integrację międzypokoleniową;

– **rozwój przedsiębiorczości lokalnej umożliwiającej:**

a) wykorzystywanie pomysłowości i kreatywności mieszkańców;

b) tworzenie nowych miejsc pracy, także o wyższej jakości;

c) lepsze wykorzystywanie lokalnych potencjałów, w szczególności zasobów kulturowych, przyrodniczych, walorów położenia geograficznego i komunikacyjnego; rozwój sieci kooperacyjnych zarówno w układzie obszaru LSR, jak również w układzie regionalnym z partnerami w aglomeracjach województwa;

d) wzbogacenie wachlarza produktów i usług adresowanych na lokalny rynek i podnoszących komfort życia, także w aspekcie dostępności do usług społecznych;

e) wykreowanie specjalizacji lokalnych, wzmacniających ekonomiczną pozycję obszaru w otoczeniu;

– **rozwój przedsiębiorczości społecznej** pozwalającej na:

a) uzupełnienie i wzbogacenie zakresu dostępnych udogodnień i usług społecznych zgodnie z potrzebami zmieniającego się społeczeństwa, niezależnie od ograniczonych środków w budżetach lokalnych;

b) przejście od działalności *stricte* społecznej do działalności wpisujących się w ekonomię społeczną oraz wykorzystanie doświadczeń sektora pozarządowego w tworzeniu produktów rynkowych;

– **rozwój turystyki** jako dziedziny o wszechstronnym wpływie na rozwój obszaru, w tym w następujących wymiarach:

a) wykorzystanie unikatowego i bardzo bogatego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego obszaru w celach komercyjnych, stworzenie nowych miejsc pracy, powstanie nowych przedsiębiorstw;

b) uzmysłowienie mieszkańcom prawdziwej wartości dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego dzięki napływowi turystów i ich zainteresowaniu obszarem;

c) stworzenie możliwości dla sprzedaży produktów lokalnych, które mogą być interesujące dla turystów;

d) rozwój funkcji, które mogą wzbogacać możliwości spędzania czasu wolnego przez mieszkańców obszaru;

e) wzmocnienie / wykreowanie wizerunku obszaru;

– **podniesienie poziomu integracji społecznej** prowadzącej do:

a) ukształtowania nowych relacji władza-obywatel;

b) lepszego wzajemnego poznania i zintegrowania obszaru z uwzględnieniem społeczności nowo przyjętych do LGD gmin; włączenie mieszkańców w działania na rzecz wspólnoty

lokalnej, zachowania lokalnych walorów, budowania poczucia odpowiedzialności za swoje miejsce zamieszkania;

c) wykorzystywania pomysłów mieszkańców na rzecz rozwoju lokalnego;

– **realizacja rozwoju zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego**, co umożliwi:

a) zachowanie najlepszych walorów obszaru; godzenie rozwoju społeczno-ekonomicznego z potrzebami środowiska;

b) rewitalizację przestrzeni, które utraciły swoje funkcje i przywrócenie im walorów środowiskowych i kulturalnych;

– **podwyższenie poziomu życia mieszkańców, szczególnie tych z grup defaworyzowanych**:

a) dostosowanie zakresu usług społecznych do zmian demograficznych zachodzących na obszarze;

b) włączenie różnych sektorów w działania na rzecz poprawy sytuacji społecznej.

2.3.Cele strategiczne LGD „Ziemia Pszczyńska” zgodnie z LSR

W oparciu o wyniki przeprowadzonej analizy SWOT oraz przy wykorzystaniu rezultatów spotkań warsztatowych z przedstawicielami społeczności lokalnej zamieszkującej obszar objęty LSR określono **cele ogólne**, które powinny zostać osiągnięte poprzez wdrażanie Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność. Cele te zostały sformułowane w następujący sposób:

- **CO1.** Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców oraz podniesienie atrakcyjności lokalnego rynku pracy
- **CO2.** Podniesienie atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej obszaru
- **CO3.** Podnoszenie skuteczności w rozwiązywaniu problemów społecznych i rozwój społeczeństwa obywatelskiego silnego kapitałem zaufania
- **CO4.** Ochrona, wzbogacanie i wykorzystanie lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego oraz wspieranie działań ożywiających przestrzeń

Dla kolejnych celów ogólnych zostały sformułowane **cele szczegółowe** oraz odpowiadające im **przedsięwzięcia**.

Tabela 3 - Cele ogólne i cele szczegółowe Lokalnej Strategii Rozwoju.

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia
CO1. Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców oraz podniesienie atrakcyjności lokalnego rynku pracy	CS1.1. Zwiększenie poziomu udogodnień oferowanych istniejącym i nowo powstającym firmom lokalnym	P1. PRZEDSIĘBIORCZA ZIEMIA PSZCZYŃSKA – DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZE RÓŻNE

		CS1.2. Wzrost przedsiębiorczych kompetencji mieszkańców, w tym w zakresie wykorzystywania zasobów na rzecz tworzenia produktów lub usług lokalnych o wysokiej konkurencyjności.	P2. PRZEDSIĘBIORCZA ZIEMIA PSZCZYŃSKA – DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZE – PRODUKTY/USŁUGI LOKALNE
		CS1.3. Wzmocnienie współpracy podmiotów lokalnych na rzecz innowacyjności, pozyskiwania nowych rynków, a także kreowania i promowania produktów lokalnych.	P3. PRZEDSIĘBIORCZA ZIEMIA PSZCZYŃSKA – RYNKI ZBYTU, SIECI WSPÓŁPRACY, MARKA LOKALNA
CO2. Podniesienie atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej obszaru		CS2.1. Urozmaicenie i przestrzenny rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i jej otoczenia	P4. INFRASTRUKTURA AKTYWNEGO WYPOCZYNKU – TURYSTYKA, REKREACJA
		CS2.2. Poszerzenie zakresu, wzrost jakości i poziomu zintegrowania oferty turystyczno-rekreacyjnej	P5. OFERTA AKTYWNEGO WYPOCZYNKU - DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZE
CO3. Podnoszenie skuteczności w rozwiązywaniu problemów społecznych i rozwój społeczeństwa obywatelskiego silnego kapitałem zaufania		CS3.1. Wzrost dostępności usług społecznych, w tym aktywizujących i integrujących społeczność lokalną.	P7. SPOŁECZNOŚĆ SIŁĄ ROZWOJU – INTEGRACJA SPOŁECZNA
		CS3.2. Rozwój przedsiębiorczości społecznej zwiększającej dostępność do usług ułatwiających funkcjonowanie rodziny	P8. SPOŁECZNOŚĆ SIŁĄ RODZINY – WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZE
		CS3.3. Rozwój mechanizmów dialogu i współpracy lokalnej	P9. KUŹNIA KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPOŁECZNEGO
CO4. Ochrona, wzbogacanie i wykorzystanie lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego oraz wspieranie działań ożywiających przestrzeń		CS4.1. Podniesienie zdolności mieszkańców do realizacji zasad rozwoju zrównoważonego oraz przeciwdziałania konsekwencjom zmian klimatu	P10. LOKALNY EKO-BALANS, NOWA ENERGIA, DOBRY KLIMAT
		CS4.2. Zwiększenie włączenia mieszkańców i podmiotów lokalnych w działania wykorzystujące lokalne dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe	P11. DZIEDZICTWO LOKALNE ZIEMI PSZCZYŃSKIEJ - ZASOBY MATERIALNE, INFRASTRUKTURA
			P12. DZIEDZICTWO LOKALNE ZIEMI PSZCZYŃSKIEJ – NIEMATERIALNE

Źródło: Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność wg aktualizacji na dzień 05.12.2018 r.

W poniższej tabeli zaprezentowano **przedsięwzięcia** wdrażające cele szczegółowe i ogólne LSR.

Tabela 4 - Przedsięwzięcia, sposoby realizacji, preferowane typy operacji w LSR

Przedsięwzięcie wraz z uzasadnieniem	Forma realizacji	Preferowane typy operacji
P1. PRZEDSIĘBIORCZA ZIEMIA PSZCZYŃSKA – DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZE RÓŻNE	konkursowe	wspieranie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej poprzez dofinansowanie zakładania i rozwoju firm, tworzących „nowe” miejsca pracy
P2. PRZEDSIĘBIORCZA ZIEMIA PSZCZYŃSKA – DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZE – PRODUKTY/ USŁUGI LOKALNE	konkursowe	podejmowanie lub rozwijanie działalności gospodarczych w zakresie wytwarzania produktów lokalnych bądź świadczenia usług lokalnych (w tym produkty spożywcze, kulinarne, drobne rzemiosło, rękodzieło, działalność artystyczna)
	aktywizacja	akcje edukacyjne we współpracy z instytucjami rynku pracy i otoczenia przedsiębiorczości oraz szkołami i uczelniami / działania włączające w proces wdrażania LSR i kształtujące postawy przedsiębiorcze
P3. PRZEDSIĘBIORCZA ZIEMIA PSZCZYŃSKA – RYNKI ZBYTU, SIECI WSPÓŁPRACY, MARKA LOKALNA	konkursowe	współpraca lokalnych firm w zakresach: krótkich łańcuchów dostaw, rozwoju rynków zbytu produktów lub usług lokalnych / współpraca na rzecz promocji produktów lub usług lokalnych, w szczególności poprzez wspólne oferty i katalogi; projekty kreujące jednolity design, wspólną promocję w mediach i w trakcie imprez targowo-wystawienniczych,
	Własne/ konkursowe	projekt dot. wypracowania i wdrażania założeń i standardów marki lokalnej ZP
P4. INFRASTRUKTURA AKTYWNEGO WYPOCZYNKU – TURYSTYKA, REKREACJA	konkursowe	budowa lub przebudowa niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej (np. miejsca postojowe, wiaty, parki, place zabaw, skwery, siłownie zewnętrzne, obiekty małej architektury, info-kioski, oświetlenie, boiska) / wytyczanie i oznakowanie ścieżek/tras/szlaków rowerowych, pieszych, konnych
	współpracy	projekt współpracy dot. tworzenia bazy lub sieci turystyczno-rekreacyjnej
P5. OFERTA AKTYWNEGO WYPOCZYNKU - DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZE	konkursowe	podejmowanie i rozwijanie działalności gospodarczych oferujących lokalne usługi turystyczno-rekreacyjne (w tym wypożyczalnie sprzętu turystycznego i rekreacyjnego, obiekty wypoczynkowe, mała gastronomia, obiekty typu SPA, tężnie)
P6. SIECI AKTYWNEGO WYPOCZYNKU	konkursowe	współpraca firm lokalnych w zakresie świadczenia usług turystycznych i rekreacyjnych / promocja obszaru objętego LSR, w tym poprzez wsparcie imprez bazujących na lokalnym potencjale turystyczno-rekreacyjnym (np. biegi na orientację, geocaching, questy, itp.) / promocja obszaru poprzez opracowywanie i wydawanie, przewodników, multimediiów, / tworzenie i promocja lokalnej marki turystycznej
P7. SPOŁECZNOŚĆ SIŁĄ ROZWOJU – INTEGRACJA SPOŁECZNA	konkursowe	wzmacnianie kapitału społecznego poprzez inicjatywy rozwijające potencjał lokalnych społeczności oparte o wolontariat i samopomoc / inicjatywy na rzecz sieciowania podmiotów zaangażowanych w pracę z grupami defaworyzowanymi
	grantowe	projekt grantowy dot. rozwoju potencjału podmiotów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną

Przedsięwzięcie wraz z uzasadnieniem	Forma realizacji	Preferowane typy operacji
P8. SPOŁECZNOŚĆ SIŁĄ RODZINY – WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZE	konkursowe	podejmowanie lub rozwijanie działalności gospodarczych w zakresach usług wspierania funkcjonowania rodzin (tj. usługi opiekuńcze dla dzieci i osób zależnych, bawialnie, wypożyczalnie strojów, itp.), usług dla kobiet w ciąży, usług animacyjnych, usług czasu wolnego dla dzieci i młodzieży: kursów językowych, tanecznych, sportowych, itp. / podejmowanie lub rozwijanie działalności gospodarczych w obszarach integracji społecznej lub usług społecznych, w tym rehabilitacyjnych i prozdrowotnych
P9. KUŹNIA KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPOŁECZNEGO	konkursowe	organizacja wydarzeń aktywizujących mieszkańców, wydarzeń opartych o wolontariat, podnoszących kompetencje mieszkańców (w tym cyfrowe), związanych z podnoszeniem wiedzy nt. obszaru, promujących partnerstwa lokalne i lokalne innowacje / wzmacnianie kapitału społecznego poprzez projekty na rzecz rozwoju dialogu obywatelskiego i międzyinstytucjonalnego, w tym partnerskie projekty międzysektorowe / wzmacnianie kapitału społecznego poprzez organizację imprez tematycznych, integrujących mieszkańców wokół wspólnych wartości, ze szczególnym uwzględnieniem imprez międzypokoleniowych
	aktywizacja	operacje dot. informowania i włączenia mieszkańców w proces wdrażania LSR
	grantowe	projekt grantowy na najlepsze projekty z zakresu wzmacniania kapitału społecznego
P10. LOKALNY EKO-BALANS, NOWA ENERGIA, DOBRY KLIMAT	konkursowe	organizacja szkoleń i wydarzeń podnoszących wiedzę mieszkańców z zakresu zrównoważonego rozwoju, zmian klimatu i OZE (np. konferencje, seminaria, warsztaty promujące zachowanie bioróżnorodności i równowagi ekologiczne, kampanie edukacyjne, akcje medialne, spoty, happeningi, itp.) / organizacja wydarzeń promujących nowe, „czyste” technologie ograniczające zanieczyszczenie środowiska (np. redukujące problem tzw. „niskiej” emisji), ze szcz. uwzględnieniem innowacji / opracowywanie publikacji, aplikacji multimedialnych oraz materiałów promocyjnych służących ochronie środowiska i przeciwdziałaniu zmianom klimatu
	aktywizacja	metody produkcji i dystrybucji produktów ekologicznych
	Własne/ konkursowe	projekt dot. wdrożenia koncepcji idei „SLOW”
	współpracy	projekt dot. ekorozwoju, bioróżnorodności, w tym pszczelarstwa
P11. DZIEDZICTWO LOKALNE ZIEMI PSZCZYŃSKIEJ - ZASOBY MATERIALNE, INFRASTRUKTURA	konkursowe	budowa lub przebudowa niekomercyjnej infrastruktury społeczno-kulturalnej wraz z niezbędnym wyposażeniem / działania na rzecz zachowania elementów lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, w tym obiektów zabytkowych oraz muzeów, izb pamięci lub tradycji, obiektów sakralnych, pomników i miejsc pamięci / uzupełnienie lokalnych ekspozycji dziedzictwa lokalnego w muzeach, izbach pamięci i innych powszechnie dostępnych miejscach i

Przedsięwzięcie wraz z uzasadnieniem	Forma realizacji	Preferowane typy operacji
		obiektach
	grantowe	projekt grantowy wspierający podmioty działające na rzecz dziedzictwa lokalnego
P12. DZIEDZICTWO LOKALNE ZIEMI PSZCZYŃSKIEJ – NIEMATERIALNE	konkursowe	promocja lokalnego dziedzictwa historycznego, przyrodniczego, kulturowego obszaru poprzez organizację innowacyjnych imprez, wydarzeń, akcji, projektów (np. przeglądy artystyczne, koncerty, wystawy, prelekcje, eko design itp.) / kultywowanie lokalnych tradycji, obrzędów, zwyczajów, gier, języka, strojów, gwary oraz tradycyjnych zawodów i rzemiosła (np. pokazy, święta lokalne, itp.) / digitalizacja zasobów dziedzictwa lokalnego oraz tworzenie aplikacji multimedialnych dot. dziedzictwa lokalnego (np. gier)/ opracowywanie i wydawanie publikacji dot. dziedzictwa lokalnego, gromadzenie zbiorów
	grantowe	projekt grantowy dla podmiotów działających na rzecz wsparcia i promocji dziedzictwa lokalnego

Źródło: Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” wg aktualizacji na dzień 05.12.2018 r.

2.4. Umowa ramowa o warunkach i sposobie realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska”

Stowarzyszenie LGD „Ziemia Pszczyńska” zawarło z Województwem Śląskim w dniu 10 maja 2016 r., na podstawie stosownego wniosku, umowę ramową nr 00009-6933-UM1210008/15 dotyczącą realizacji LSR w okresie od 10 maja 2016 r. do 31 grudnia 2023 r.

Umowa obejmuje LSR na obszarze wskazanych powyżej 11 gmin, których na dzień 31 grudnia 2013 r. zamieszkiwało 143 551 osób.

Wysokość środków finansowych na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 ustalono na kwotę: 3 600 000,00 euro, w tym: 2 290 680,00 euro ze środków EFRROW, co przy kursie 4 zł/euro stanowi odpowiednio 14 400 000,00 zł w tym 9 162 720,00 zł ze środków EFRROW – celem finansowania wsparcia z działania 19.2; 3 600 000,00 euro, w tym: 2 290 680,00 euro ze środków EFRROW, co przy kursie 4 zł/euro stanowi odpowiednio 14 400 000,00 zł w tym 9 162 720,00 zł ze środków EFRROW.

Wysokość środków finansowych na wsparcie na wdrażanie projektów współpracy w ramach PROW ustalano na: 72 000,00 euro, co przy kursie 4 zł/euro stanowi 288 000,00 zł (z udziałem środków EFRROW).

Wysokość środków finansowych na wsparcie funkcjonowania LGD ustalono na: 596 250,00 euro, co przy kursie 4 zł/euro stanowi 2 385 000,00 zł.

3. Metodologia i cele ewaluacji

3.1.Cel badania

Kluczowym celem przeprowadzonego badania ewaluacyjnego było przede wszystkim określenie stopnia realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2023 przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”, w tym ustalenie poziomu adekwatności przyjętych wskaźników do zakładanych celów i przedsięwzięć, poziomu realizacji określonych celów i przedsięwzięć oraz wpływu wdrażanych przedsięwzięć na zakładane w LSR cele ogólne i szczegółowe. Analizie poddano także stopień realizacji budżetu LGD przeznaczonego na dofinansowanie projektów realizowanych przez poszczególnych beneficjentów. W ramach badania ewaluacyjnego przeprowadzono także badanie działalności organów LGD, jakość i efektywność świadczonych usług – poprzez ocenę efektywności organów LGD, ocenę poprawności działalności LGD określającą skuteczność zrealizowanych zadań w stosunku do założeń LSR. Ostatnim elementem badania ewaluacyjnego było badanie wizerunku Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” oraz oceny jego działalności wśród mieszkańców obszaru objętego LSR, w tym ocenę planu komunikacji, skuteczności promocji, ocenę poziomu zadowolenia i zainteresowania działalnością LGD, badanie opinii społeczności zamieszkującej obszar LGD na temat wdrażania LSR – ocena znajomości i działalności LGD.

3.2.Metody i techniki badania ewaluacyjnego

Mając na uwadze prawidłowy przebieg procesu ewaluacji w trakcie jego realizacji kierowano się metodologią mającą zapewnić najwyższą jakość prowadzonych badań i ograniczyć błędy pomiaru.

Postępując zgodnie z ww. metodą badawczą w trakcie przedmiotowego badania ewaluacyjnego wykorzystano dane pierwotne – zastane (analiza Desk Research), wtórne – uzyskane w toku realizacji badania oraz dane ilościowe – badania ankietowe i jakościowe (wywiady). Badanie zostało zrealizowane przez zespół badawczy składający się z ekspertów reprezentujących różne dziedziny, co pozwoliło zminimalizować wpływ poszczególnych osób na osiągnięte wyniki poprzez wzajemną kontrolę realizacji, a także weryfikację i konfrontację dokonywanych analiz i formułowanych wniosków.

Przyjęcie ww. metody badawczej pozwoliło przede wszystkim na rzetelną analizę zgromadzonych danych, doprowadzając do osiągnięcia zamierzonego celu badania. Umożliwiło również zespołowi badawczemu sformułowanie konkretnych wniosków oraz rekomendacji w zakresie procesu wdrażania Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” na lata 2016-23.

W trakcie zrealizowanego badania ewaluacyjnego wykorzystano następujące metody i techniki badawcze:

- badania ankietowe:
 - mieszkańców obszaru objętego LSR – min. 100 os. (osiągnięto 131 os.) – tj. 0,1% mieszkańców obszaru.
 - beneficjentów projektów zrealizowanych w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” PROW 2014-2020 – 90% (53 osoby/podmioty),
- wywiady pogłębione z przedstawicielami Zarządu, Rady i biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” – 4 osoby;
- analiza danych pierwotnych – zastanych (analiza Desk Research).

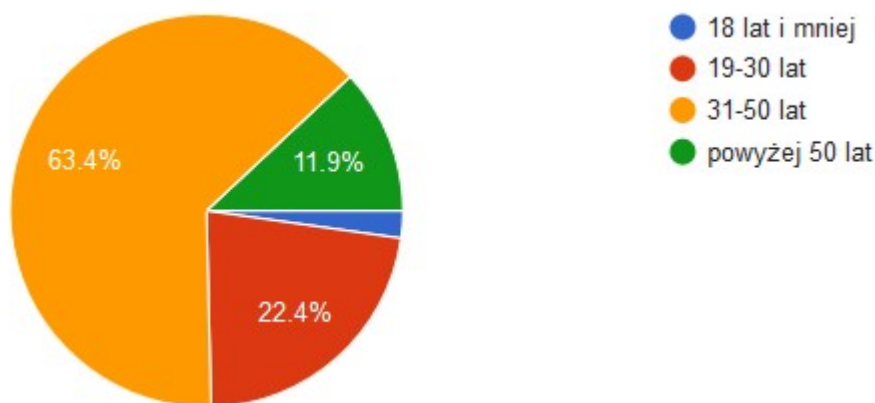
Badania ankietowe wśród mieszkańców obszaru objętego LSR:

Liczba badanych respondentów wyniosła **131**, w tym **87** kobiet, tj. **66,4** %, w tym:

- **2** osoby zamieszkujące gminę Goczałkowice-Zdrój;
- **16** osób zamieszkujących gminę Kobiór;
- **12** osób zamieszkujących gminę Pawłowice;
- **8** osób zamieszkujących obszar wiejski gminy Pszczyna;
- **10** osób zamieszkujących obszar miasta Pszczyna;
- **27** osób zamieszkujących gminę Miedźna;
- **9** osób zamieszkujących gminę Suszec;
- **9** osób zamieszkujących miasto Bieruń;
- **4** osoby zamieszkujące gminę Bojszowy;
- **13** osób zamieszkujących gminę Ornontowice;
- **12** osób zamieszkujących gminę Orzesze;
- **5** osób zamieszkujących gminę Wryry;
- **4** osoby zamieszkujące inną gminę.

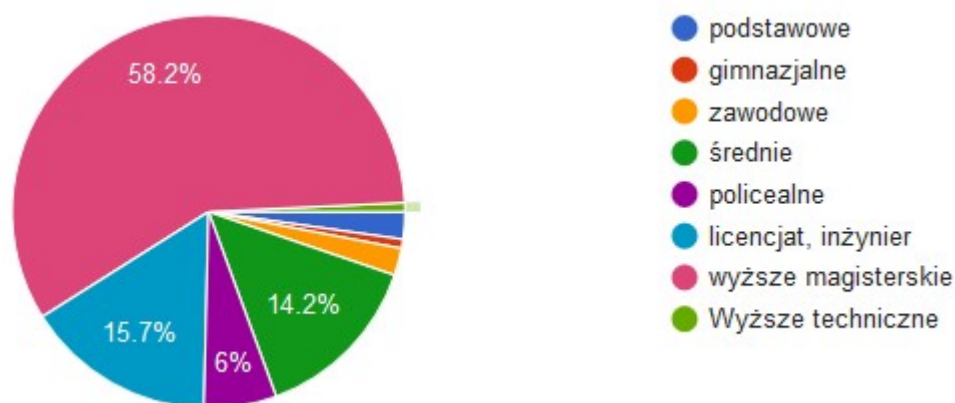
Szczegółowy rozkład wieku oraz wykształcenia respondentów przedstawiają poniższe rysunki.

Rysunek 2 - Rozkład wieku respondentów – mieszkańców obszaru objętego badaniem

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 3 - Rozkład wykształcenia respondentów – mieszkańców obszaru objętego badaniem.

Źródło: Opracowanie własne

Badania ankietowe wśród beneficjentów projektów zrealizowanych w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” PROW 2014-2020.

Badanie przeprowadzono wśród beneficjentów projektów zgłoszonych w latach 2016-2018 (do dnia zamknięcia badania ewaluacyjnego) w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” PROW 2014-2020.

Liczba respondentów wyniosła **53**, co stanowi 96,4% beneficjentów. Wśród nich były osoby, które otrzymały dofinansowanie w ramach wsparcia na podejmowanie jak i rozwijanie działalności gospodarczej (Przedsięwzięcia P1. Przedsiębiorcza Ziemia Pszczyńska – działalności gospodarcze różne, P2. Przedsiębiorcza ziemia pszczyńska – działalności gospodarcze – produkty/ usługi lokalne, P5. Oferta aktywnego wypoczynku - działalności gospodarcze i P8. Społeczność siłą rodziny – wsparcie przedsiębiorcze), a także osoby, reprezentujące podmioty, które otrzymały dofinansowanie w ramach Przedsięwzięć: P3. Przedsiębiorcza ziemia pszczyńska – rynki zbytu, sieci współpracy,

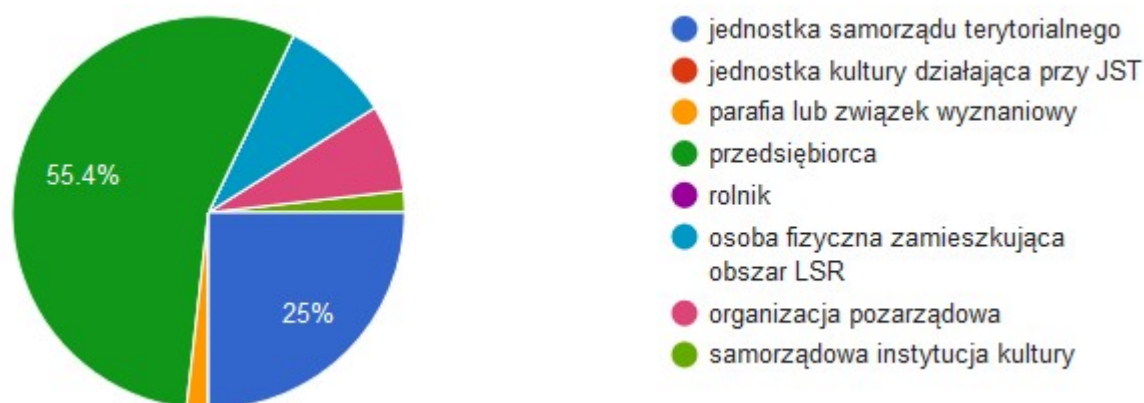
marka lokalna, P4. Infrastruktura aktywnego wypoczynku – turystyka, rekreacja, P9. Kuźnia kapitału ludzkiego i społecznego, P10. Lokalny eko-balans, nowa energia, dobry klimat, P11. Dziedzictwo lokalne ziemi pszczyńskiej - Zasoby materialne, infrastruktura i P12. Dziedzictwo lokalne ziemi pszczyńskiej – niematerialne (w tym projekty grantowe w ramach P7 i P11).

Pod względem rodzaju podmiotów beneficjentów rozkład ankietowanych był następujący:

- **12** osób reprezentowało jednostki samorządu terytorialnego;
- **1** osoba reprezentowała parafię lub związek wyznaniowy;
- **31** osób reprezentowało przedsiębiorców;
- **4** osób stanowiły osoby fizyczne zamieszkujące obszar LSR;
- **4** osoby reprezentowały organizacje pozarządowe;
- **1** osoba reprezentowała inną instytucję.

Struktura ankietowanych beneficjentów pod względem rodzaju podmiotu prezentowana jest na poniższym rysunku:

Rysunek 4 - Rozkład rodzaju respondentów – beneficjentów objętych badaniem

Pod względem lokalizacji prowadzonych operacji beneficjentów rozkład ankietowanych był następujący:

- **3** osoby reprezentowały podmioty realizujące projekty na terenie gminy Goczałkowice-Zdrój;
- **4** osoby reprezentowały podmioty realizujące projekty na terenie gminy Kobiór;
- **2** osoby reprezentowały podmioty realizujące projekty na terenie gminy Pawłowice;
- **18** osób reprezentowało podmioty realizujące projekty na terenie wiejskim gminy Pszczyzna;
- **1** osoba reprezentowała podmioty realizujące projekty na terenie miasta Pszczyzny (był to Urząd Miasta Pszczyzny, jednakże faktyczna lokalizacja projektów jest poza terenem miejskim);
- **4** osoby reprezentowały podmioty realizujące projekty na terenie gminy Miedźna;

- 8 osób reprezentowało podmioty realizujące projekty na terenie gminy Suszec;
- 3 osoby reprezentowały podmioty realizujące projekty na terenie miasta Bieruń;
- 2 osoby reprezentowały podmioty realizujące projekty na terenie gminy Bojszowy;
- 2 osoby reprezentowały podmioty realizujące projekty na terenie gminy Ornontowice;
- 2 osoby reprezentowały podmioty realizujące projekty na terenie gminy Orzesze;
- 2 osoby reprezentowały podmioty realizujące projekty na terenie gminy Wry,
- 2 osoby zaznaczyły odpowiedź „inna gmina” – omyłkowo, nie potrafiąc znaleźć swojej gminy.

Struktura ankietowanych beneficjentów pod względem miejsca realizacji prezentowana jest na poniższym rysunku:

Rysunek 5 - Rozkład lokalizacji projektów respondentów – beneficjentów objętych badaniem

Wywiady pogłębione z przedstawicielami Zarządu, Rady i biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”:

Wywiady pogłębione przeprowadzono w siedzibie Stowarzyszenia (ul. 3 Maja 11, 43-200 Pszczyna, woj. śląskie) w dniu 26.03.2019 r. Osobami, które wzięły w nich udział były:

- Prezes Zarządu;
- Przewodniczący i Wice Przewodniczący Rady;
- Kierownik Biura.

Analiza danych pierwotnych – zastanych (analiza Desk Research):

W analizie zostały wykorzystane następujące źródła danych:

- Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” na lata 2016-2023;

- Baza danych dokumentów dotyczących realizacji LSR udostępniona przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”;
- strona internetowa Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” – www.lgdziemiapszczyńska.pl.

4. Podsumowanie realizacji zadań w ramach działania 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność) Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

4.1. Poddziałanie 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” wdrażanie poddziałania 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność PROW 2014-20, przeznaczono 84,34% łącznej wielkości środków budżetowych LSR, tj. 14 400 000,00 PLN. W dokumencie założono, że na realizację operacji w formie wsparcia bezpośredniego przeznaczone zostanie 14 400 000,00 PLN, co umożliwi dofinansowanie 113 projektów przy średnim wsparciu jednej operacji na poziomie 127 434 PLN. W analizowanym okresie tj. w latach 2016-2018 (do dnia zamknięcia badania ewaluacyjnego) przeprowadzono 34 procedury konkursowe, w ramach których możliwe było składanie wniosków o przyznanie pomocy finansowej.

W ramach harmonogramu naboru projektów w okresie objętym niniejszym badaniem zaplanowano do realizacji następujące konkursy:

- II półrocze 2016:
 - P.1. Przedsiębiorcza ZP- Podejmowanie działalności gospodarczej (różne);
 - P.1 Przedsiębiorcza ZP- Rozwijanie działalności gospodarczej (różne);
 - P.2. Przedsiębiorcza ZP- Rozwijanie działalności gospodarczej(produkty/usługi lokalne);
 - P.4. Infrastruktura aktywnego wypoczynku;
 - P.8. Społeczność siłą rodziny- Podejmowanie działalności gospodarczej;
 - P.8. Społeczność siłą rodziny - Rozwijanie działalności gospodarczej;
- I półrocze 2017
 - P.1. Przedsiębiorcza ZP- Podejmowanie działalności gospodarczej (różne);
 - P.1 . Przedsiębiorcza ZP- Rozwijanie działalności gospodarczej (różne);
 - P.2. Przedsiębiorcza ZP- Podejmowanie działalności gospodarczej (produkty/usługi lokalne);
 - P.2. Przedsiębiorcza ZP- Rozwijanie działalności gospodarczej(produkty/usługi lokalne);

- P.4. Infrastruktura aktywnego wypoczynku;
- P.5. Oferta aktywnego wypoczynku- Rozwijanie działalności gospodarczej;
- P.8 Społeczność siłą rodziny- Podejmowanie działalności gospodarczej;
- P.8. Społeczność siłą rodziny - Rozwijanie działalności gospodarczej;
- P.9 Kuźnia kapitału ludzkiego i społecznego;
- P.10 Lokalny eko-balans, nowa energia, dobry klimat;
- P.10. Lokalny eko-balans, nowa energia, dobry klimat (własny);
- P.11 Dziedzictwo lokalne ziemi pszczyńskiej -Zasoby materialne, infrastruktura;
- P.12. Dziedzictwo lokalne ziemi pszczyńskiej – niematerialne;
- II półrocze 2017
 - P.3 Przedsiębiorcza ZP - rynki zbytu sieci współpracy, marka lokalna;
 - P.3. Przedsiębiorcza ZP - rynki zbytu sieci współpracy, marka lokalna (projekt własny);
 - P.5. Oferta aktywnego wypoczynku- Podejmowanie działalności gospodarczej;
 - P.7. Społeczność siłą rozwoju - integracja społeczna (grant);
- I półrocze 2018
 - P.1. Przedsiębiorcza ZP- Rozwijanie działalności gospodarczej (różne);
 - P.4. Infrastruktura aktywnego wypoczynku;
 - P.8. Społeczność siłą rodziny - Rozwijanie działalności gospodarczej;
 - P.9 Kuźnia kapitału ludzkiego i społecznego;
 - P.10. Lokalny eko-balans, nowa energia, dobry klimat;
 - P.10. Lokalny eko-balans, nowa energia, dobry klimat (własny);
 - P.11. Dziedzictwo lokalne ziemi pszczyńskiej -Zasoby materialne, infrastruktura;
 - P.12. Dziedzictwo lokalne ziemi pszczyńskiej –niematerialne;
- II półrocze 2018
 - P.1. Przedsiębiorcza ZP- Podejmowanie działalności gospodarczej (różne);
 - P.1. Przedsiębiorcza ZP- Rozwijanie działalności gospodarczej (różne)/;
 - P.2. Przedsiębiorcza ZP- Podejmowanie działalności gospodarczej (produkty/usługi lokalne);
 - P.2. Przedsiębiorcza ZP- Rozwijanie działalności gospodarczej(produkty/usługi lokalne);
 - P.3 Przedsiębiorcza ZP - rynki zbytu sieci współpracy, marka lokalna;
 - P.5. Oferta aktywnego wypoczynku- Podejmowanie działalności gospodarczej;
 - P.5. Oferta aktywnego wypoczynku- Rozwijanie działalności gospodarczej;
 - P.8. Społeczność siłą rodziny- Podejmowanie działalności gospodarczej;
 - P.8. Społeczność siłą rodziny - Rozwijanie działalności gospodarczej;
 - P.10.Lokalny eko-balans, nowa energia, dobry klimat (własny);
 - P.11.Dziedzictwo lokalne ziemi pszczyńskiej - Zasoby materialne, infrastruktura(grant).

W poniższej tabeli prezentowane są przeprowadzone procedury konkursów indywidualnych ogłaszane w ramach naborów:

Tabela 5 - Zestawienie zrealizowanych konkursów indywidualnych w latach 2016-18

Nr naboru	Przedsięwzięcie	Termin składania wniosków	Limit środków	Ustalone kwoty wsparcia	Ilość wybranych operacji
				(operacje wybrane tj. mieszczące i niemieszczące się w limicie)	
1/2016	P1 (podejmowanie)	21.10.2016-	400 000,00	700 000,00	14
2/2016	P2 (podejmowanie)	03.11.2016	100 000,00	0,00	0
3/2016	P5 (podejmowanie)		200 000,00	0,00	0
4/2016	P8 (podejmowanie)		200 000,00	150 000,00	3
5/2016	P1 (rozwój)		900 000,00	1 938 105,00	10
6/2016	P2 (rozwój)		100 000,00	97 195,00	1
7/2016	P5 (rozwój)		300 000,00	0,00	0
8/2016	P8 (rozwój)		600 000,00	300 000,00	1
9/2016	P4		4 100 000,00	3 411 979,00	13
1/2017	P4	04.05.2017- 17.05.2017	748 021,00	747 141,00	2
2/2017	P9		100 000,00	50 000,00	1
3/2017	P10		100 000,00	70 149,00	1
4/2017	P11		100 000,00	99 111,00	1
5/2017	P12		100 000,00	100 000,00	1
6/2017	P3	22.05.2017- 05.06.2017	100 000,00	0,00	9
7/2017	P1 (podejmowanie)		300 000,00	450 000,00	2
8/2017	P2 (podejmowanie)		200 000,00	100 000,00	1
9/2017	P5 (podejmowanie)		300 000,00	50 000,00	4
10/2017	P8 (podejmowanie)		250 000,00	200 000,00	9
11/2017	P1 (rozwój)		1 000 000,00	1 761 899,00	1
12/2017	P2 (rozwój)		200 000,00	192 926,00	2
13/2017	P5 (rozwój)		500 000,00	384 117,00	3
14/2017	P8 (rozwój)	900 000,00	804 375,00	1	
1/2018	P3	08.01.2018-	100 000,00	42 216,00	4
2/2018	P5 (podejmowanie)	22.01.2018	250 000,00	200 000,00	2
4/2018	P4	16.01.2018-	1 520 928,00	1 436 086,00	6
5/2018	P12	29.01.2018	100 000,00	100 000,00	2
6/2018	P1 (rozwój)	09.04.2018- 23.04.2018	765 000,00	350 788,00	3
7/2018	P5 (rozwój)		215 000,00	0,00	0
8/2018	P8 (rozwój)		600 000,00	485 892,00	4
9/2018	P3		157 000,00	71 334,00	1
10/2018	P9		100 000,00	99 997,00	2
11/2018	P10		133 076,00	73 157,00	1
12/2018	P11		100 000,00	99 979,00	1
RAZEM			15 839 025,00	14 566 446,00	106

Wartość wszystkich konkursów ogłoszona do końca roku 2018 była większa niż wartość budżetu LGD przeznaczanego na wdrażanie poddziałania 19.2 w całym okresie programowania PROW 2014-20. Jednocześnie również wartość operacji wybranych tj. mieszczących się i niemieszczące się w limicie środków poszczególnych konkursów jest wyższa niż budżet LGD. W ramach konkursów 5/2016 (P1), 7/2017 (P1) i 11/2017 (P1) wartość operacji wybranych tj. mieszczących się i niemieszczące się

w limicie środków była wyższa niż limit danego konkursu – z tego względu wartość zawartych umów została ograniczona do limitu. Ostatecznie wartość jednakże podpisanych umów osiągnęła 9 114 854,39 zł, tj. 63,3 % wartości alokacji budżetu przeznaczzonego na poddziałanie 19.2. Szczegóły dotyczące zawartych umów prezentuje tabela nr 6.

Tabela 6 - Zestawienie zawartych umów dla konkursów indywidualnych prowadzonych w latach 2016-18

Nr przedsięwzięcia	Budżet w LSR [PLN]	Wykorzystanie budżetu			
		wg. umowy	%	wg. rozliczenia	%
P1 (podejmowanie)	1 000 000,00	600 000,00	60,00%	449 500,00	44,95%
P1 (rozwój)	2 400 000,00	1 663 883,00	69,33%	285 500,00	11,90%
P2 (podejmowanie)	200 000,00	100 000,00	50,00%	0,00	0,00%
P2 (rozwój)	500 000,00	290 121,00	58,02%	0,00	0,00%
P3	200 000,00	42 215,00	21,11%	0,00	0,00%
P4	4 400 000,00	3 833 639,39	87,13%	690 527,74	15,69%
P5 (podejmowanie)	400 000,00	150 000,00	37,50%	0,00	0,00%
P5 (rozwój)	600 000,00	300 000,00	50,00%	0,00	0,00%
P6	200 000,00	0,00	0,00%	0,00	0,00%
P7	200 000,00	0,00	0,00%	0,00	0,00%
P8 (podejmowanie)	800 000,00	200 000,00	25,00%	50 000,00	6,25%
P8 (rozwój)	1 700 000,00	1 048 573,00	61,68%	0,00	0,00%
P9	200 000,00	50 000,00	25,00%	0,00	0,00%
P10	200 000,00	138 688,00	69,34%	66 924,00	33,46%
P11	200 000,00	162 728,00	81,36%	0,00	0,00%
P12	200 000,00	200 00,00	100%	0,00	0,00%
RAZEM	13 400 000,00	8 779 847,39	59,72%	1 542 451,74	10,71%

Końcem grudnia 2018 r. LGD ogłosiło konkursy nr 1-9/2019 w ramach P1, P2, P3, P5 i P8, jednakże nabór zrealizowany został całkowicie w roku 2019, zatem te konkursy nie są zaliczane do okresu niniejszego badania.

Szczegółowe zestawienie operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD prezentowane jest w podrozdziale 4.6 niniejszego raportu.

W ramach poddziałania 19.2 PROW 2014-20 Stowarzyszenie LGD „Ziemia Pszczyńska” prowadziło również w badanym okresie konkursy grantowe, które były ogłaszane w ramach następujących naborów (tabela prezentuje również kontraktację i wykorzystanie budżetu dla poszczególnych konkursów):

Tabela 7 - Zestawienie zrealizowanych konkursów grantowych w latach 2016-18

Nr naboru	Przedsięwzięcie	Termin składania wniosków	Limit środków	Ustalone kwoty wsparcia	Ilość wybranych operacji	Wykorzystanie budżetu	
						(operacje wybrane tj. mieszczące i niemieszczące się w limicie)	wg. umowy
3/2018	P7	08.01.2018-22.01.2018	200 000,00	192 507,00	16	192 507,00	0,00
13/2018	P11	25.09.2018-09.10.2018	200 000,00	174 101,00	17	0,00	0,00
RAZEM			400 000,00	366 608,00	33	192 507,00	0,00

Stowarzyszenie LGD „Ziemia Pszczyńska” realizuje również operacje własne (zaliczane do poddziałania 19.2 PROW 2014-20) – w oparciu o następujące umowy.

Tabela 8 - Zestawienie realizowanych umów operacji własnych

Nr projektu	Wykorzystanie budżetu	
	wg. umowy	wg. rozliczenia
1/2017/OW	47 500,00	47 086,47
1/2018/OW	47 500,00	0,00
2/2018/OW	47 500,00	47 500,00
RAZEM	142 500,00	94 586,47

Operacje własne realizowane przez Stowarzyszenie LGD „Ziemia Pszczyńska” to:

- „POLEKU slow life po naszymu” - Edycja 2017 – był to festiwal organizowany w Ośrodku Sportów Wodnych w Łące, obejmujący wiele atrakcji i warsztatów dla dorosłych jak i dzieci, w tym degustację potraw rybnych, pokaz mody, koncerty zespołów muzycznych.
- „POLEKU slow life po naszymu” - Edycja 2018 – był to festiwal organizowany na terenie Skansenu Zagroda Wsi Pszczyńskiej w Pszczyńcu, obejmujący warsztaty zielarstwa, ceramiki, rękodzieła; pszczelarstwa; uczestnicy wydarzenia, mogli zgłębić swoją ekologiczną wiedzę; dostępne były stoiska rękodzielnicze, gastronomiczne oraz koncerty.
- „Marka Lokalna 2019 - Akademia Ziemi Pszczyńskiej” - Pilotaż Akademii Ziemi Pszczyńskiej, odbywającej się w ramach Marki Lokalnej, składał się z wykładu inauguracyjnego oraz trzech typów zajęć, wpisujących się w cele dydaktyczne akademii: 1. Piernikarstwo w ramach regionalizmu i budowania tożsamości; 2. Zagadnienia chemiczno-fizyczne w ramach nauk przyrodniczych; 3. „Odpady - nasz wróg czy przyjaciel?” w ramach ekologii. Inauguracja projektu miała miejsce 18 stycznia 2019 r. Podczas uroczystości młodym adeptom wręczono pamiątkowe birety, upominki oraz indeksy, a dr. Marek Mikołajec wygłosił wykład pt. "Pytanie za milion. Jak zbudowany jest nasz rodzinny dom?"

4.2. Poddziałanie 19.3 Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania

W ramach działania 19.3 PROW 2014-20 realizowany jest obecnie 1 projekt współpracy – w oparciu o umowę zgodnie z danymi poniżej.

Tabela 9 - Zestawienie realizowanych projektów współpracy

Nr umowy	Wykorzystanie budżetu	
	wg. umowy	wg. rozliczenia
00004-6936-UM1230006/18	144 132,00	0,00
RAZEM	144 132,00	0,00

Powyższa umowa obejmuje realizację projektu „BEE FRIENDS”/”Przyjaciele pszczół”, a w wyniku realizacji operacji osiągnięty zostanie następujący cel: „Ochrona dziedzictwa przyrodniczego poprzez zwiększanie świadomości ekologicznej i zasad rozwoju zrównoważonego - promocja obszarów partnerskich LGD, w szczególności pszczelarstwa i wzmocnienie kapitału społecznego obszarów partnerskich LGD -integracja, aktywizowanie mieszkańców do kreowania rozwoju lokalnego poprzez organizację i przygotowanie: wyjazdów studyjnych w tym warsztatów regionalnych, konferencji, jarmarku oraz sprzętu do promocji i sprzedaży produktów pszczelarskich i materiałów promocyjnych”.

4.3. Poddziałanie 19.4 Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji

Realizacja operacji prowadzonej w ramach poddziałania 19.4 dotyczy funkcjonowania biura Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska”. Finansowanie obejmuje: realizację LSR, bieżące funkcjonowanie lokalnej grupy działania zapewniające sprawną i efektywną pracę LGD, w tym sprawne funkcjonowanie biura LGD oraz doskonalenie zawodowe osób uczestniczących w realizacji LSR, zatrudnienie pracowników w określonym przepisami rozporządzenia wymiarze i ponoszenie kosztów ich zatrudnienia przez Beneficjenta, aktywizację mieszkańców i innych podmiotów z obszaru objętego LSR związaną z realizacją LSR, zapewnienie wsparcia dla potencjalnych beneficjentów w opracowaniu projektów, przygotowaniu wniosków i realizacji projektów, w szczególności prowadzenie przez Beneficjenta doradztwa na rzecz potencjalnych beneficjentów LSR. Wskaźnikiem osiągnięcia celu operacji jest finansowy postęp we wdrażaniu LSR, w zakresie wsparcia podstawowego udzielanego w ramach poddziałania 19.2 i 19.3.

Zgodnie z zapisami § 12. ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 października 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. 2015.1822 z późn.zm.) LGD otrzymuje wsparcie w ramach poddziałania 19.4 na następujące cele:

- 1) realizacja operacji, w tym realizacji planu komunikacji z lokalną społecznością,
- 2) zatrudnienie pracowników
- 3) funkcjonowanie biura LGD;
- 4) prowadzenie strony internetowej na potrzeby realizacji LSR;
- 5) przechowywanie dokumentów związanych z przyznaną pomocą do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty ostatniej transzy pomocy;

- 6) koszty pozyskiwania od LGD danych, które jest ona obowiązana udostępnić na podstawie przepisów prawa;
- 7) ustanowienie zabezpieczenia należytego wykonania przez LGD zobowiązań określonych w jego umowie.

W Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” na realizację „wsparcia na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” zaplanowano kwotę w wysokości 2 385 000,00 PLN, w tym 2 213 400,00 PLN na cele kosztów bieżących i 171 600,00 PLN na cele aktywizacji.

Tabela 10 - Koszty funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania „Ziemia Pszczyńska” w latach 2016-2018.

Rok	Koszty bieżące	Aktywizacja	RAZEM poddziałanie 19.4
2016*	401 848,12	47 602,01	449 450,13
2017**	180 755,22	25 761,37	206 516,59
2018	324 429,25	5 835,25	330 264,50
Ogółem	907 032,59	79 198,63	986 231,22

Źródło: Opracowanie własne

* Kwoty przedstawione za rok 2016 dotyczą okresu do końca okresu sprawozdawczego – 30.06.2017

** Kwoty przedstawione za rok 2017 dotyczą okresu od 01.07.2017 do 31.12.2017

W latach 2016-2018 w ramach swojego bieżącego funkcjonowania oraz realizacji działań aktywizacji Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” poniosła koszty w łącznej wysokości 986 231,22 PLN, co stanowi 41,35% wielkości kosztów zaplanowanych na ten cel w ramach LSR (2 385 000,00 PLN), w tym na cele bieżącego funkcjonowania wydatkowano 907 032,59 PLN, co stanowi 40,98% wielkości kosztów zaplanowanych na ten cel w ramach LSR (2 213 400,00 PLN), oraz na cele aktywizacji wydatkowano 79 198,63 PLN, co stanowi 46,15% wielkości kosztów zaplanowanych na ten cel w ramach LSR (171 600,00 PLN).

W ramach operacji prowadzonej na rzecz wsparcia kosztów bieżących i aktywizacji Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” prowadziło wsparcie doradcze, które świadczone było przez pracowników w biurze Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” oraz doradców zewnętrznych w Pszczynie (Biuro Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska”), Bieruniu (Centrum Inicjatyw Gospodarczych) oraz Orzeszu (Urząd Miejski). Doradztwo świadczone było dla podmiotów ubiegających się o wsparcie w ramach naborów wniosków o przyznanie pomocy jak i naboru wniosków o powierzenie grantu.

Stowarzyszenie LGD „Ziemia Pszczyńska” dokonało za pomocą badań ankietowych uczestników oceny jakości i efektywności doradztwa.

W przypadku podmiotów ubiegających się o wsparcie w ramach naborów wniosków o przyznanie pomocy średnia ocen z przeprowadzonego w okresie badania (2016-18) doradztwa była następująca:

Tabela 11 - Ocena doradztwa dla podmiotów ubiegającym się o wsparcie w ramach naborów wniosków

Pytanie	Doradztwo pracowników biura (średnia)		Doradztwo zewnętrzne (średnia)		Ogólna średnia
Ocena poszczególnych aspektów					
wartość praktyczna	4,93		4,81		4,87
jakość przekazanych informacji	4,96		4,91		4,94
Ocena osoby przeprowadzającej					
znajomość tematu	Aleksandra Jeleń-Pyclik	5,00	Maciej Płosa	5,00	4,92
	Anna Harazin	4,97	Paweł Repeta	4,90	
	Renata Salamon	4,97	Janusz Wróbel	4,46	
	Monika Natora	4,96	Maciej Płosa	5,00	
			Łukasz Majorowski	5,00	
	Ogólnie	4,97	Ogólnie	4,84	
komunikatywność	Aleksandra Jeleń-Pyclik	5,00	Maciej Płosa	5,00	4,92
	Anna Harazin	5,00	Paweł Repeta	5,00	
	Renata Salamon	4,97	Janusz Wróbel	4,54	
	Monika Natora	5,00	Maciej Płosa	5,00	
			Łukasz Majorowski	5,00	
	Ogólnie	4,99	Ogólnie	4,89	

Źródło: Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” - Ocena jakości i efektywności doradztwa za 2016 rok (31.03.2017 r.); Ocena jakości i efektywności doradztwa za 2017 rok (30.03.2018 r.), Ocena jakości i efektywności doradztwa za 2018 rok (27.03.2019 r.).

Jakość doradztwa świadczonego przez pracowników biura oceniona przez jego uczestników nad wyraz wysoko.

W przypadku podmiotów starających się o wsparcie w ramach naboru wniosków o powierzenie grantu średnia ocen z przeprowadzonego w latach 2017-2018 doradztwa była następująca:

Tabela 12 - Ocena doradztwa dla podmiotów starających się o wsparcie w ramach naboru wniosków o powierzenie grantu

Pytanie	Doradztwo pracowników biura – poza planem komunikacyjnym (średnia)		Doradztwo pracowników biura – w ramach planu komunikacyjnego (średnia)		Ogólna średnia
Ocena poszczególnych aspektów					
wartość praktyczna	5,00		5,00		5,00
jakość przekazanych informacji	5,00		5,00		5,00
Ocena osoby przeprowadzającej					
znajomość tematu	Renata Salamon	5,00	Renata Salamon	5,00	5,00
	Monika Natora		Monika Natora		
komunikatywność	Renata Salamon	5,00	Renata Salamon	5,00	5,00
	Monika Natora		Monika Natora		

Źródło: Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” - Ocena jakości i efektywności doradztwa za 2016 rok (31.03.2017 r.); Ocena jakości i efektywności doradztwa za 2017 rok (30.03.2018 r.), Ocena jakości i efektywności doradztwa za 2018 rok (27.03.2019 r.).

Doradztwo dla podmiotów starających się o wsparcie w ramach naboru wniosków o powierzenie grantu realizowane było wyłącznie przez pracowników biura Stowarzyszenia a jego jakość oceniona przez uczestników została oceniona oceną maksymalną, tak w roku 2017, jak i 2018.

4.4. Podsumowanie zrealizowanych zadań w ramach inicjatywy LEADER

W poniższej tabeli prezentowane jest wykorzystanie budżetu w poszczególnych działaniach realizowanych w ramach wdrażania LSR.

Tabela 13 - Wykorzystanie budżetu w poszczególnych działaniach realizowanych w ramach wdrażania LSR w latach 2016-18

Poddziałanie	Plan	Wykorzystanie budżetu			
		wg. umowy	jako %	wg. rozliczenia	jako %
19.2	14 400 000,00	9 114 854,39	63,30%	1 637 038,21	11,37%
19.3	288 000,00	144 132,00	50,05%	0,00	0,00%
19.4	2 385 000,00	2 385 000,00	100,00%	986 231,22	41,35%
RAZEM	17 073 000,00	11 643 986,39	68,20%	2 623 269,43	15,37%

Postęp realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” za okres 2016-2018 wyrażony w stopniu kontraktacji umów z beneficjentami wsparcia (innymi niż LGD) można ocenić na wysoki. W okresie od października 2016 r. do kwietnia 2018 r. zorganizowano konkursy, w ramach których przyznano kwoty dofinansowania stanowiące 63,30% dostępnego budżetu. Stopień rozliczenia umów beneficjentów wynoszący 11,37% wynika z faktu długotrwałego procedowania oceny i kontraktacji dokonywanej przez Urząd Marszałkowski – dla wniosków beneficjentów indywidualnych, która dla pierwszych konkursów (z roku 2016) wynosiła 7-8 miesięcy (okres pomiędzy ogłoszeniem wyników konkursu 1-8/2016 – grudzień 2016 a zawieraniem umów przez beneficjentów, po ocenie Urzędu Marszałkowskiego – czerwiec – lipiec 2017). Dla konkursów 7-14/2017 czas ten był bardzo zbliżony (wyniki oceny dokonane przez LGD w lipcu 2017 r., zawieranie umów przez Urząd Marszałkowski – grudzień 2017 – styczeń 2018). Na ostateczne zatwierdzenie wniosków o płatność wpływ ma również postęp rzeczowy i finansowy realizowanych projektów, a te rozpoczynają się najczęściej po kontraktacji środków. Z tego powodu istnieje tak znaczna różnica pomiędzy wartością środków kontaktowanych a faktyczne rozliczonych.

4.5. Wpływ zrealizowanych zadań na realizację celów określonych w LSR

W ramach Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” na lata 2016-2023 zdefiniowano cele, których osiągnięcie przyczyni się do rozwoju obszaru, na terenie którego jest ona realizowana. Cele te zostały ustalone w oparciu o wyniki przeprowadzonej analizy SWOT oraz przy wykorzystaniu rezultatów spotkań warsztatowych z przedstawicielami społeczności lokalnej Ziemi Pszczyńskiej.

W poniższej tabeli zaprezentowano przedsięwzięcia przyczyniające się do realizacji celów szczegółowych i ogólnych określonych w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju.

Tabela 14 - Przedsięwzięcia przyczyniające się do realizacji celów zdefiniowanych w LSR

Cel ogólny	Cel szczegółowy	Przedsięwzięcie
CO1 Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców oraz podniesienie atrakcyjności lokalnego rynku pracy	CS1.1 Zwiększenie poziomu udogodnień oferowanych istniejącym i nowo powstającym firmom lokalnym	P1.Przedsiębiorcza Ziemia Pszczyńska - działalności gospodarcze - różne
	CS1.2 Wzrost przedsiębiorczych kompetencji mieszkańców, w tym w zakresie wykorzystywania zasobów na rzecz tworzenia produktów lub usług lokalnych o wysokiej konkurencyjności	P2.Przedsiębiorcza Ziemia Pszczyńska -działalności gospodarcze – produkty/usługi lokalne
	CS1.3 Wzmocnienie współpracy podmiotów lokalnych na rzecz innowacyjności, pozyskiwania nowych rynków, a także kreowania i promowania produktów lokalnych	P3.Przedsiębiorcza Ziemia Pszczyńska – rynki zbytu, sieci współpracy, marka lokalna
CO2 Podniesienie atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej obszaru	CS2.1 Urozmaicenie i przestrzenny rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i jej otoczenia	P4.Infrastruktura aktywnego wypoczynku-turystyka, rekreacja
	CS2.2 Poszerzenie zakresu, wzrost jakości i poziomu zintegrowania oferty turystyczno-rekreacyjnej	P5.Oferta aktywnego wypoczynku-działalności gospodarcze P6.Sieci aktywnego wypoczynku
CO3 Podnoszenie skuteczności w rozwiązywaniu problemów społecznych i rozwój społeczeństwa obywatelskiego silnego kapitałem zaufania	CS3.1 Wzrost dostępności usług społecznych, w tym aktywizujących i integrujących społeczność lokalną	P7.Społeczność siłą rozwoju-integracja społeczna
	CS3.2 Rozwój przedsiębiorczości społecznej zwiększającej dostępność do usług ułatwiających funkcjonowanie rodziny	P8.Społeczność siłą rodziny-wsparcie przedsiębiorcze
	CS3.3 Rozwój mechanizmów dialogu i współpracy lokalnej	P9.Kuźnia kapitału ludzkiego i społecznego
CO4. Ochrona, wzbogacanie i wykorzystanie lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego oraz wspieranie	CS4.1 Podniesienie zdolności mieszkańców do realizacji zasad rozwoju zrównoważonego oraz przeciwdziałania	P10.Lokalny eko-balans, nowa energia, dobry klimat

działań ożywiających przestrzenie	konsekwencjom zmian klimatu	
	CS4.2 Zwiększenie włączenia mieszkańców i podmiotów lokalnych w działania wykorzystujące lokalne dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe	<p>P11.Dziedzictwo lokalne Ziemi Pszczyńskiej, zasoby materialne, infrastruktura</p> <p>P12.Dziedzictwo lokalne Ziemi Pszczyńskiej -niematerialne</p>

Źródło: Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” na lata 2016-2023

W tabeli zamieszczonej poniżej przedstawiono poziom realizacji poszczególnych wskaźników produktu odnoszących się do przedsięwzięć zrealizowanych w latach 2016-2018.

Tabela 15 – Osiągnięte wartości wskaźników produktu

Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	Stan docelowy [szt.]	Realizacja [szt.]		Realizacja [%]	
			Umowy	Płatności	Umowy	Płatności
P1.PRZEDSIĘBIORCZA ZIEMIA PSZCZYŃSKA - DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZE - RÓŻNE	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	24	12	9	50,0%	37,5%
	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	21	9	2	42,9%	9,5%
P2.PRZEDSIĘBIORCZA ZIEMIA PSZCZYŃSKA- DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZE – PRODUKTY/USŁUGI LOKALNE	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa (produkty/usługi lokalne)	4	2	0	50,0%	0,0%
	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa(produkty/usługi lokalne)	3	2	0	66,7%	0,0%
P3.PRZEDSIĘBIORCZA ZIEMIA PSZCZYŃSKA– RYNKI ZBYTU, SIECI WSPÓŁPRACY, MARKA LOKALNA	Liczba sieci w zakresie krótkich łańcuchów żywnościowych lub rynków lokalnych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	4	1	0	25,0%	0,0%
	Liczba operacji w zakresie wdrażania założeń i standardów marki lokalnej i jej promocja	4	1	0	25,0%	0,0%
P4.INFRASTRUKTURA AKTYWNEGO WYPOCZYNKU- TURYSTYKA, REKREACJA	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	30	34	6	113,3%	20,0%
	Liczba zrealizowanych projektów	1	0	0	0,0%	0,0%
	Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	3	0	0	0,0%	0,0%
P5.OFERTA AKTYWNEGO WYPOCZYNKU- DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZE	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa (oferta aktywnego wypoczynku)	8	3	0	37,5%	0,0%
	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa (oferta aktywnego wypoczynku)	6	1	0	16,7%	0,0%
P6.SIECI	Liczba sieci w zakresie usług	4	0	0	0,0%	0,0%

Raport z badania ewaluacyjnego mid-term Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR)
Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” obejmujący okres 2016-2018

AKTYWNEGO WYPOCZYNKU	turystycznych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR					
P7.SPOŁECZNOŚĆ SIŁĄ ROZWOJU-INTEGRACJA SPOŁECZNA	Liczba wspartych inicjatyw na rzecz wolontariatu, samopomocy oraz pracy z grupami defaworyzowanymi	4	0	0	0,0%	0,0%
	Liczba grantów na rzecz rozwoju potencjału podmiotów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną	16	16	0	100,0%	0,0%
P8.SPOŁECZNOŚĆ SIŁĄ RODZINY-WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZE	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa (społeczność siłą rodziny)	16	4	1	25,0%	6,3%
	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa (społeczność siłą rodziny)	14	4	0	28,6%	0,0%
P9.KUŹNIA KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPOŁECZNEGO	Liczba wydarzeń wspierających rozwój mechanizmów dialogu i współpracy lokalnej w tym partnerstwa lokalne, międzysektorowe, międzypokoleniowe	4	1	0	25,0%	0,0%
	Liczba grantów na rzecz operacji z zakresu wzmocnienia kapitału społecznego	16	0	0	0,0%	0,0%
P10.LOKALNY EKO-BALANS, NOWA ENERGIA, DOBRY KLIMAT	Liczba wydarzeń dot. „czystych” technologii ograniczających zanieczyszczenia środowiska, z zakresu zrównoważonego rozwoju, zmian klimatu i OZE	4	28	10	700,0%	250,0%
	Liczba operacji dot. wdrażania dobrych praktyk w zakresie koncepcji SLOW	4	2	2	50,0%	50,0%
	Liczba zrealizowanych międzynarodowych projektów współpracy	1	1	0	100,0%	0,0%
	Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	4	4	0	100,0%	0,0%
P11.DZIEDZICTWO LOKALNE ZIEMI PSZCZYŃSKIEJ, ZASOBY MATERIALNE, INFRASTRUKTURA	Liczba podmiotów działających w sferze dziedzictwa lokalnego, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	4	2	0	50,0%	0,0%
	Liczba grantów, dot. wyposażenia podmiotów działających w sferze dziedzictwa lokalnego (wspartych z LSR)	20	0	0	0,0%	0,0%
P12.DZIEDZICTWO LOKALNE ZIEMI PSZCZYŃSKIEJ-NIEMATERIALNE	Liczba podmiotów działających w sferze dziedzictwa lokalnego, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	4	3	0	75,0%	0,0%
	Liczba grantów, dla podmiotów działających na rzecz wsparcia i promocji dziedzictwa lokalnego	10	0	0	0,0%	0,0%

Źródło: Opracowanie własne

Przedstawione w powyższej tabeli wartości wskazują, iż w okresie objętym badaniem ewaluacyjnym Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” udało się zrealizować 11 spośród 26 wskaźników (w zakresie zawartych umów) na wartość większą niż 50%. Kolejne 2 wskaźniki osiągnęły wartość pomiędzy 49,9% i 33%, a dalsze 5 wskaźników osiągnęły wartość od 32,9% do 25%, natomiast 8 wskaźników produktu osiągnięto w wysokości mniejszej niż 25% - i można uznać je za wskaźniki zagrożone, są to wskaźniki:

- P1. Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa – wartość osiągnięta 42,9%;
- P3. Liczba sieci w zakresie krótkich łańcuchów żywnościowych lub rynków lokalnych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR – wartość osiągnięta 25,0%;
- P3. Liczba operacji w zakresie wdrażania założeń i standardów marki lokalnej i jej promocja 25,0%;
- P4. Liczba zrealizowanych projektów – wartość osiągnięta 0,0%;
- P4. Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy – wartość osiągnięta 0,0%;
- P5. Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa (oferta aktywnego wypoczynku) – wartość osiągnięta 37,5%;
- P5. Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa (oferta aktywnego wypoczynku) – wartość osiągnięta 16,7%;
- P6. Liczba sieci w zakresie usług turystycznych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR – wartość osiągnięta 0,0%;
- P7. Liczba wspartych inicjatyw na rzecz wolontariatu, samopomocy oraz pracy z grupami defaworyzowanymi – wartość osiągnięta 0,0%;
- P8. Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa (społeczność siłą rodziny) – wartość osiągnięta 25,0%;
- P8. Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa (społeczność siłą rodziny – wartość osiągnięta 28,6%;
- P9. Liczba wydarzeń wspierających rozwój mechanizmów dialogu i współpracy lokalnej w tym partnerstwa lokalne, międzysektorowe, międzypokoleniowe – wartość osiągnięta 25,0%;
- P9. Liczba grantów na rzecz operacji z zakresu wzmocnienia kapitału społecznego – wartość osiągnięta 0,0%;
- P11. Liczba grantów, dot. wyposażenia podmiotów działających w sferze dziedzictwa lokalnego (wspartych z LSR) – wartość osiągnięta 0,0%;
- P12. Liczba grantów, dla podmiotów działających na rzecz wsparcia i promocji dziedzictwa lokalnego 0,0%.

W zakresie wskaźnika produktu w przedsięwzięciu P1 – jego wartość zostanie znacząco poprawiona poprzez konkurs rozstrzygnięty w marcu 2019 r. (wybrano dodatkowe 4 operacje), podobnie w zakresie P3 – w marcu 2019 r. wybrano dodatkowe 2 operacje.

W zakresie P4 – z informacji uzyskanych z biura LGD – realizacja wskaźników zostanie osiągnięta w roku 2019 poprzez przyjęcie do realizacji projektu współpracy znajdującego się obecnie w fazie oceny.

W zakresie wskaźników odnoszących się do P5 - intensyfikacja w zakresie ich osiągnięcia już jest wdrożona - w roku 2019 wybrano po jednej operacji na wskaźnik, jednakże wartość tych wskaźników będzie w dalszym ciągu zbyt mała, z tego względu należy dążyć do wdrożenia działań mających na celu promocję następnych konkursów i przyjęcie większej liczby projektów do realizacji, które przyczynią się do poprawy ich osiągnięcia. Alternatywnym rozwiązaniem w razie braku wystarczającej liczby chętnych jest realokacja kwot i odpowiadających im wskaźników pomiędzy przedsięwzięciami LSR.

Wskaźnik odnoszący się do przedsięwzięcia P6 – jest zaplanowany do realizacji w latach kolejnych – co potwierdzono w biurze LGD.

W zakresie wskaźnika w P7 - Liczba wspartych inicjatyw na rzecz wolontariatu, samopomocy oraz pracy z grupami defaworyzowanymi – stan jego osiągnięcia jest również zagrożony i należy podjąć działania mające na celu realizację operacji poprawiających jego stan.

Wskaźniki odnoszące się do przedsięwzięcia P8 również nie są osiągnięte w 50%, co więcej wartość tych wskaźników w roku 2019 poprawi się niewiele (utworzenie + 2, rozwój +1). Należy podjąć starania polegające na poprawie lub aktualizacji założeń strategii LSR ze względu na fakt, iż wedle sprawozdań budżet przedsięwzięcia na roku 2018 wykazuje zaangażowanie na poziomie 49,94%, przy realizacji wskaźników na poziomie 25-28%.

W zakresie P9 - wskaźnik podany na koniec 2018 r. wynosi 25% (1 szt. operacji), jednakże w 1 kw. 2019 r. podpisana została kolejna umowa w ramach tego przedsięwzięcia i wskaźnik został już w 2019 r. skorygowany.

W zakresie P11 wskaźnik zostanie osiągnięty w roku 2019 – dzięki rozstrzygniętemu w listopadzie 2018 r. konkursowi nr 13/2018. Natomiast dla P12 – konieczne jest zorganizowanie dedykowanych konkursów na projekty grantowe. Kolejne nabory na projekty grantowe LGD zaplanowało na rok 2019 i 2020.

W kolejnej tabeli przedstawiono poziom realizacji poszczególnych wskaźników rezultatu odnoszących się do przedsięwzięć zrealizowanych w latach 2016-2018.

Tabela 16 – Osiągnięte wartości wskaźników rezultatu

Przedsięwzięcie	Wskaźniki rezultatu	Stan docelowy [szt.]	Realizacja [szt.]	Realizacja [%]
P1.PRZEDSIĘBIORCZA ZIEMIA PSZCZYŃSKA - DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZE - RÓŻNE	Liczba utworzonych miejsc pracy w firmach, którym udzielono wsparcia w ramach LSR	45	14	31,11%
	Liczba nowych firm, którym udzielono wsparcia w ramach LSR	24	9	37,50%
P2.PRZEDSIĘBIORCZA ZIEMIA PSZCZYŃSKA- DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZE – PRODUKTY/USŁUGI LOKALNE	Liczba utworzonych miejsc pracy (w firmach wytwarzających usługi i produkty lokalne, którym udzielono wsparcia w ramach LSR)	7	0	0,00%
	Liczba firm, którym udzielono wsparcia w ramach LSR (wytwarzających usługi i produkty lokalne)	7	0	0,00%
P3.PRZEDSIĘBIORCZA ZIEMIA PSZCZYŃSKA- RYNKI ZBYTU, SIECI WSPÓŁPRACY, MARKA LOKALNA	Liczba produktów objętych marką w ramach LSR	2	0	0,00%
	Liczba podmiotów w ramach sieci w zakresie krótkich łańcuchów żywnościowych lub rynków lokalnych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	20	0	0,00%
P4.INFRASTRUKTURA AKTYWNEGO WYPOCZYNKU- TURYSTYKA, REKREACJA	Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej wspartej w ramach LSR	25000	2755	11,02%
	Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych (przedsiębiorcy, młódzież, turyści)	1	0	0,00%
P5.OFERTA AKTYWNEGO WYPOCZYNKU- DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZE	Liczba utworzonych miejsc pracy (w firmach z branży turystycznej i rekreacji oraz działalności około turystyczne) w ramach LSR	14	0	0,00%
	Liczba osób, które skorzystały z więcej niż jednej usługi turystycznej objętej siecią, która otrzymała wsparcie w ramach realizacji LSR	90	0	0,00%
P6.SIECI AKTYWNEGO WYPOCZYNKU	Liczba podmiotów uczestniczących we współpracy na rzecz promocji obszaru, które otrzymały wsparcie	12	0	0,00%

	w ramach realizacji LSR			
P7.SPOŁECZNOŚĆ SIŁĄ ROZWOJU- INTEGRACJA SPOŁECZNA	Liczba uczestników inicjatywy na rzecz wolontariatu, samopomocy oraz pracy z grupami defaworyzowanymi realizowanych w ramach LSR	80	0	0,00%
	Liczba uczestników grantów dot. rozwoju potencjału podmiotów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną realizowanych w ramach LSR	240	0	0,00%
P8.SPOŁECZNOŚĆ SIŁĄ RODZINY- WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZE	Liczba rodzin, które skorzystały z efektów operacji wspartych z ramach LSR	40	2	5,00%
	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach LSR	30	1	3,33%
P9.KUŹNIA KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPOŁECZNEGO	Liczba osób biorących udział w wydarzeniach wspierających rozwój mechanizmów dialogu i współpracy lokalnej w tym partnerstwa lokalne, międzysektorowe, międzypokoleniowe realizowanych w ramach LSR	120	0	0,00%
	Liczba uczestników grantów z zakresu wzmacniania kapitału społecznego realizowanych w ramach LSR	240	0	0,00%
P10.LOKALNY EKO- BALANS, NOWA ENERGIA, DOBRY KLIMAT	Liczba uczestników wydarzeń promujących nowe „czyste” technologie ograniczających zanieczyszczenia środowiska, z zakresu zrównoważonego rozwoju, zmian klimatu, i OZE realizowanych w ramach LSR	80	300	375,00%
	Liczba uczestników operacji dot. wdrażania idei SLOW w ramach LSR	400	200	50,00%
	Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych (grupy defaworyzowane, mieszkańcy) realizowanych w ramach LSR	1	0	0,00%
P11.DZIEDZICTWO LOKALNE ZIEMI PSZCZYŃSKIEJ, ZASOBY MATERIALNE, INFRASTRUKTURA	Wzrost liczby ludności odwiedzających zabytki i obiekty wsparte w LSR	500	0	0,00%
P12.DZIEDZICTWO LOKALNE ZIEMI PSZCZYŃSKIEJ- NIEMATERIALNE	Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych związanych z dziedzictwem lokalnym i jego promocją, wspartych z LSR	320	0	0,00%

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie wskaźników rezultatu, stan ich realizacji (z 22 wskaźników tylko 2 są osiągnięte w stopniu wyższym niż 50%, stopień zaangażowania kolejnych 2 przekroczył 25%), odzwierciedla stopień rozliczenia budżetu w zakresie wybranych operacji (11,1% środków budżetu w ramach poddziałań 19.2 i 19.3 stanowią środki rozliczone). Ze względu na fakt, iż postęp wskaźników rezultatu będzie narastał wraz z finansowym rozliczeniem poszczególnych operacji w chwili przygotowywania badania trudno wskazać konkretne wskaźniki, które można by uznać za zagrożone. Na tym etapie wdrożenia strategii ocena dokonana na bazie stopnia realizacji wskaźników produktu jest dużo lepszym miernikiem skuteczności w postępie realizacji.

4.6. Beneficjenci poddziałania 19.2

Na podstawie analizy szczegółowych danych dotyczących beneficjentów projektów złożonych i zrealizowanych bądź realizowanych w okresie objętym badaniem ewaluacyjnym ustalono zbiór

wszystkich dotychczasowych beneficjentów Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska”. Przedstawiono ich w podziale na poszczególne przedsięwzięcia:

P1. PRZEDSIĘBIORCZA ZIEMIA PSZCZYŃSKA - DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZE RÓŻNE

I. Podejmowanie działalności gospodarczej

- **Dawid Grzelski** - uruchomienie działalności gospodarczej świadczącej usługi w zakresie innowacyjnego czyszczenia maszyn i urządzeń przemysłowych
- **Radosław Bizoń** - Analiza energetyczna budynku jednorodzinnego, jako droga do sprzedaży zielonych źródeł energii
- **Piotr Strządała** - Utworzenie wypożyczalni przyczep samochodowych i lawet
- **Łukasz Zuber** - Utworzenie działalności gospodarczej w zakresie usług weterynaryjnych
- **Tomasz Fojcik** - Podjęcie działalności gospodarczej - pod nazwą "HVAC-TECH" obejmującej: Projektowanie w specjalności instalacyjnej w zakresie odnawialnych źródeł energii, sieci, instalacji grzewczych, wentylacyjnych z odzyskiem ciepła oraz wod-kan.
- **Wojciech Połap** - Uruchomienie działalności gospodarczej FOTO WP Wojciech Połap
- **Sławomir Łuka** - Rozpoczęcie działalności szklarskiej
- **Arkadiusz Opołka** - Podjęcie jednoosobowej działalności gospodarczej
- **Łukasz Majorowski** - Innowacyjne podejście do doradztwa
- **Aleksandra Szwarz** - STUDIO MILLION Aleksandra Szwarz
- **Paweł Lasek** - Innowacyjne eko-czyszczenie. Uruchomienie działalności gospodarczej pod nazwą Mobilne Centrum Czystości Paweł Lasek
- **Zbigniew Janosz** - "Uruchomienie działalności gospodarczej o charakterze handlowo-usługowym mającej w swojej ofercie sprzedaż kwiatów ciętych, doniczkowych i artykułów dekoracji wnętrz (figurek gipsowych, obrazków, ramek na zdjęcia, serwetników, świec, świeczników itp.) oraz innowacyjne usługi w zakresie haftu (na materiałach tekstylnych - tkaninach, dzianinach itp.)"

II. Rozwijanie działalności gospodarczej

- **NATALIA Sp. z o.o.** - Rozwój przedsiębiorstwa Natalia sp. z o.o. poprzez zwiększenie zatrudnienia i skali działalności
- **Ryszard Swoboda** - Zakup maszyny do sodowania
- **Marek Górka** - "Każdy lubi, kiedy się zieleni - zakup nowoczesnego wyposażenia do utrzymania terenów zielonych"

- **PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUGOWO HANDLOWO PRODUKCYJNE "INGER" GRZEGORZ KOŁĘCZKO** - Rozwój firmy geodezyjnej poprzez zakup specjalistycznych urządzeń pomiarowych
- **MET SZYK J SEKTA D GRYGIERCZYK SPÓŁKA JAWNA** - Udoskonalenie procesu produkcyjnego w Met-Szyk J. Sekta, D. Grygierczyk Spółka Jawna
- **Szpyra Katarzyna Studio Urody** - Suszec stolicą piękności - rozwój firmy Szpyra Katarzyna Studio Urody poprzez zakup innowacyjnych urządzeń kosmetycznych
- **PROFI M TEC PSG SILESIA SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ SPÓŁKA KOMANDYTOWA** - Rozwój firmy PROFI M TEC PSG SILESIA SP Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA
- **Michał Mika** - Innowacyjny system przesyłu i przetwarzania dźwięku szansą na rozwój firmy.
- **ŻEMŁA MATEUSZ PROFI M TEC** - Zwiększenie konkurencyjności firmy ŻEMŁA MATEUSZ PROFI M TEC - nowe miejsca pracy w przedsiębiorstwie.

P2. PRZEDSIĘBIORCZA ZIEMIA PSZCZYŃSKA - DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZE - PRODUKTY/ USŁUGI LOKALNE

I. Podejmowanie działalności gospodarczej

- **Alina Smaga** - Utworzenie pracowni krawieckiej
- **Justyna Dulemba** - Uruchomienie działalności gospodarczej w zakresie produkcji rękodzieła artystycznego promującego region oraz popularyzującego wzornictwo ludowe

II. Rozwijanie działalności gospodarczej

- **RIM spółka cywilna Marek Ryguła, Rafał Ostrowski** - Zwiększenie udziału lokalnych produktów kulinarnych w ofercie firmy RIM w celu rozwinięcia skali działalności firmy
- **Gruchlik Waldemar FHU SABREX** - Rozwój firmy poprzez adaptację budynku na potrzeby restauracji

P3. PRZEDSIĘBIORCZA ZIEMIA PSZCZYŃSKA - RYNKI ZBYTU, SIECI WSPÓŁPRACY, MARKA LOKALNA

- **Fundacja Puk Puk** - Nowe produkty na rynku lokalnym dzięki współpracy Fundacji PUK PUK i firmy Termont

P4. INFRASTRUKTURA AKTYWNEGO WYPOCZYNKU - TURYSTYKA, REKREACJA

- **Gmina Suszec** - Utworzenie ogólnodostępnego terenu rekreacyjnego przy ul. Nierad w Kryrach
- **Gmina Bojszowy** - Przebudowa placu zabaw wraz z budową siłowni zewnętrznej na terenach rekreacyjnych w Bojszowach Nowych

- **Gmina Kobiór** - Budowa wielofunkcyjnej wiaty turystyczno-rekreacyjnej na terenie Gminnego Ośrodka Sportu w Kobiórze
- **Gmina Pawłowice** - Przebudowa obiektów sportowych - boisk wielofunkcyjnych
- **Gmina Kobiór** - Budowa gminnego placu zabaw przy ulicy Rubinowej w Kobiórze
- **Gmina Miedźna** - "Budowa niekomercyjnej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w miejscowości Wola"
- **Gmina Wiry** - Budowa placu zabaw i siłowni na wolnym powietrzu przy ul. Wagonowej w Wyrach w miejscowości Wiry
- **Gmina Wiry** - Budowa placu zabaw i siłowni na wolnym powietrzu przy ul. Dębowej w Gostyni
- **Gmina Bieruń** - Budowa ścieżek rowerowych w Bieruniu przeznaczonych do aktywnego wypoczynku, rekreacji oraz turystyki
- **Gmina Ornontowice** - Budowa bulodromu i siłowni na świeżym powietrzu wraz zagospodarowaniem terenu w rejonie Parku Gminnego
- **Gmina Pszczyna** - Stworzenie niekomercyjnej infrastruktury rekreacyjnej w sołectwach gminy Pszczyna
- **Ochotnicza Straż Pożarna w Studzienicach** - Przebudowa sceny i sali w ogólnodostępnym obiekcie pełniącym funkcję rekreacyjną przy ulicy Klemensa Szewczyka w Studzienicach
- **Gmina Goczałkowice-Zdrój** - Stworzenie niekomercyjnego miejsca aktywnego wypoczynku i rekreacji z edukacyjnym placem zabaw
- **Miasto Orzesze** - Budowa i przebudowa ogólnodostępnej infrastruktury aktywnego wypoczynku na terenie miasta Orzesze
- **Ludowy Klub Sportowy ZNICZ Jankowice** - Przebudowa ogólnodostępnej niekomercyjnej infrastruktury rekreacyjnej LKS ZNICZ Jankowice wraz z zapleczem, poprzez modernizację toalet, łaźni, szatni i magazynu
- **Gmina Bieruń** - Budowa ciągu pieszo-rowerowego po starym śladzie ul. Wylotowej w Bieruniu przeznaczonego do aktywnego wypoczynku, rekreacji oraz turystyki.

P5. OFERTA AKTYWNEGO WYPOCZYNKU - DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZE

I. Podejmowanie działalności gospodarczej

- **Tomasz Szczygieł** - Mała gastronomia w Bieruniu
- **Krystyna Piech** - Nowa jakość rozrywki na Ziemi Pszczyńskiej
- **Mariusz Śleziński** - Centrum aktywnego wypoczynku

II. Rozwijanie działalności gospodarczej

- **WITOSZ PIOTR VENITA Dystrybucja EPART** - Rozbudowa istniejącego lokalu gastronomicznego wraz z instalacjami wewnętrznymi (wod-kan, centralnego ogrzewania, elektryczną i gazową)

P8. SPOŁECZNOŚĆ SIŁĄ RODZINY - WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZE

I. Podejmowanie działalności gospodarczej

- **Wojciech Bałuch** - Akademia Piłki Nożnej
- **Klaudia Szostak** - OTI Ośrodek terapii indywidualnej - własna firma i wsparcie dla lokalnej społeczności
- **Agata Szymańska - Stalmach** - podjęcie działalności dietetycznej
- **Anna Lachowicz** - Uruchomienie działalności gospodarczej - nauka języka niemieckiego

II. Rozwijanie działalności gospodarczej

- **Agnieszka Czajduch** - Zakup wyposażenia oraz wykonanie niezbędnych prac budowlanych w związku z rozwojem gabinetu odnowy biologicznej i fizjoterapii
- **DG & JG Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością** - Nowy żłobek w miejscowości Poręba - rozwój usług opiekuńczych na obszarze LGD Ziemia Pszczyńska
- **Kancelaria Radcy Prawnego Adam Zug** - Utworzenie klubu fitness w miejscowości Bieruń przy ulicy Plac św. Walentego 2
- **Target Agnieszka Filek** - Rozwój usług społecznych na obszarze LGD Ziemia Pszczyńska poprzez rozszerzenie oferty przedsiębiorstwa o szkolenia komputerowe i zawodowe

P9. KUŹNIA KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPOŁECZNEGO

- **Gmina Bojszowy** - Bojszowy - 650 lat wspólnoty nad brzegami Wisły - Gostyni - Pszczyńki i Korzyńca (1368-2018)

P10. LOKALNY EKO-BALANS, NOWA ENERGIA, DOBRY KLIMAT

- **Fundacja Ekon** - Eko Kampania Społeczna "Ludzie przed Ludźmi chronią przyrodę"
- **Fundacja Ekon** - Jestem Eko - Żyję Eko

P11. DZIEDZICTWO LOKALNE ZIEMI PSZCZYŃSKIEJ -ZASOBY MATERIALNE, INFRASTRUKTURA

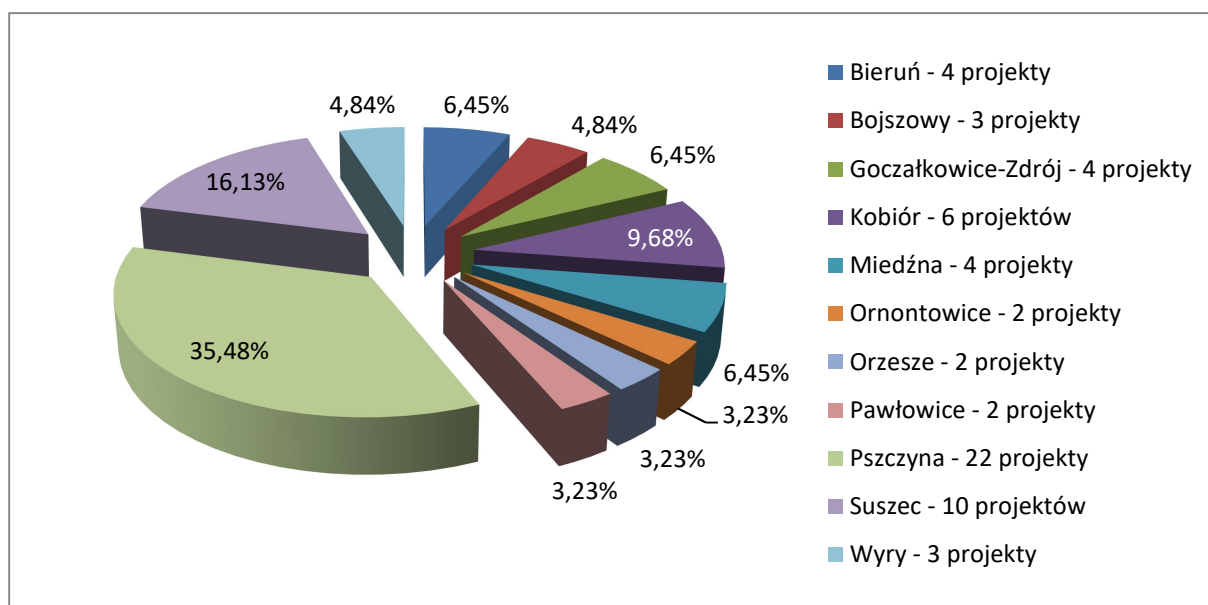
- **Parafia Rzymskokatolicka Świętej Katarzyny w Pielgrzymowicach** - Prace konserwatorskie i restauratorskie polichromii ścian, stropu i fasety prezbiterium
- **Miasto Orzesze** - Zachowanie elementów lokalnego dziedzictwa kulturalnego w Orzeszu - budowa i przebudowa niekomercyjnej infrastruktury społeczno-kulturalnej

P12. DZIEDZICTWO LOKALNE ZIEMI PSZCZYŃSKIEJ - NIEMATERIALNE

- **Gminny Ośrodek Kultury w Suszcu** - Wydanie 1200 niepublikowanych pieśni ludowych regionu pszczyńskiego ze zbiorów Mariana Cieśli
- **Powiat Pszczyński** - Dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe ziemi pszczyńskiej - wydanie publikacji oraz filmu o powiecie pszczyńskim
- **Gmina Pszczyna** - FESTIWAL PSZCZYŃSKICH MASZKIETÓW "CHOCHLA 2019"

Z punktu widzenia miejsca (gminy) w której realizowane są poszczególne projektu – rozkład ich prezentuje się następująco:

Rysunek 6 - Rozkład geograficzny realizacji projektów w układzie na gminy realizowanych w latach 2016-18

Źródło: Opracowanie własne

Dominującą gminą jest gmina Pszczyna, jednakże zlokalizowane są w niej najczęściej projekty dotyczące całego obszaru LGD, drugą pod względem gminą z której wywodzą się beneficjencie projektów jest Suszec, w pozostałych gminach realizuje się 2, 3 lub 4 projekty.

5. Wyniki badania mieszkańców obszaru LGD „Ziemia Pszczyńska”

Badanie zostało zrealizowane metodą bezpośredniego ankietowania poprzez ankietę wypełnianą komputerowo mieszkańców gmin należących do obszaru objętego LSR. Zaproponowano próbę badawczą równą co najmniej 100 osób pełnoletnich mieszkańców obszaru. Ostatecznie w badaniu wzięło udział 131 osób, w tym 87 kobiet i 44 mężczyzn.

Badanie podzielono na dwie zasadnicze części:

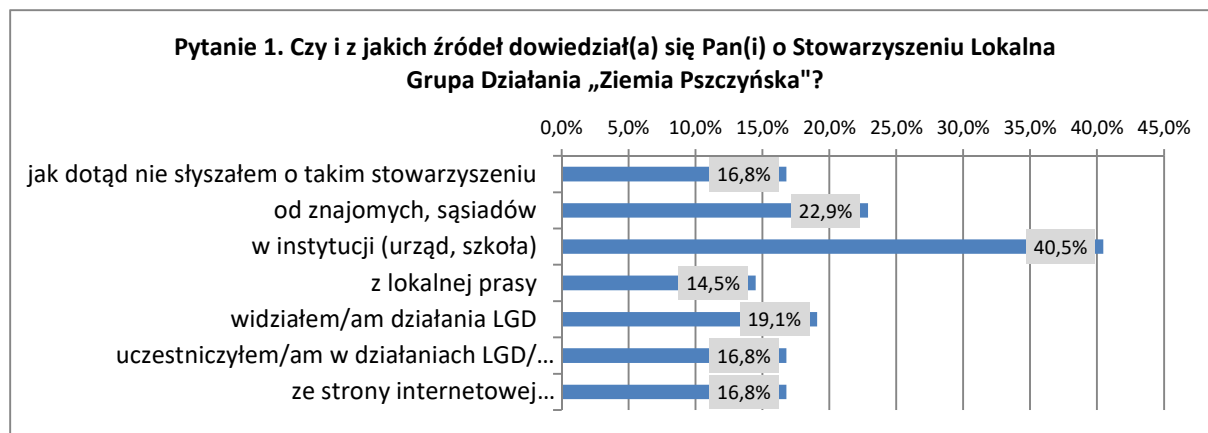
- 1) ocena wizerunku LGD „Ziemia Pszczyńska”, która stanowi podstawę do realizacji celu szczegółowego badania ewaluacyjnego obejmującego badanie postrzegania wizerunku LGD w społeczności lokalnej,
- 2) ocena działalności LGD „Ziemia Pszczyńska”, która stanowi podstawę do realizacji celu szczegółowego badania ewaluacyjnego obejmującego badanie jakości działania systemu wdrażania LSR, w tym funkcjonowania Stowarzyszenia i Biura LGD w społeczności lokalnej.

Wyniki badania obecnie porównano (tam gdzie było to możliwe) do wyników badania mieszkańców z roku 2015 wykonanego w ramach ewaluacji wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Ziemia Pszczyńska” na lata 2010-15. Badaniem tym objętych zostało 400 osób, w tym 255 kobiet i 145 mężczyzn.

5.1. Ocena wizerunku LGD „Ziemia Pszczyńska” wśród mieszkańców obszaru objętego LSR

Celem pierwszego pytania w badaniu było zapoznanie się z rozkładem statystycznym źródeł pochodzenia wiedzy mieszkańców o LGD „Ziemia Pszczyńska”. Wyniki prezentuje poniższa tabela.

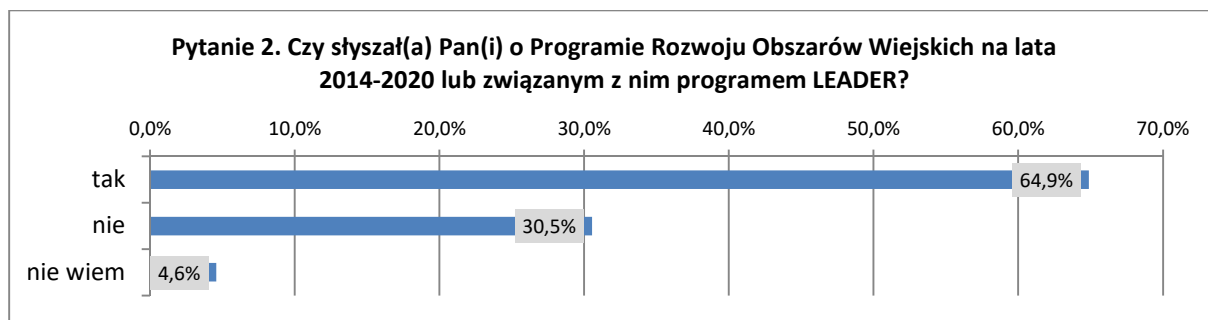
Rysunek 7 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 1. Czy i z jakich źródeł dowiedział(a) się Pan(i) o Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”?

Wyniki badania wskazują, że wśród ankietowanych, tylko 16,8% wskazało, iż jak dotąd nie słyszało o LGD „Ziemia Pszczyńska” (w badaniu ewaluacyjnym z 2015 r. było to 18,8%) zatem wyniki takie pozwalają na interpretację, iż ponad 83% respondentów nazwa ta jest znana. Jest to poziom bardzo wysoki, odpowiadający rozpoznawalności marek uznanych produktów rynkowych – wg. badań rynkowych, rozpoznawalność spontaniczna marki Orlen sięga np. 83%². Najczęstszym źródłem wiedzy o LGD był tzw. marketing szeptany, czyli rodzina i znajomi. Na kolejnych miejscach wskazywano prasę lokalną i stronę internetową Stowarzyszenia LGD.

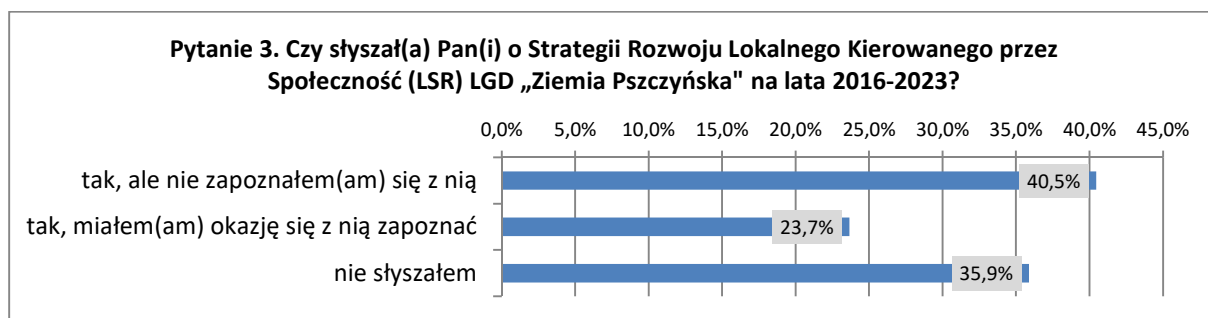
² Marka Orlen, źródło: http://www.raportroczny.orlen.pl/raport_pl_kim_jestesmy_marka

Rysunek 8 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 2. Czy słyisał(a) Pan(i) o Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 lub związanym z nim programem LEADER?

Stabiej, bo tylko na poziomie 65% kojarzony jest przez respondentów Program Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz program LEADER (2015 r. - 52%). Pomimo tego rozpoznawalność ta rośnie, jest na stosunkowo wysokim poziomie, podobnym jak rozpoznawalność znaku „Narodowa Strategia Spójności” w Polsce, która wg. badań w 2016 r. wyniosła 57%³, co można poczytać za lokalny sukces działalności LGD „Ziemia Pszczyńska”.

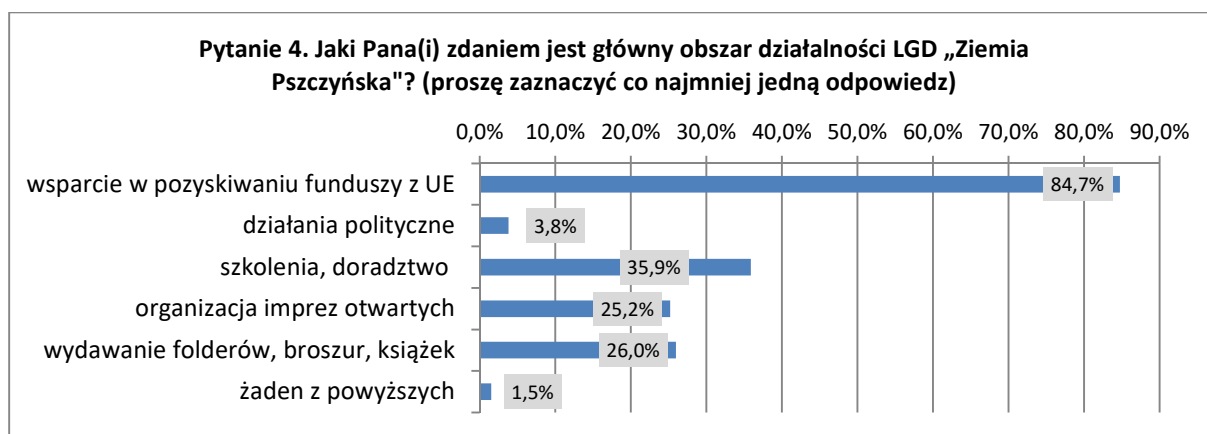
Rysunek 9 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 3. Czy słyisał(a) Pan(i) o Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) LGD „Ziemia Pszczyńska” na lata 2016-2023?

Kolejne pytanie dotyczyło znajomości Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) LGD „Ziemia Pszczyńska” na lata 2016-2023. Wyniki badania zaskakują, gdyż ponad 64% respondentów wskazało znajomość dokumentu (w 2015 r. - 55%), oraz aż 24% deklarowało, że zapoznało się z nim tj. 31 z 131 przebadanych respondentów (w 2015 r. – 12%).

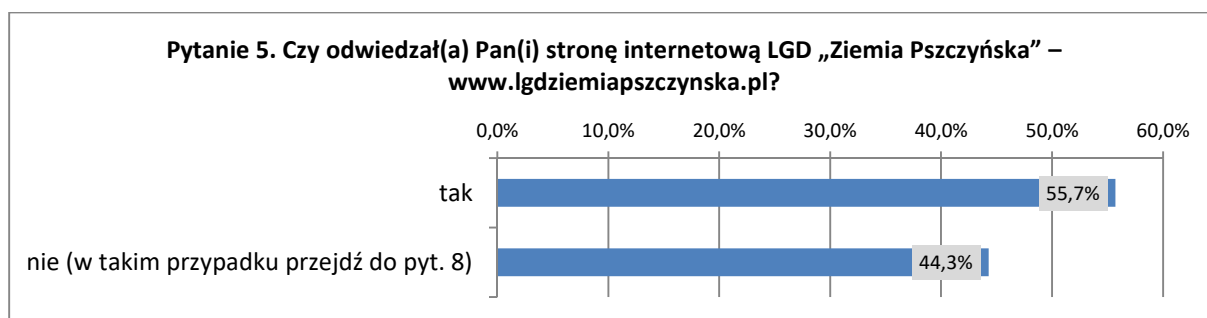
³ Strategia komunikacji polityki spójności na lata 2014-2020, str. 7, http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/1027/Projekt_strategii_komunikacji_PS_2014_2020.pdf

Rysunek 10 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 4. Jaki Pana(i) zdaniem jest główny obszar działalności LGD „Ziemia Pszczyńska”? (proszę zaznaczyć co najmniej jedną odpowiedź)

Wyniki odpowiedzi w pytaniu 4 pokrywają się z danymi wcześniejszymi, jednakże niepokojące jest, iż LGD „Ziemia Pszczyńska” jest kojarzone przez mniej niż 1/3 respondentów z istotną częścią swojej działalności, tj. imprezy, czy działalność wydawnicza. Wydaje się, iż ta część aktywności – kierowana do określonych grup odbiorców, nie jest po prostu powszechnie kojarzona.

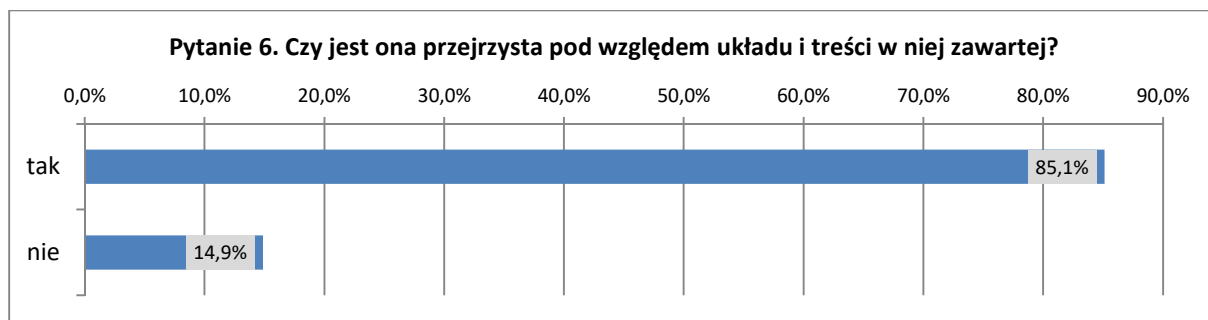
Rysunek 11 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 5. Czy odwiedzał(a) Pan(i) stronę internetową LGD „Ziemia Pszczyńska” – www.lgdziemiapszczyńska.pl ?

Biorąc pod uwagę iż wg danych CBOS w kwietniu 2018 roku korzystanie z internetu przynajmniej raz w tygodniu zadeklarowało niemal dwie trzecie badanych (66%) Polaków⁴, wyniki popularności strony internetowej LGD „Ziemia Pszczyńska” są zadowalające. Można oszacować, iż jeżeli odsetek użytkowników internetu na obszarze objętym działaniem LGD jest równy temu w Polsce, to ok. 56% spośród internautów na tym obszarze, co najmniej raz odwiedziło stronę internetową www.lgdziemiapszczyńska.pl. Daje to obraz, iż faktycznie stronę internetową LGD należy zaliczyć do popularnych w skali lokalnej.

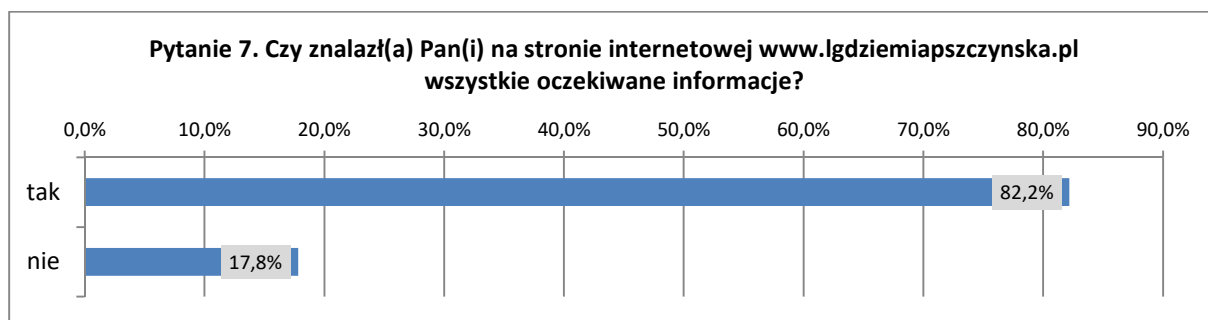
⁴ Komunikat z badań CBOS NR 62/2018, Korzystanie z internetu, str. 5, https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2018/K_062_18.PDF

Rysunek 12 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 6. Czy jest ona przejrzysta pod względem układu i treści w niej zawartej?

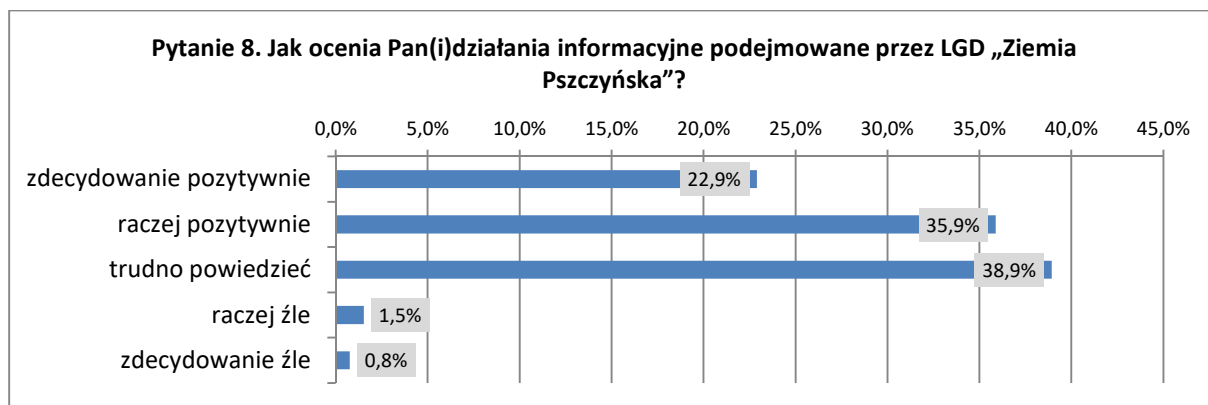
Wynik kolejnego pytania (na które odpowiadali, tylko respondenci, którzy udzielili pozytywnej odpowiedzi w poprzednim pytaniu), dotyczącego przejrzystości strony internetowej może satysfakcjonować jej autorów i użytkowników, jednakże odpowiedzi negatywnych było trzykrotnie więcej niż 4 lata temu, co może dowodzić zmianom w postrzeganiu przez użytkowników internetu tego co uznają za stronę, która jest przejrzysta.

Rysunek 13 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 7. Czy znalazł(a) Pan(i) na stronie internetowej www.lgdziemiapszczyńska.pl wszystkie oczekiwane informacje?

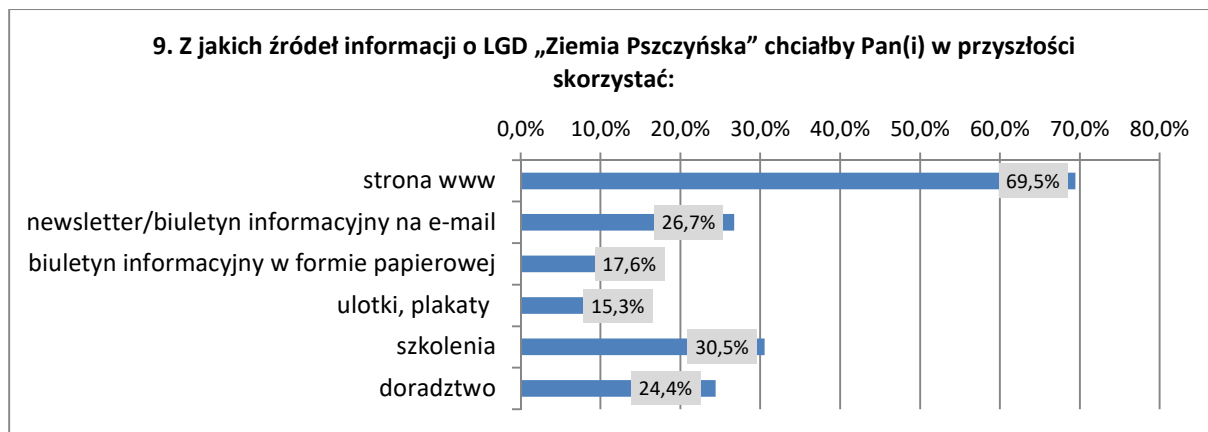
Następne pytanie potwierdza dobrą organizację treści na stronie internetowej www.lgdziemiapszczyńska.pl, choć ilość odpowiedzi negatywnych jest nieco większa niż w roku 2015 (13,6%), to i tak w przeważającej większości, użytkownicy tej strony wysoko oceniają jej zawartość merytoryczną.

Rysunek 14 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 8. Jak ocenia Pan(i) działania informacyjne podejmowane przez LGD „Ziemia Pszczyńska”?

Większość respondentów (łącznie 59%) ocenia zdecydowanie, bądź raczej pozytywnie wysiłki informacyjne LGD „Ziemia Pszczyńska”. Dominującą grupą są jednak niezdecydowani – 39% (odsetek ten zmalał przez 4 lata z 47%), co dowodzi braku przekonania wśród respondentów, iż działania informacyjne są faktycznie w pełni satysfakcjonujące. Ogólnie należy ocenić pozytywnie wysiłek włożony w realizację polityki komunikacji Stowarzyszenia LGD.

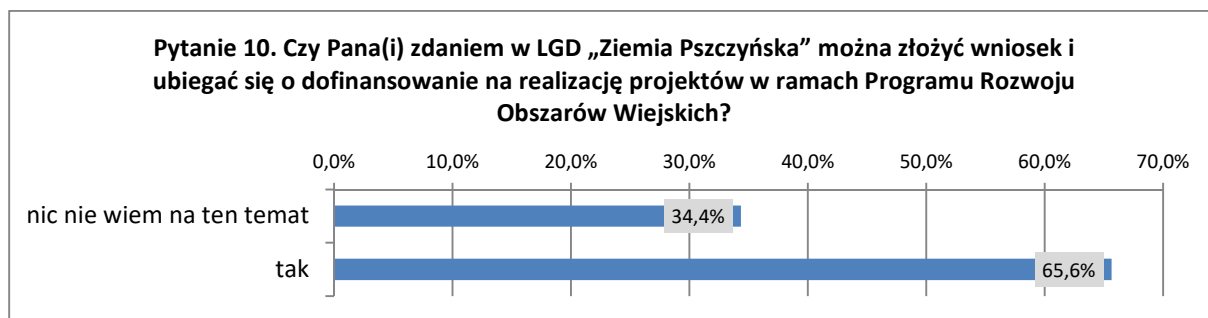
Rysunek 15 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 9. Z jakich źródeł informacji chciałby Pan(i) w przyszłości skorzystać odnośnie możliwości składania wniosków o dofinansowanie do LGD „Ziemia Pszczyńska”:

Poza wysokim wskazaniem dla strony internetowej, dla pozostałych odpowiedzi, zdania respondentów rozkładają się równomiernie. Zauważyć należy wzrost zainteresowania stroną www od ostatniego badania (z 58% do 69%), newsletterem (z 12% do 27%). Godne zauważenia aktualnie częstsze wskazanie w odpowiedziach metod komunikacji o charakterze nowoczesnym względem form papierowych informacji. Rośnie również zainteresowanie szkoleniami z 24% w 2015 r. do 30% obecnie.

5.2. Ocena działalności LGD „Ziemia Pszczyńska”

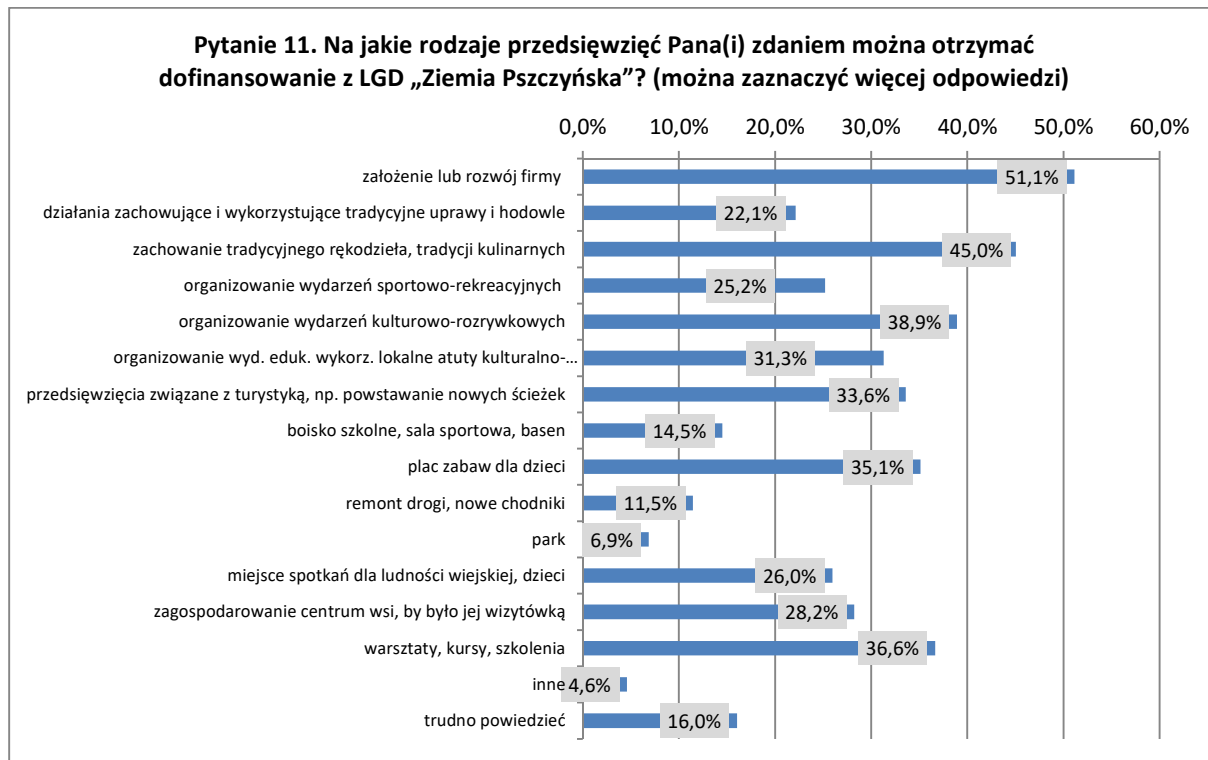
Rysunek 16 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 10. Czy Pana(i) zdaniem w LGD „Ziemia Pszczyńska” można złożyć wniosek i ubiegać się o dofinansowanie na realizację projektów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich?

Wynik na powyższe pytanie pokrywa się z odpowiedzią dotyczącą znajomości Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (30,5% respondentów wskazało, iż nie zna Programu). Jednakże w 2015 r. na powyższe pytanie negatywnie odpowiedziało o 4% więcej osób. Jednocześnie istnieje pewna grupa respondentów, którzy kojarzą LGD „Ziemia Pszczyńska” (tylko 16,8% wskazało, że nie słyszało o takim podmiocie), ale nie kojarzą go z możliwością ubiegania się o dofinansowanie i jest to 13%

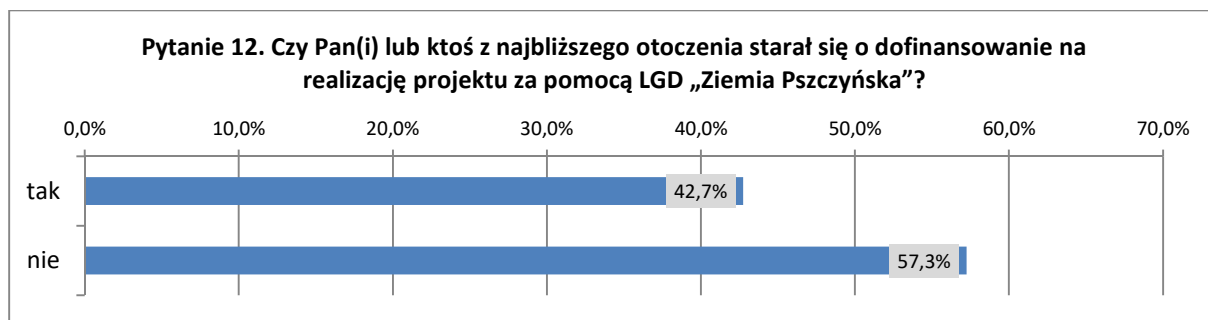
przebadanych osób (w 2015 r. wskaźnik ten wyniósł 20%). Liczba takich osób została zatem zmniejszona o 1/3 względem poprzedniego badania, należy w tym miejscu uznać wysiłki zmierzające do zniwelowania tego zjawiska za wystarczające, jednakże należy je kontynuować.

Rysunek 17 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 11. Na jakie rodzaje przedsięwzięć Pana(i) zdaniem można otrzymać dofinansowanie ze LGD „Ziemia Pszczyńska”?

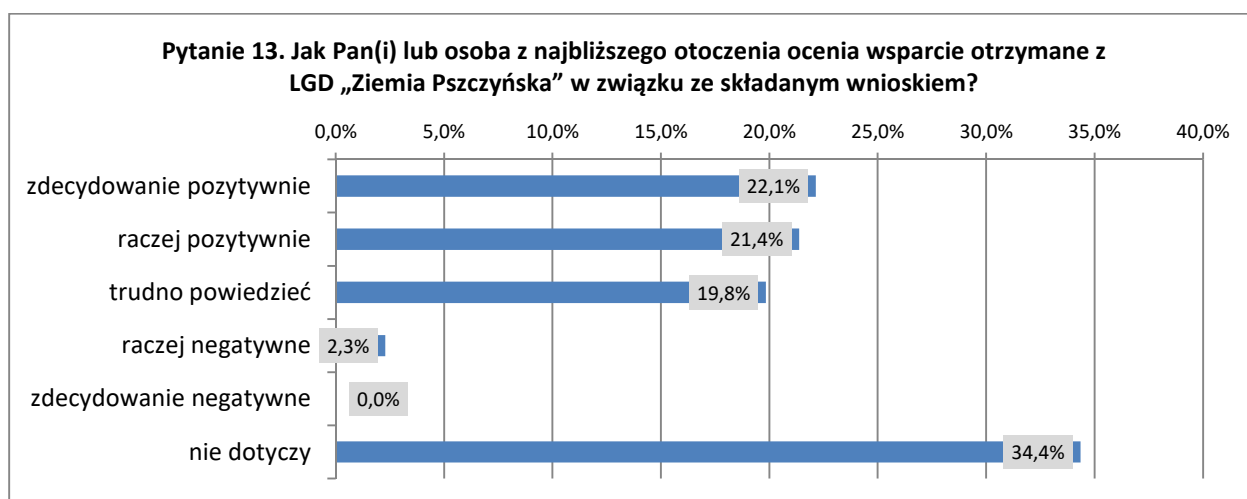
Odpowiedzi na to pytanie miały wskazać realną rozpoznawalność działań i projektów finansowanych w ramach środków, którymi dysponuje LGD „Ziemia Pszczyńska”. Ponad 51% respondentów wykazało się tą wiedzą wskazując na działania najpopularniejsze, tj.: założenie lub rozwój firmy (w 2015 r. było to 32,5%). Na dalszych miejscach wskazywano, zachowanie tradycyjnego rzemiosła i tradycji kulinarnych, organizowanie wydarzeń kulturalno-rozrywkowych i sportowo-rekreacyjnych, przedsięwzięcia związane z turystyką, warsztaty, kursy, szkolenia. Relatywnie najrzadziej wskazywane były działania związane z infrastrukturą i zachowaniem tradycyjnych upraw. Wynik badania, w tym zakresie uznać można za satysfakcjonujący, jednakże istnieje dalsza konieczność podejmowania wysiłków związanych podniesieniem rozpoznawalności działań i projektów finansowanych w ramach LGD „Ziemia Pszczyńska”.

Rysunek 18 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 12. Czy Pan(i) lub ktoś z najbliższego otoczenia starał się o dofinansowanie na realizację projektu za pomocą LGD „Ziemia Pszczyńska”?

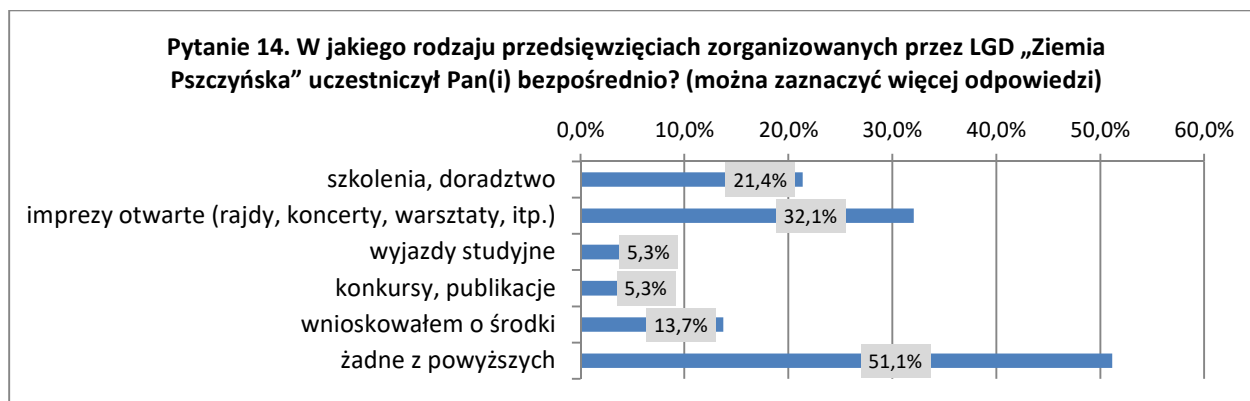
Duża liczba pozytywnych odpowiedzi na to pytanie udzielona przez respondentów (42,7%, w roku 2015 było to 16,7%), biorąc pod uwagę rosnącą przez cały czas liczbę beneficjentów operacji wybranych do dofinansowania przez LGD wskazuje na znaczne zwiększenie zakresu rozpoznawalności LGD jako miejsca ubiegania się o wsparcie. Wynik, nawet jeżeli uznać go za przeszacowany (z uwagi na liczbę respondentów), i tak może być satysfakcjonujący.

Rysunek 19 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 13. Jak Pan(i) lub osoba z najbliższego otoczenia ocenia wsparcie otrzymane z LGD „Ziemia Pszczyńska” w związku ze składanym wnioskiem?

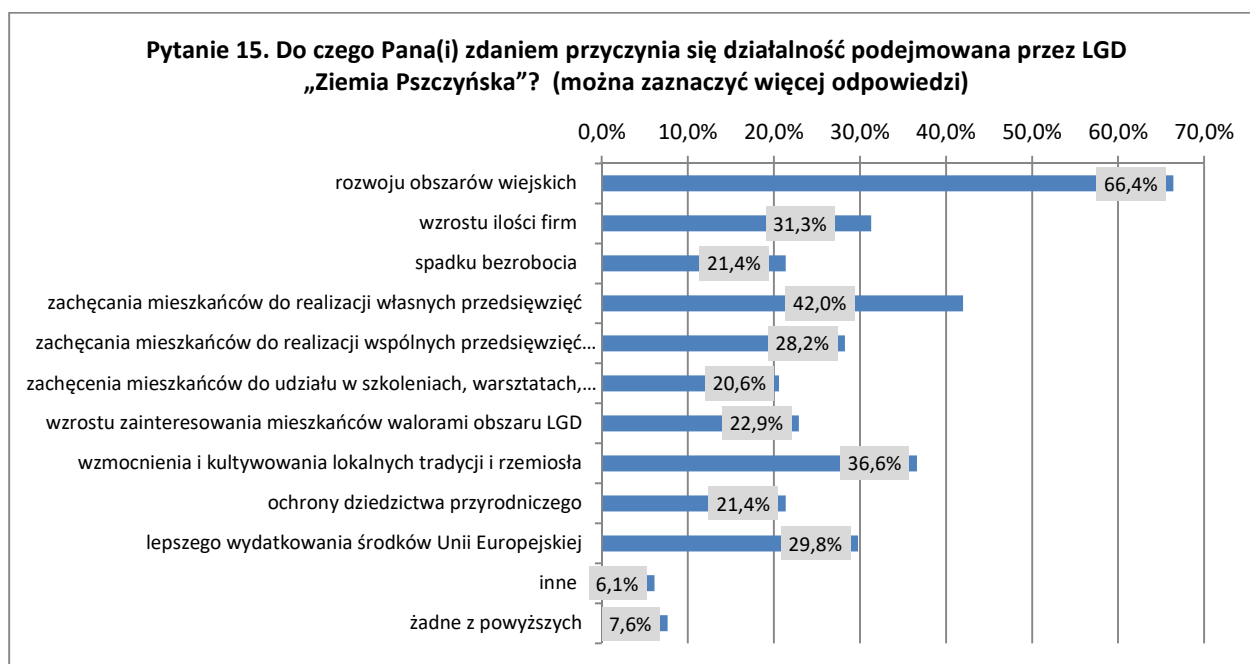
Większość respondentów oceniła otrzymane wsparcie pozytywnie. Zauważyć można znaczny wzrost udziału udzielonych odpowiedzi „pozytywnie” i „raczej pozytywnie” do „trudno powiedzieć”, który w roku 2015 wynosił 22,3% do 26%, a obecnie wynosi 43,5% do 19,8%.

Rysunek 20 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 14. W jakiego rodzaju przedsięwzięciach zorganizowanych przez LGD „Ziemia Pszczyńska” uczestniczył Pan(i) bezpośrednio?

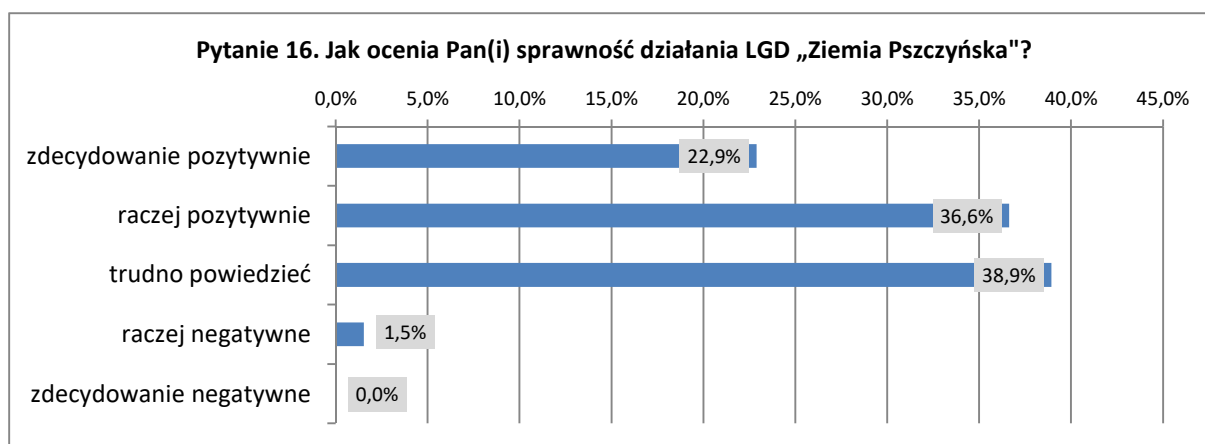
Wynik tego pytania może być dla Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” bardzo satysfakcjonujący, gdyż aż prawie połowa respondentów brała udział w jakiegokolwiek formie aktywności organizowanej przez LGD. W większości było to imprezy otwarte, w dalszej kolejności szkolenia i doradztwo, następnie beneficjenci projektów, oraz na końcu wśród respondentów ujawnili się uczestnicy i czytelnicy konkursów, publikacji i wyjazdów.

Rysunek 21 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 15. Do czego Pana(i) zdaniem przyczynia się działalność podejmowana przez LGD „Ziemia Pszczyńska”?

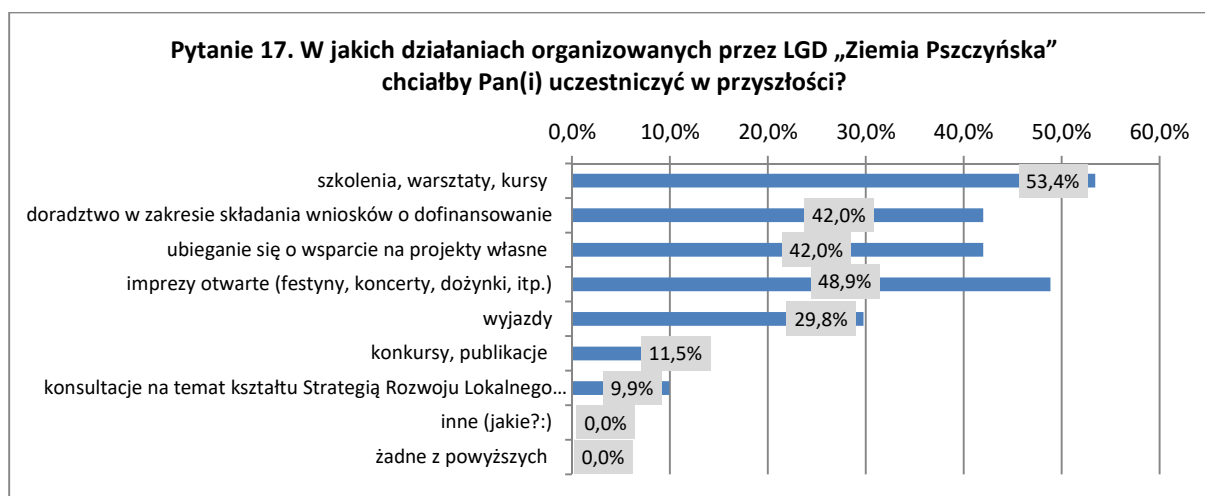
Większość respondentów (prawie 2/3), zgodnie z założeniami strategii rozwoju, wskazuje na rozwój obszarów wiejskich, jako główny cel działalności LGD „Ziemia Pszczyńska”. Niewiele mniej osób (ponad 1/3) wskazuje na zachęcenie mieszkańców do realizacji własnych przedsięwzięć, wzmocnienie i kultywowanie lokalnych tradycji i rzemiosła, wzrost ilości firm, oraz na lepsze wydatkowanie środków Unii Europejskiej, jako cele działalności LGD. W porównaniu do badania z 2015 r. wszystkie wskazania uzyskały większą liczbę odpowiedzi, co dowodzi wzrostu świadomości mieszkańców co do celów stojących przed Stowarzyszeniem LGD „Ziemia Pszczyńska”.

Rysunek 22 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 16. Jak ocenia Pan(i) sprawność działania LGD „Ziemia Pszczyńska”?

Odpowiedzi pozytywne stanowią prawie 60% wskazań (wzrost z 50,6% w badaniu z 2015 r.). W dalszym ciągu dominuje wskazanie o charakterze neutralnym, jednakże jest mniejsze o 8% względem badania uprzedniego, co dowodzi wzrostu doświadczeń w kontaktach z LGD. Spośród ocen pozytywnych i negatywnych dominują wskazania pozytywne i tak należy odczytywać nastawienie respondentów do wysiłków LGD „Ziemia Pszczyńska” związanych z organizacją biura i systemu wsparcia.

Rysunek 23 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 17. W jakich działaniach organizowanych przez LGD „Ziemia Pszczyńska” chciałby Pan(i) uczestniczyć w przyszłości?

Następne pytanie dotyczyło oczekiwań i zamierzeń mieszkańców obszaru objętego LSR dotyczących przyszłych działań podejmowanych przez LGD „Ziemia Pszczyńska”. Najwięcej wskazań respondentów dotyczyło szkoleń, warsztatów i kursów, a następnie imprez otwartych (festynów, koncertów, dożynek), na kolejnych miejscach było doradztwo w zakresie składania wniosków o dofinansowanie a także chęć ubiegania się o wsparcie na projekty własne. Jedynie 11,5% osób wyraziło chęć uczestnictwa w konsultacjach na temat kształtu następnej Lokalnej Strategii Rozwoju. Nie było wśród respondentów osób wykazujących brak zainteresowania formami wsparcia LGD, co należy interpretować jako wyraz bardzo dużego potencjalnego zainteresowania uczestnictwem mieszkańców w projektach i aktywnościach oferowanych w ramach LGD „Ziemia Pszczyńska”.

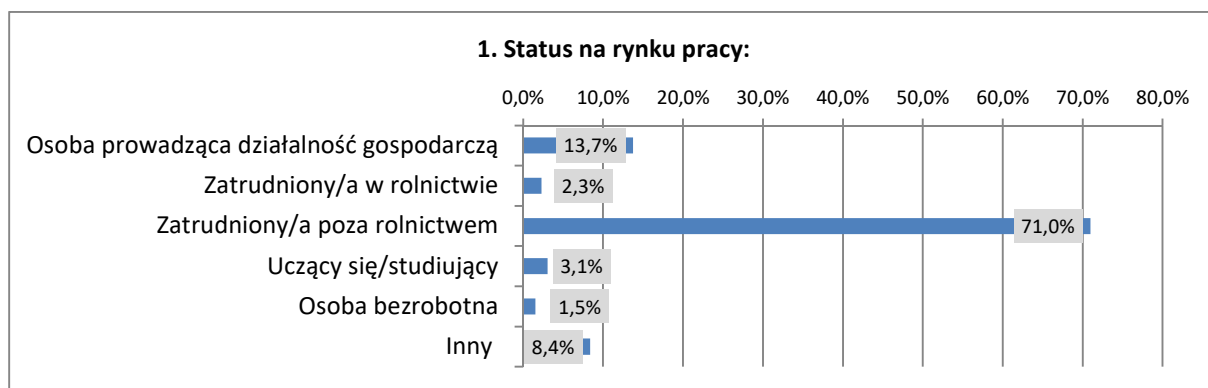
Ostatnie pytanie ankiety - pytanie 18 dotyczyło ewentualnych uwag, nowych usług lub elementów wymagających poprawy w działalności LGD „Ziemia Pszczyńska”. Pytanie miało charakter otwarty,

z polem do swobodnej wypowiedzi. Ankietowani udzielili jedynie 2 odpowiedzi (tj. 2% ankietowanych), wśród których były m.in.:

- „Rozszerzyć projekt o dzieci do lat 15 lat- 8 klasa” (1 głos);
- „Strona internetowa ma przestarzały układ, najważniejsze dokumenty np. harmonogram planowanych naborów trudny do znalezienia” (1 głos);

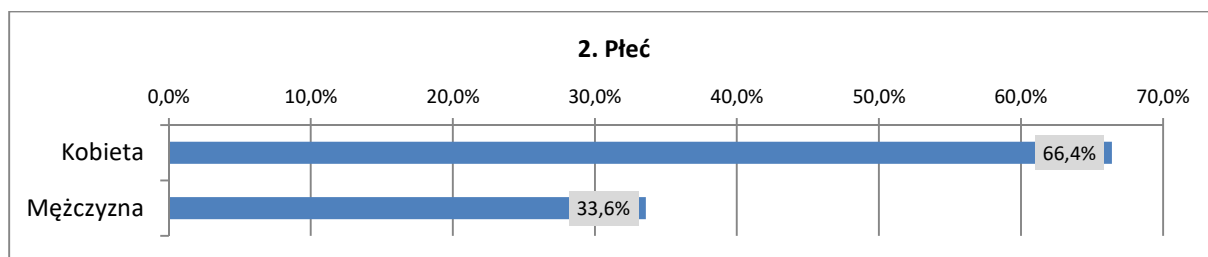
Metryka badania:

Rysunek 24 - Metryka badania mieszkańców: status na rynku pracy

W przypadku statusu osób badanych na rynku pracy dominują osoby zatrudnione poza rolnictwem oraz prowadzące działalność gospodarczą – a więc aktywne na rynku pracy. Stanowią one 85% osób ankietowanych.

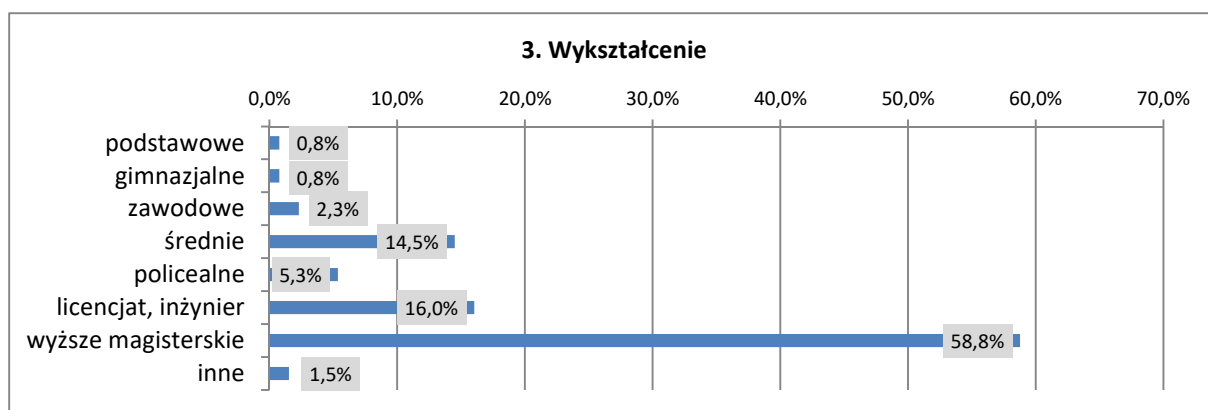
Rysunek 25 - Metryka badania mieszkańców: płeć

W przypadku płci, można zauważyć istotną nadprezentację kobiet nad mężczyznami, gdyż faktyczny rozkład wynosi na tym obszarze wśród osób pełnoletnich: 49,1% mężczyzn do 50,9% kobiet⁵. Wynika to zapewne z faktu, iż to kobiety chętniej uczestniczyły w badaniu, poświęcając swój czas na wypełnienie ankiety ewaluacyjnej.

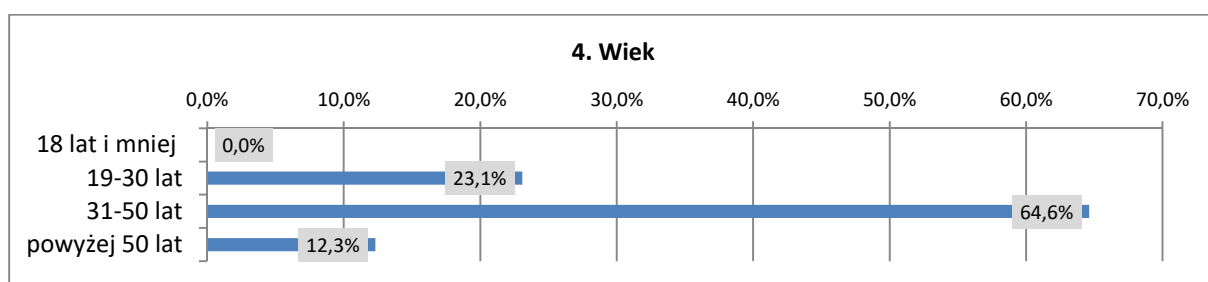
⁵ Bank Danych Lokalnych GUS, <http://stat.gov.pl/bdl/>, Kategoria: LUDNOŚĆ; Grupa: STAN LUDNOŚCI I PROGNOZY; Podgrupa: Ludność wg pojedynczych roczników wieku i płci, stan na 2017-12-31

Rysunek 26 - Metryka badania mieszkańców: wykształcenie

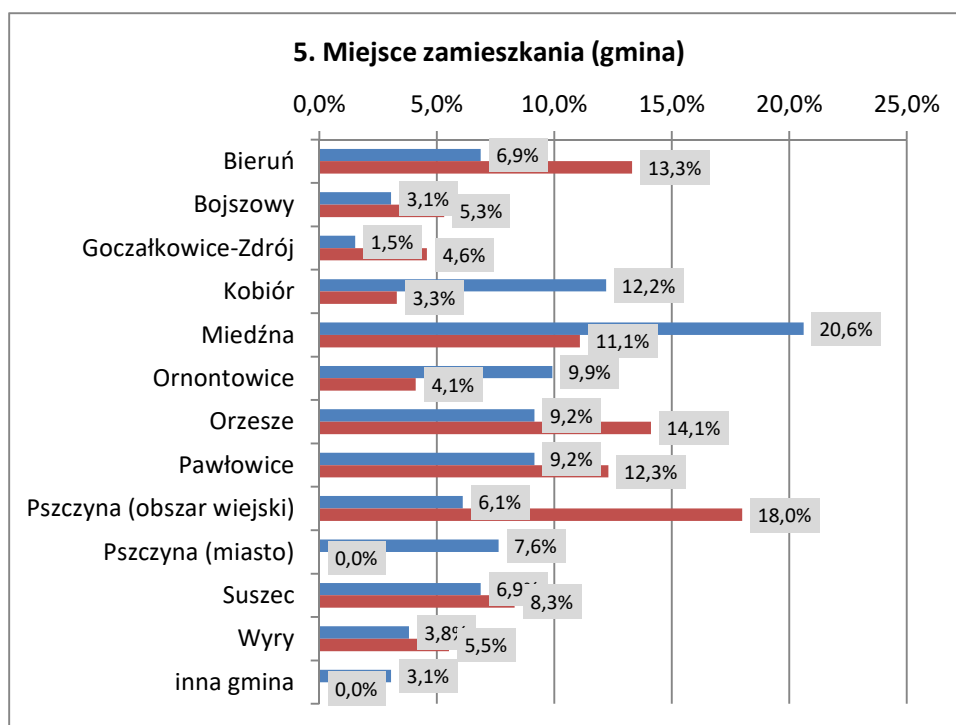
Wyniki ukazują, iż osoby z wyższym wykształceniem dużo chętniej angażowały się w badanie, względem swojego udziału w populacji (ok. 16%). Jednocześnie osoby z wykształceniem podstawowym, zawodowym i średnim wykazywały większą nieufność, lub brak zainteresowania i ich reprezentacja względem udziału w badaniu była mniejsza niż udział w lokalnej populacji.

Rysunek 27 - Metryka badania mieszkańców: wiek

Najaktywniejszą w badaniu grupą były osoby w wieku od 31 do 50 lat, a więc w okresie największej aktywności zawodowej, choć grupa osób w wieku od 19 do 30 lat również zapewniła ponad 23% odpowiedzi. Grupa osób powyżej 50 lat w badaniu brała udział najmniej chętnie. Wśród badanych nie stwierdzono osób w wieku 18 lat i mniej.

Rysunek 28 - Metryka badania mieszkańców: miejsce zamieszkania

Wykres ukazuje rozkład miejsca zamieszkania osób badanych (oznaczone niebieskim kolorem), względem faktycznego rozkładu miejsca zamieszkania mieszkańców objętych obszarem LGD „Ziemia Pszczyńska” (kolor czerwony). Dobór grupy w większości odpowiada liczbie mieszkańców obszaru, z widoczną nadreprezentacją liczby ankietowanych z gmin Kobiór i Miedźna i zbyt niską reprezentacją mieszkańców gmin Bieruń i części wiejskiej gminy Pszczyzna. Obecność ankietowanych obszaru miejskiego gminy Pszczyzna i innych gmin (które nie należą do obszaru LGD) uznać można za fakt zainteresowania tych osób sprawami LGD „Ziemia Pszczyńska”.

6. Wyniki badania beneficjentów operacji realizowanych w ramach LSR realizowanej przez LGD „Ziemia Pszczyńska”

Badanie zostało zrealizowane metodą bezpośredniego ankietowania poprzez ankietę wypełnianą komputerowo beneficjentów operacji realizowanych w ramach LSR realizowanej przez LGD „Ziemia Pszczyńska”. Zaproponowano próbę badawczą równą 90% beneficjentów LGD, tj. zebrano ankiety od 53 spośród 55 beneficjentów operacji finansowanych z LGD „Ziemia Pszczyńska” w okresie od 2016 do 2018 r.

Badanie podzielono na trzy zasadnicze części:

- 1) ocena procesu aplikowania o środki, która stanowi podstawę do realizacji celu szczegółowego badania ewaluacyjnego obejmującego badanie jakości działania systemu wdrażania LSR, w tym funkcjonowania Stowarzyszenia i Biura LGD,
- 2) ocena procesu wydatkowania/rozliczenia środków, której cel jest analogiczny z poprzednią częścią,

- 3) ocena wizerunku LGD z punktu widzenia beneficjenta, która stanowi podstawę do realizacji celu szczegółowego badania ewaluacyjnego obejmującego badanie postrzegania wizerunku LGD w społeczności lokalnej.

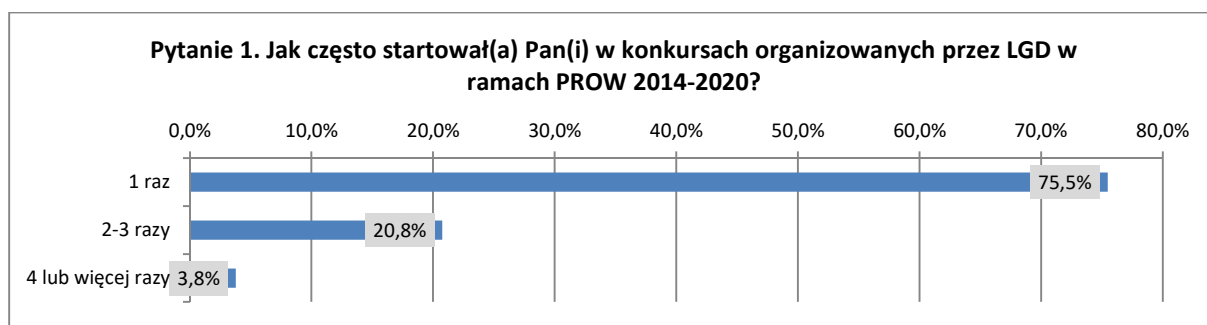
Wyniki badania obecnego porównano (tam gdzie było to możliwe) do wyników badania beneficjentów z roku 2015 wykonanego w ramach ewaluacji wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Ziemia Pszczyńska” na lata 2010-15. Badaniem tym objętych zostało 53 beneficjentów.

Wyniki badania zaprezentowane zostały w dwóch kolejnych podrozdziałach.

6.1. Ocena procesu aplikowania o środki

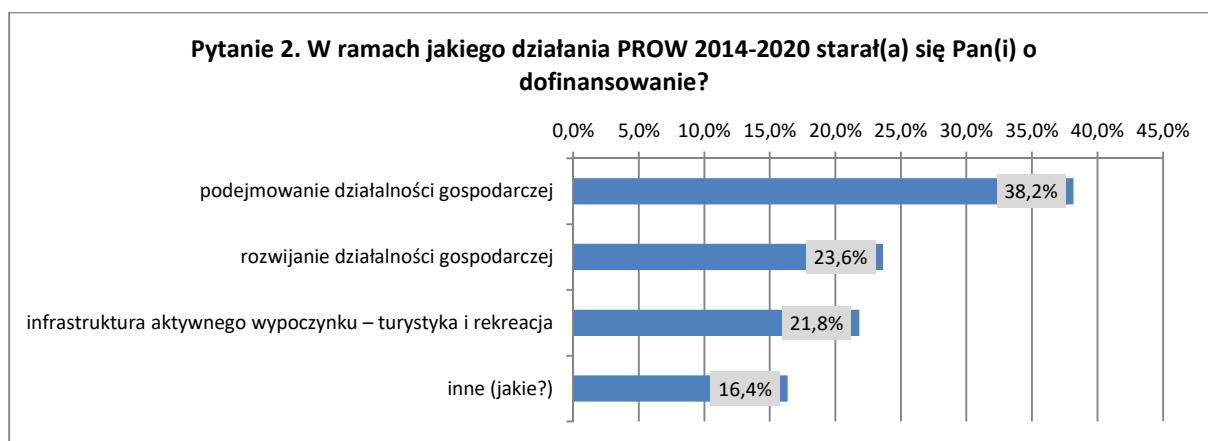
W pierwszym pytaniu ankiety pytano o częstość wnioskowania poszczególnych beneficjentów w konkursach organizowanych przez LGD „Ziemia Pszczyńska”. Wyniki prezentuje wykres poniżej.

Rysunek 29 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 1. Jak często startował(a) Pan(i) w konkursach organizowanych przez LGD w ramach PROW 2014-2020?

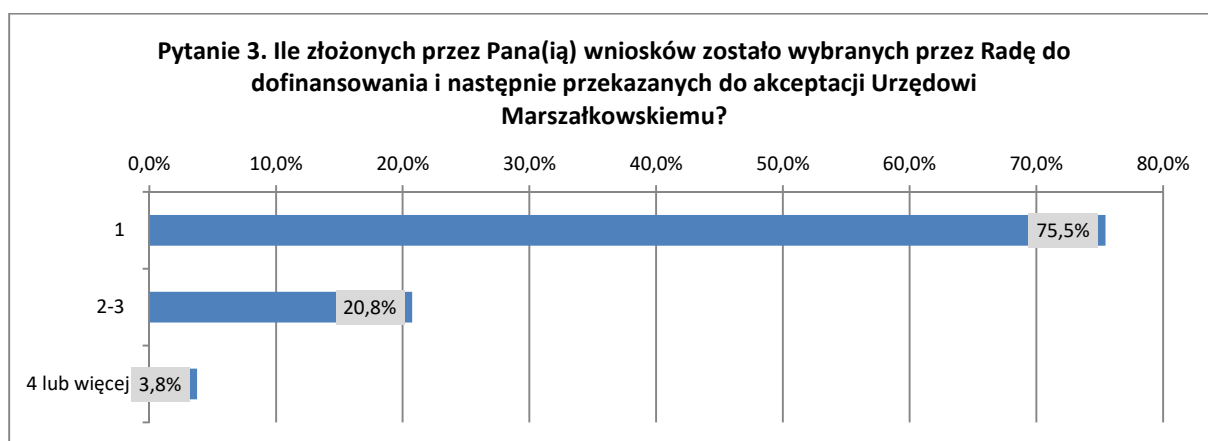
Beneficjenci, którzy tylko raz ubiegali się o wsparcie stanowią grupę dominującą, ich udział wynosi nieco ponad 75%, jednakże w porównaniu do badania z 2015 r., w którym startujący 1 raz stanowili 53% zauważyć można wzrost liczby takich beneficjentów (przy tej samej liczebności grupy ankietowanej – wtedy i teraz 53 beneficjentów ankietowanych). Stan ten, może wynikać również z faktu, iż LSR jest w połowie wdrożenia, a więc część beneficjentów nie zdążyła jeszcze złożyć kolejnych swoich wniosków. Grupa beneficjentów to tacy, którzy w konkursach LGD uczestniczyli więcej niż jeden raz to 21%. Grupa beneficjentów najbardziej doświadczonych w ubieganiu się o wsparcie (4 lub więcej razy) to jak na razie 2 beneficjentów.

Rysunek 30 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 2. W ramach jakiego działania PROW 2014-2020 starał(a) się Pan(i) o dofinansowanie?

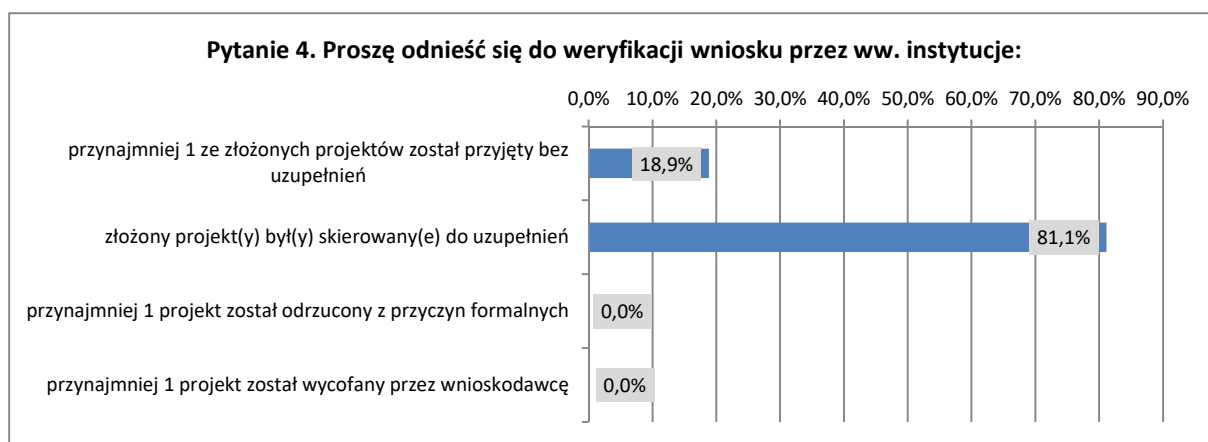
Najwięcej beneficjentów starało się o wsparcie w ramach na podejmowanie działalności gospodarczej – ponad 38%, pozostałe rodzaje projektów w ramach LGD, o które ubiegali się badani beneficjenci rozłożyli się równomiernie – po ok. 20%. W ramach innych projektów beneficjenci wskazywali najczęściej małe projekty oraz eko-bilans.

Rysunek 31 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 3. Ile złożonych przez Pana(ią) wniosków zostało wybranych przez Radę do dofinansowania i następnie przekazanych do akceptacji Urzędowi Marszałkowskiemu?

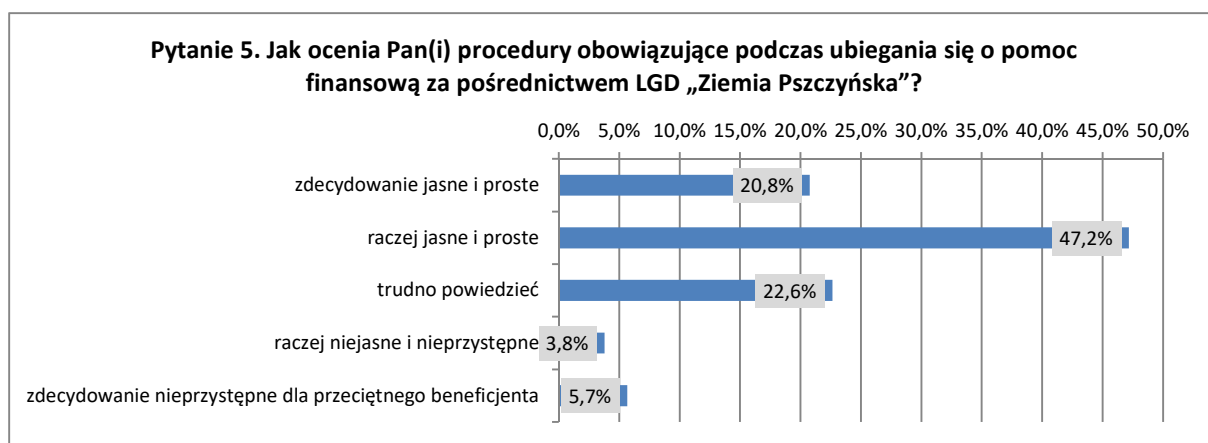
Kolejne pytanie dotyczyło wyników oceny złożonych wniosków. Naturalną zasadą konkursów jest, iż nie wszystkie projekty muszą uzyskać dofinansowanie, jednakże liczba beneficjentów, których projekty przekazane były do dofinansowania równa się liczbie projektów, o które ubiegali się beneficjenci.

Rysunek 32 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 4. Proszę odnieść się do weryfikacji wniosku przez ww. instytucje

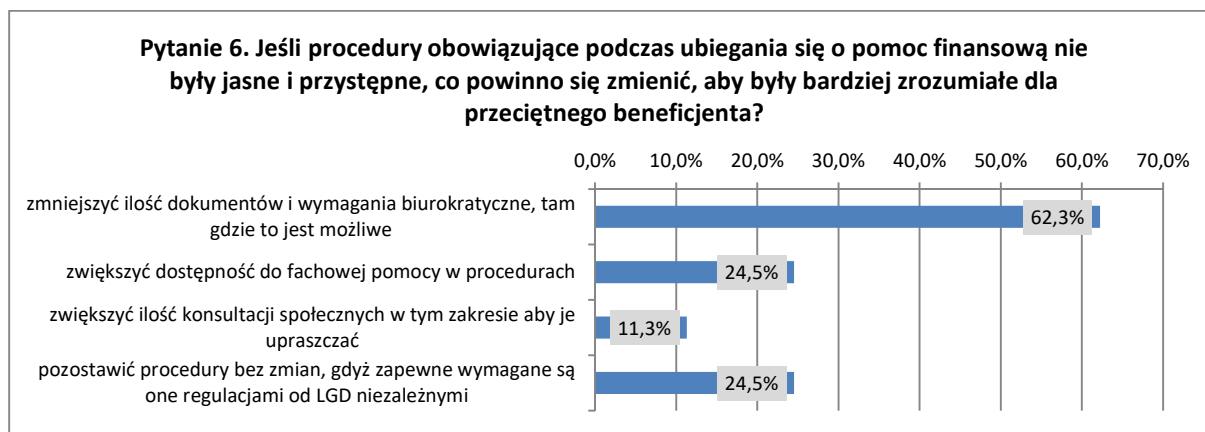
W procesie oceny wniosków badanych beneficjentów operacji finansowanych przez LGD „Ziemia Pszczyńska” najczęstszym przypadkiem jest sytuacja konieczności uzupełniania wniosku w trakcie oceny. Jednakże badanie wykazało, iż jak na razie u beneficjentów nie nastąpiła sytuacja odrzucenia projektu w ocenie lub konieczności wycofania wniosku z oceny.

Rysunek 33 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 5. Jak ocenia Pan(i) procedury obowiązujące podczas ubiegania się o pomoc finansową za pośrednictwem LGD „Ziemia Pszczyńska”?

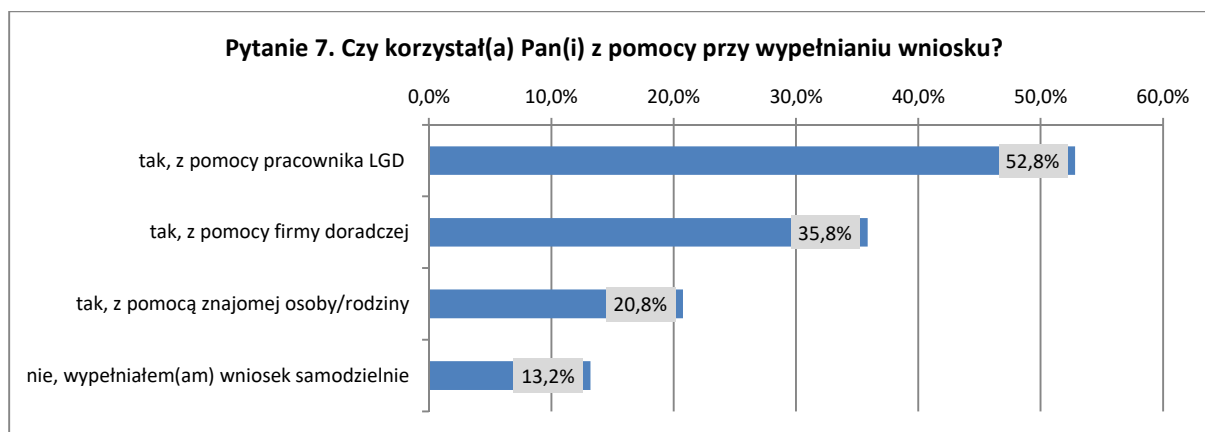
68% respondentów wskazuje, iż procedury obowiązujące podczas ubiegania się o pomoc finansową za pośrednictwem Stowarzyszenia LGD są w różnym stopniu jasne i proste, jednakże warto zauważyć, że w badaniu w roku 2015 było to 81% ankietowanych beneficjentów. Odpowiedź „trudno powiedzieć” pada obecnie częściej (w 2015 r. 7,2%). Liczba beneficjentów dla których procedury są „raczej niejasne” i „zdecydowanie nieprzystępne” jest delikatnie niższa (było 11,3%, jest obecnie 9,5%). Zauważyć można, że dominuje jednak ocena „raczej jasne i proste”, co wskazuje na występowanie pewnych barier w procedurach ubiegania się o wsparcie.

Rysunek 34 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 6. Jeśli procedury obowiązujące podczas ubiegania się o pomoc finansową nie były jasne i przystępne, co powinno się zmienić, aby były bardziej zrozumiałe dla przeciętnego beneficjenta?

Beneficjenci wskazują najczęściej, iż rozwiązaniem upraszczającym procedury powinno być „odchudzenie” dokumentacji pod względem liczby załączników i wymogów biurokratycznych, a liczba ta rośnie względem badania z 2015 r. (było 52%, obecnie jest 62%), beneficjenci zauważają zatem wzrost biurokracji. Duża część beneficjentów (24,5%) wydaje się być pełna zrozumienia dla biurokratycznych wymogów narzuconych na LGD i nie oczekuje uproszczeń (w 2015 r. 26%). Tyle samo beneficjentów wskazuje na to aby zwiększyć dostępność do fachowej pomocy, zdecydowanie mniej (11%) chciałoby zwiększyć liczbę konsultacji społecznych, jednakże w porównaniu do wyniku z 2015 obie pozycje zyskują na popularności wśród beneficjentów (było to odpowiednio: zwiększenie dostępności do fachowej pomocy -18%, zwiększenie liczby konsultacji społecznych – 4%).

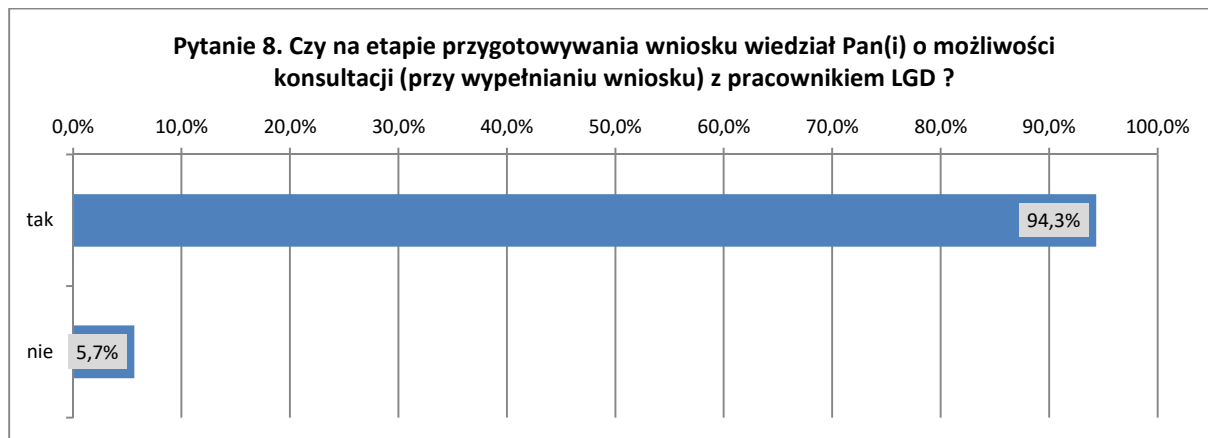
Rysunek 35 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 7. Czy korzystał(a) Pan(i) z pomocy przy wypełnianiu wniosku?

Wyniki tego pytania wskazują, że główną linię pomocy w wypełnieniu wniosku pełni biuro LGD i ponad 1/2 beneficjentów korzystała z pomocy pracowników LGD w wypełnieniu wniosku (względem wyniku z 2015 r. wzrost o 14,4%). Profesjonalne i odpłatne doradztwo firm zewnętrznych jest wybierane nieco tylko mniej chętnie – zapewne dlatego, iż zdejmuje z beneficjenta obowiązek przygotowania wniosku (również zwiększenie wskazań względem 2015 r. o 8,8%). Pomoc znajomych lub rodziny była praktykowana przez ok. 1/5 badanych – analogicznie do roku 2015. Ogólnie badanie wykazuje, iż tylko 1/6 beneficjentów operacji wspieranych przez LGD „Ziemia Pszczyńska” nie skorzystało z pomocy osób z zewnątrz w wypełnieniu dokumentacji. Dowodzi to jednak wysokiej skali trudności w wypełnieniu wniosku przez potencjalnych beneficjentów LGD. Koniecznym wydaje się

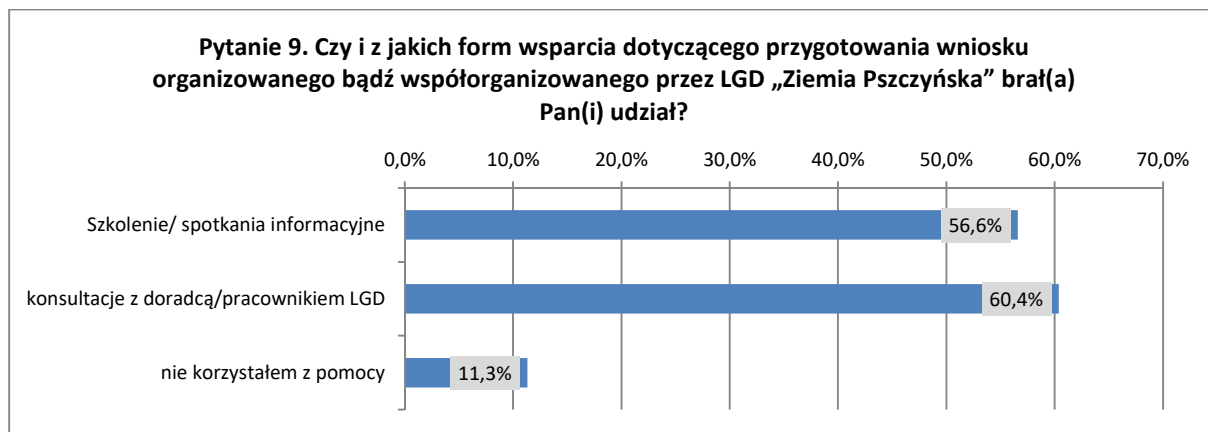
zatem kontynuowanie wsparcia prowadzonego na rzecz potencjalnych beneficjentów w kolejnych latach.

Rysunek 36 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 8. Czy na etapie przygotowania wniosku wiedział Pan(i) o możliwości konsultacji (przy wypełnianiu wniosku) z pracownikiem LGD?

W zdecydowanej większości beneficjenci byli dobrze poinformowani o możliwości konsultacji w LGD, wskaźnik ten jest wyższy niż w roku 2015 o 5,4%. Wśród beneficjentów tylko 2 osoby nie były świadome pomocy biura LGD. Taki wynik można uznać za satysfakcjonujący dla wysokiej oceny polityki komunikacji LSR.

Rysunek 37 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 9. Czy i z jakich form wsparcia dotyczącego przygotowania wniosku organizowanego bądź współorganizowanego przez Stowarzyszenie LGD brał(a) Pan(i) udział?

Odsetek beneficjentów, którzy skorzystali z jakiegokolwiek formy pomocy ze strony LGD „Ziemia Pszczyńska” wyniósł prawie 90% (negatywne wskazanie 11,3%). Najczęstszą formą pomocy były konsultacje, następnie spotkania informacyjne i szkolenia.

Wyjaśniając ponownie należy dodać, że wyniki badania nie sumują się do 100% ze względu na fakt, iż część ankietowanych korzystała z więcej niż 1 rodzaju wsparcia.

W kolejnym pytaniu – nr 10, ankietowani oceniali poziom pracowników / doradców LGD, z którymi kontaktowali się na etapie ubiegania się o dofinansowanie (w skali: 1 –niedostateczny, 5 bardzo dobry). Wyniki zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 17 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 10. Proszę ocenić poziom pracowników / doradców LGD , z którymi kontaktował(a) się Pan(i) na etapie ubiegania się o dofinansowanie (1 –niedostateczny, 5 bardzo dobry)

Oceny	1	2	3	4	5	średnia
	%	%	%	%	%	pkt.
zaangażowanie oraz chęć udzielenia informacji i porady	0,0%	0,0%	0,0%	11,3%	88,7%	4,89
poziom wiedzy merytorycznej	0,0%	0,0%	1,9%	17,0%	81,1%	4,79
jakość i przydatność udzielonych informacji	0,0%	0,0%	1,9%	20,8%	77,4%	4,75
komunikatywność	0,0%	0,0%	0,0%	13,2%	86,8%	4,87
dyspozycyjność i dostępność w biurze/pod telefonem	0,0%	0,0%	1,9%	7,5%	90,6%	4,89
poziom kultury osobistej	0,0%	0,0%	0,0%	5,7%	94,3%	4,94

Wyniki badania są dla pracowników i doradców biura LGD bardzo pozytywne. Na 53 przebadanych beneficjentów, w 6 kryteriach (łącznie ponad 300 ocen), oceny poniżej 4-ki wystawiono tylko 3 razy (1% ogólnej liczby ocen), a więc w skali zupełnie pomijalnej. Uzyskania średnia ocen najlepiej świadczy o wysokiej jakości pomocy zaoferowanej przez biuro LGD „Ziemia Pszczyńska”. Uzyskiwane oceny w roku 2015 były na analogicznym bardzo wysokim poziomie.

W pytaniu nr 11 beneficjenci oceniali stopień trudności poszczególnych aspektów ubiegania się o dofinansowanie (w skali: 1 –bardzo trudno, 5 bardzo łatwo). Wyniki prezentuje poniższa tabela.

Tabela 18 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 11. Proszę o ocenę stopnia trudności poniższych aspektów ubiegania się o dofinansowanie (1 –bardzo trudno, 5 bardzo łatwo):

Oceny	1	2	3	4	5	średnia
	%	%	%	%	%	pkt.
znalezienie odpowiednich informacji i pomocy biura LGD	1,9%	0,0%	11,3%	34,0%	52,8%	4,36
napisanie wniosku o dofinansowanie i jego załączników	5,7%	18,9%	26,4%	39,6%	9,4%	3,28
kontakty z pracownikami UM w trakcie ubiegania się o wsparcie i uzupełnienia wniosku	3,8%	3,8%	15,1%	35,8%	41,5%	4,08
zrealizowanie projektu pod względem rzeczowym / organizacyjnym, zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie	1,9%	3,8%	18,9%	45,3%	30,2%	3,98
zrealizowanie projektu pod względem finansowym	1,9%	9,4%	20,8%	39,6%	28,3%	3,83
przygotowanie wniosku o płatność	3,8%	11,3%	24,5%	30,2%	30,2%	3,72
kontakty z pracownikami UM w trakcie składania/uzupełniania wniosku o płatność	3,8%	3,8%	13,2%	39,6%	39,6%	4,08
utrzymanie trwałości projektu zgodnie z wymogami	1,9%	5,7%	18,9%	39,6%	34,0%	3,98

Wyniki badania wyraźnie wskazują, iż najtrudniejszym etapem dla beneficjentów było napisanie wniosku o dofinansowanie. W kryterium tym jako jedynym średnia ocen jest poniżej 3,5, suma wskazań ocen 1, 2 i 3 przekracza 50% (oceny te oznaczają, że napisanie wniosków było dla beneficjentów trudne lub bardzo trudne). Względem 2015 średnia ocen w tym kryterium jest praktycznie taka sama (wynosiła 3,32 pkt.).

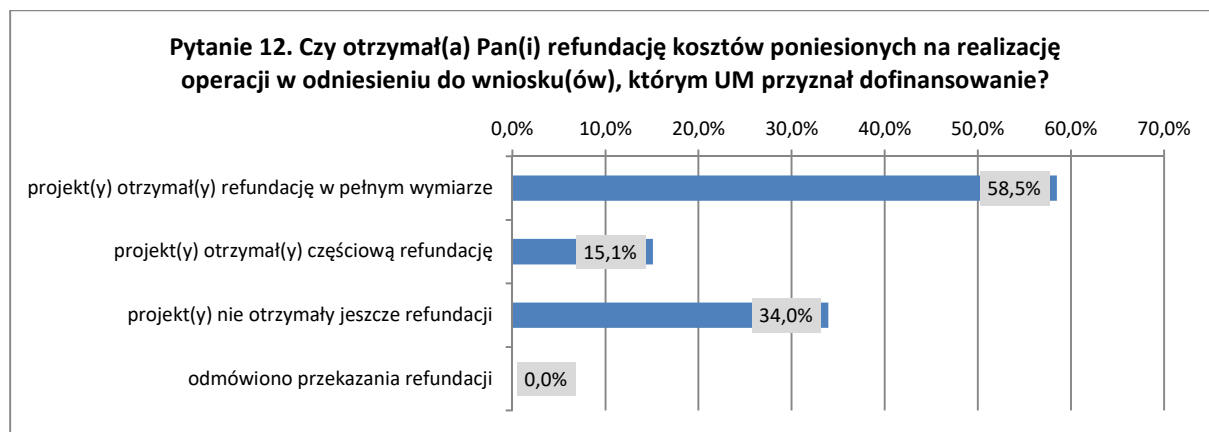
Zdecydowanie najłatwiejsze dla beneficjentów było znalezienie odpowiednich informacji i pomocy biura LGD z dominującą oceną 5 (ponad 50% wskazań), następnie kontakty z pracownikami UM tak na etapie uzupełnień wniosku jak i w momencie składania wniosku o płatność (średnia ocena 4,08, z dominującymi ocenami 4 i 5 w skali 5 punktowej). Te dwie sytuacje oceniono również zdecydowanie wyżej niż w roku 2015, tzn. o 0,36 pkt. więcej dla kontaktów z pracownikami UM w trakcie ubiegania się o wsparcie i uzupełnienia wniosku oraz o 0,31 pkt. więcej dla kontaktów z pracownikami UM w trakcie składania/uzupełniania wniosku o płatność. Zdecydowanie należy zauważyć, że wynika to najpewniej ze zmiany instytucji kontaktowej dla Beneficjentów – z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (która w skali kraju nie była nigdy oceniana wysoko za jakość kontaktów z przedsiębiorcami) na Urząd Marszałkowski. W pozostałych obszarach ocena mieści się pomiędzy 3,83 do 3,98. Oznacza to, iż średnio stopień trudności poszczególnych aspektów procesu ubiegania się o dofinansowanie był dla beneficjentów raczej łatwy – z dominującą oceną 4 pkt.

Odpowiedzi w tym pytaniu jasno wskazują na potrzebę kontynuacji wsparcia przede wszystkim aspektów ubiegania się o dofinansowanie. W dalszej kolejności, jako uzupełnienie wsparcia istotnym mogłaby być pomoc na etapie uzupełniania wniosku o dofinansowanie lub też składania wniosku o płatność.

6.2. Ocena procesu wydatkowania/rozliczenia środków

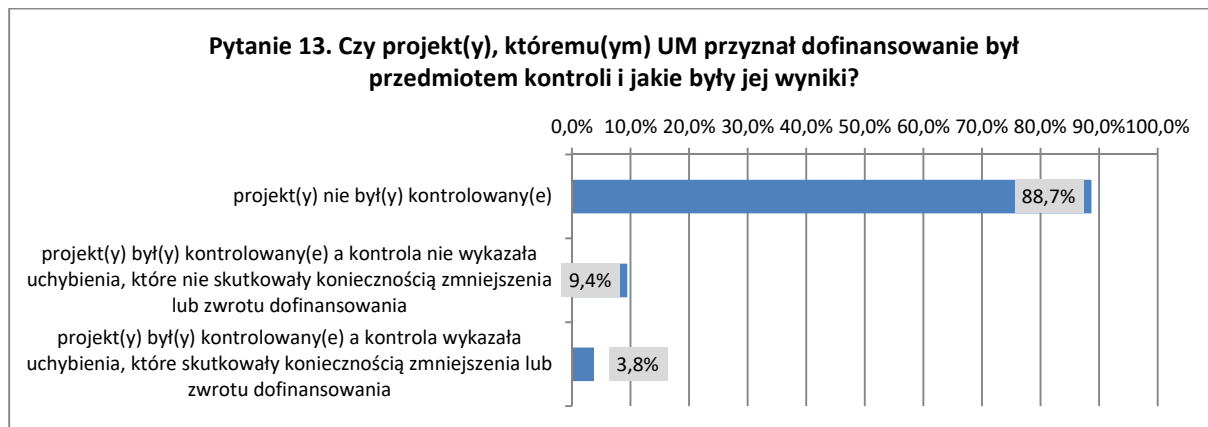
Ocena procesu wydatkowania i rozliczenia środków wsparcia dokonana została poprzez zestaw 7 kolejnych pytań dotyczących tego etapu.

Rysunek 38 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 12. Czy otrzymał(a) Pan(i) refundację kosztów poniesionych na realizację operacji w odniesieniu do wniosku(ów), którym UM przyznał dofinansowanie?

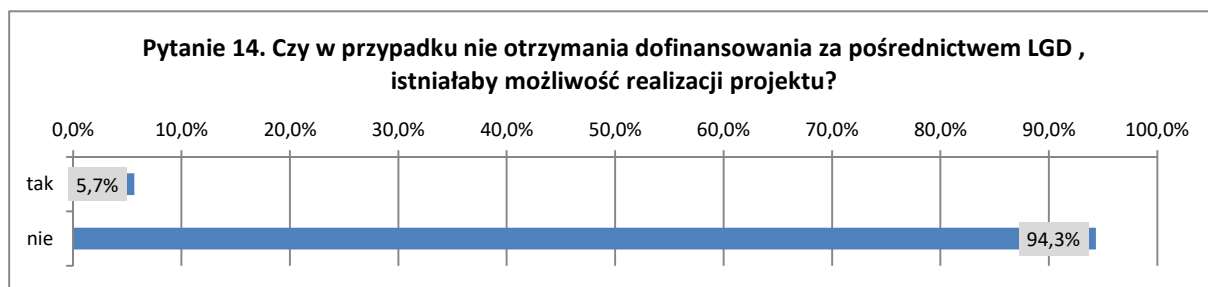
Ponad 58% operacji beneficjentów zostało już zakończone i rozliczone. Pozostali beneficjenci będą jeszcze składać wniosku o płatność.

Rysunek 39 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 13. Czy projekt(y), któremu(y) UM przyznał dofinansowanie był przedmiotem kontroli i jakie były jej wyniki?

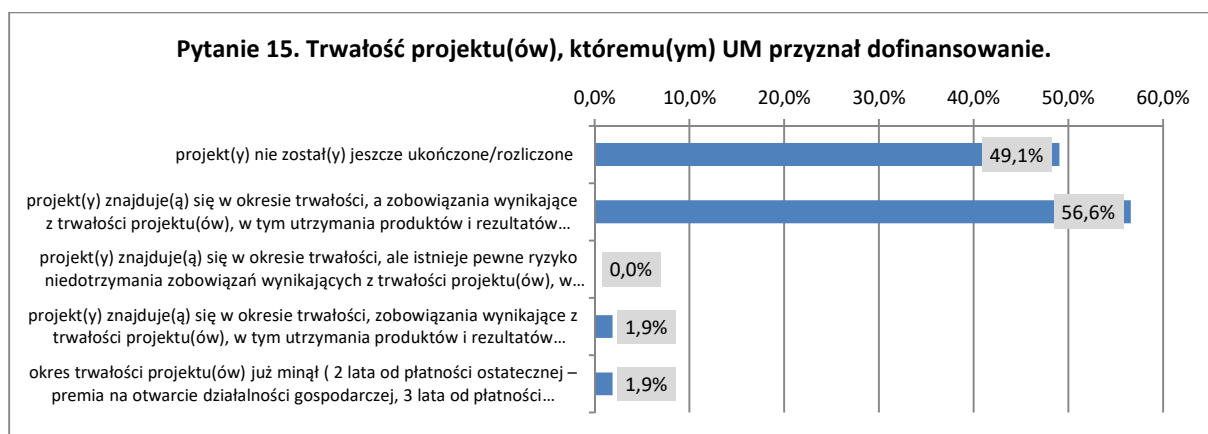
Badanie wykazało, że praktycznie 90% projektów nie została jeszcze skontrolowana, a te, które były kontrolowane (3) w jednym przypadku wykazały uchybienia. Z racji zbyt małej liczby projektów skontrolowanych, trudno jeszcze zinterpretować powyższą informację.

Rysunek 40 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 14. Czy w przypadku nie otrzymania dofinansowania za pośrednictwem LGD, istniałaby możliwość realizacji projektu?

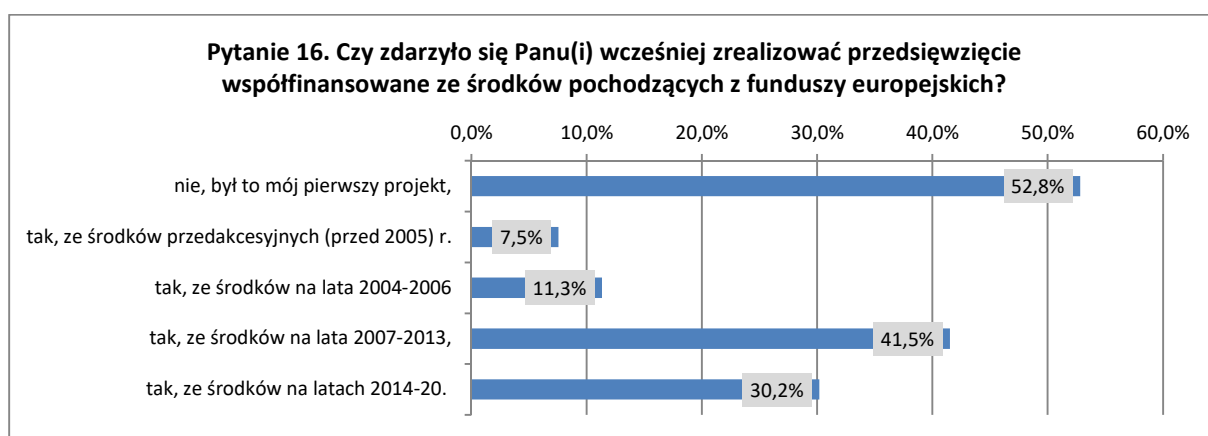
Praktycznie wszyscy beneficjenci wykazali, iż dofinansowanie stanowiło kluczowy element zachęty do realizacji projektów – bez niego projekty nie byłyby zrealizowane. Wskazuje to istotność środków dostępnych poprzez LGD „Ziemia Pszczyńska” w finansowaniu przedsięwzięć przyczyniających się do rozwoju obszaru objętego wsparciem.

Rysunek 41 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 15. Trwałość projektu(ów), któremu(y) UM przyznał dofinansowanie.

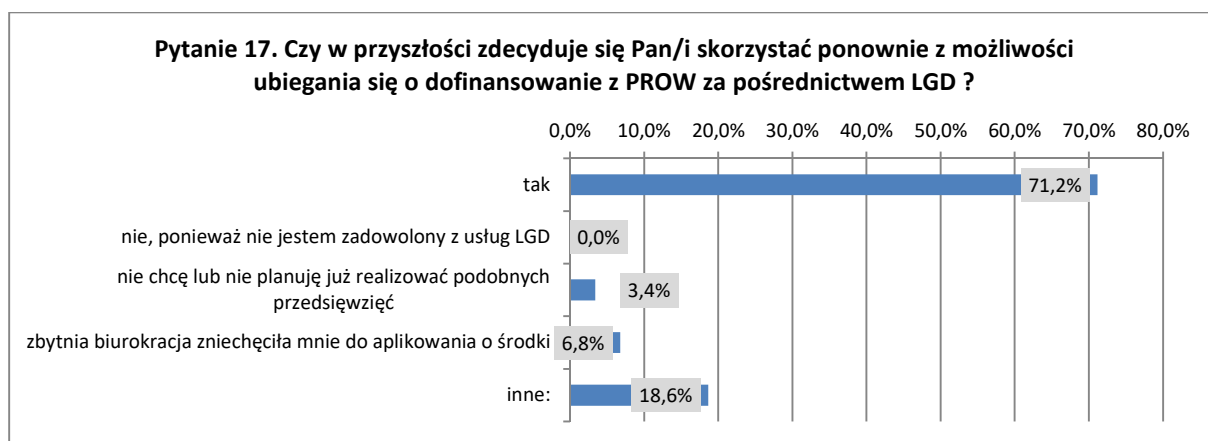
Kolejne pytanie dotyczyło okresu trwałości. Jak dotąd, jeden projekt zakończył już swój okres trwałości. W jednym przypadku beneficjent stwierdził, iż z pewnością zobowiązanie dotyczące utrzymania trwałości projektu zostanie niedotrzymane (dotyczy projektu realizowanego w ramach podejmowania działalności gospodarczej). W pozostałych przypadkach projektów zakończonych beneficjenci wskazywali, iż zobowiązanie dotyczące trwałości projektów zostaną w całości dotrzymane.

Rysunek 42 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 16. Czy zdarzyło się Panu(i) wcześniej zrealizować przedsięwzięcie współfinansowane ze środków pochodzących z funduszy europejskich?

Dla większości beneficjentów zrealizowany dzięki LGD projekt był ich pierwszym w historii. Można zatem uznać, iż wskazuje to na fakt, że organizacja wysokiej jakości wsparcia na etapie tworzenia projektów była działaniem w pełni uzasadnionym. Pozostali beneficjenci realizowali wcześniej projekty z udziałem środków UE, w tym kilku wielokrotnie w różnych programach (suma wskazań jest większa niż 100% z racji możliwości wielokrotnego wskazania odpowiedzi w pytaniu).

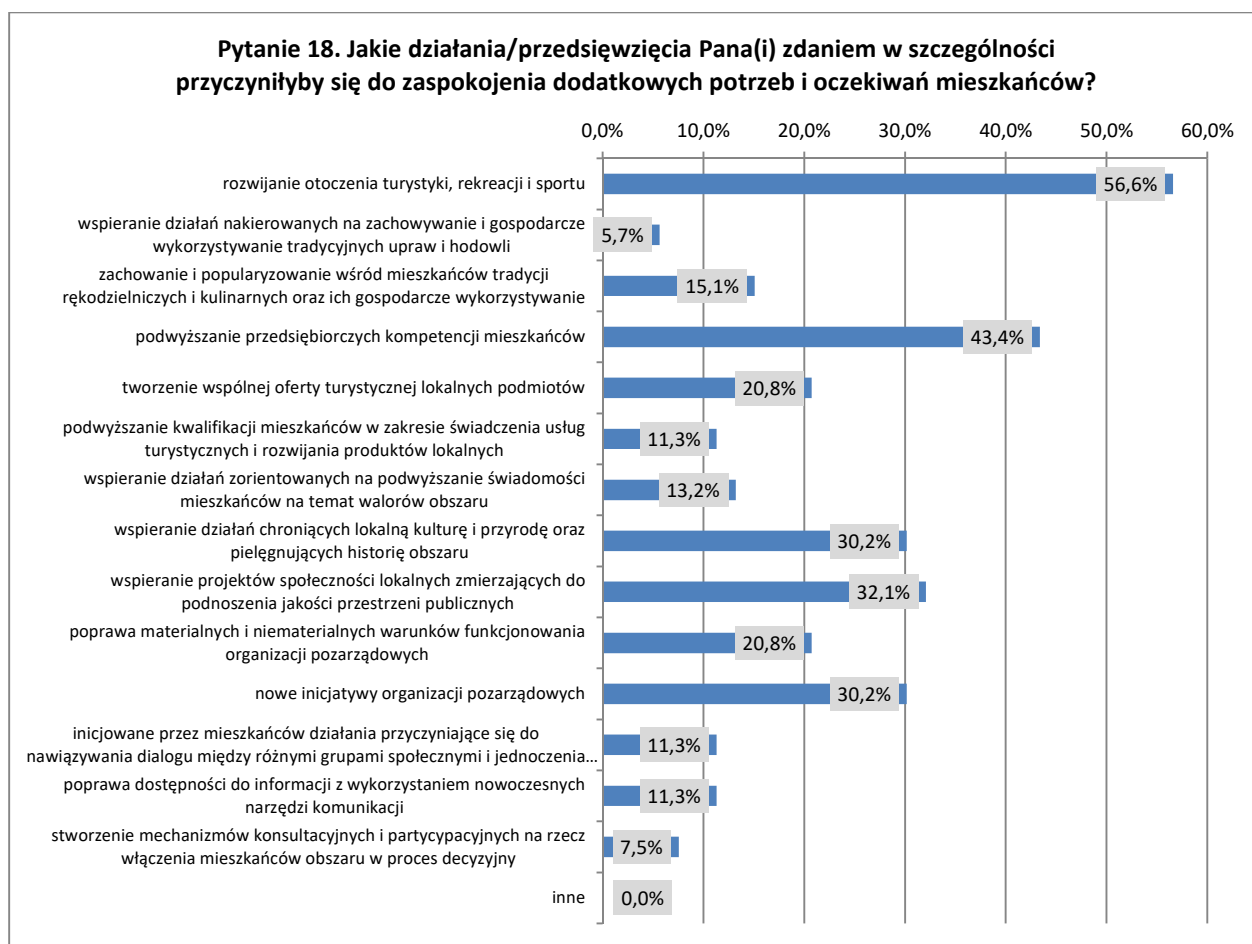
Rysunek 43 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 17. Czy w przyszłości zdecyduje się Pan/i skorzystać ponownie z możliwości ubiegania się o dofinansowanie z PROW za pośrednictwem LGD ?

Jedynie niecałe 7% beneficjentów wyraziło zdecydowaną niechęć do ponownego ubiegania się o środki za pośrednictwem LGD i wskazuje, iż przyczyną była zbyt duża biurokracja. W odpowiedziach „inne” beneficjenci udzielili dodatkowych odpowiedzi: „nie wiem”, „jest to prawdopodobne, ale decyzja nie została podjęta”, „zależy od sytuacji finansowej, zbyt długo czeka się na zwrot poniesionych kosztów”, „wyprzedzające finansowanie powinno być na wyższym poziomie”, „jeśli będzie możliwość, to chętnie”.

Wynik ten napawa optymizmem, gdyż zdecydowana większość beneficjentów, choć w równym stopniu dotknięta przymusem wymogów formalnych i biurokratycznych w trakcie ubiegania się i rozliczania środków wsparcia, nie widzi podstaw do rezygnacji z dalszego prowadzenia projektów finansowanych ze środków LGD „Ziemia Pszczyńska”. Żaden z beneficjentów nie motywował niechęci do ubiegania się o wsparcie z przyczyn leżących z niskiej jakości usług LGD, co ponownie dowodzi wysokiej jakości organizacji pracy biura LGD.

Rysunek 44 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 18. Jakie działania/przedsięwzięcia Pana(i) zdaniem w szczególności przyczyniłyby się do zaspokojenia dodatkowych potrzeb i oczekiwań mieszkańców?

Jako najistotniejsze przedsięwzięcia, które w szczególności przyczyniłyby się do zaspokojenia dodatkowych potrzeb i oczekiwań mieszkańców beneficjenci wskazali przede wszystkim: „rozwijanie otoczenia turystyki, rekreacji i sportu” (56,6%), następnie „podwyższanie przedsiębiorczych kompetencji mieszkańców” (43,4%), na miejscu 3 praktycznie z identycznym wskazaniem beneficjenci umieścili: wspieranie projektów społeczności lokalnych zmierzających do podnoszenia jakości przestrzeni publicznych” (32,1%), „wspieranie działań chroniących lokalną kulturę i przyrodę oraz pielęgnujących historię obszaru” (30,2%) i „nowe inicjatywy organizacji pozarządowych” (30,2%). Pozostałe zaproponowane rodzaje przedsięwzięć cieszyły się już zainteresowaniem mniejszym niż 25%. Badanie porównano do wyników z roku 2015 gdyż zauważyć można istotne różnice we wskazaniach:

Tabela 19 - Porównanie wyników badania obecnego z uprzednim z roku 2015 w zakresie pytania: Jakie działania/przedsięwzięcia Pana(i) zdaniem w szczególności przyczyniłyby się do zaspokojenia dodatkowych potrzeb i oczekiwań mieszkańców?

Jakie działania/przedsięwzięcia Pana(i) zdaniem w szczególności przyczyniłyby się do zaspokojenia dodatkowych potrzeb i oczekiwań mieszkańców	Wyniki badania z 2019	Wyniki badania z 2015	różnica
rozwijanie otoczenia turystyki, rekreacji i sportu	56,6%	39,6%	+17,0%
wspieranie działań nakierowanych na zachowywanie i gospodarcze wykorzystywanie tradycyjnych upraw i hodowli	5,7%	18,9%	-13,2%
zachowanie i popularyzowanie wśród mieszkańców tradycji rękodzielniczych i kulinarnych oraz ich gospodarcze wykorzystywanie	15,1%	30,2%	-15,1%

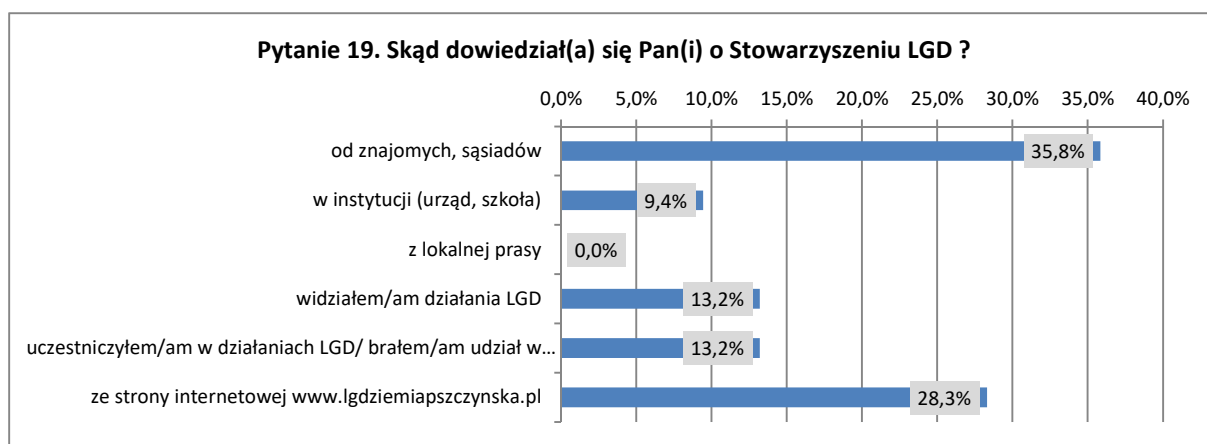
podwyższanie przedsiębiorczych kompetencji mieszkańców	43,4%	37,7%	+5,7%
tworzenie wspólnej oferty turystycznej lokalnych podmiotów	20,8%	15,1%	+5,7%
podwyższanie kwalifikacji mieszkańców w zakresie świadczenia usług turystycznych i rozwijania produktów lokalnych	11,3%	15,1%	-3,8%
wspieranie działań zorientowanych na podwyższanie świadomości mieszkańców na temat walorów obszaru	13,2%	24,5%	-11,3%
wspieranie działań chroniących lokalną kulturę i przyrodę oraz pielęgnujących historię obszaru	30,2%	43,4%	-13,2%
wspieranie projektów społeczności lokalnych zmierzających do podnoszenia jakości przestrzeni publicznych	32,1%	47,2%	-15,1%
poprawa materialnych i niematerialnych warunków funkcjonowania organizacji pozarządowych	20,8%	20,8%	0,0%
nowe inicjatywy organizacji pozarządowych	30,2%	20,8%	+9,4%
inicjowane przez mieszkańców działania przyczyniające się do nawiązywania dialogu między różnymi grupami społecznymi i jednoczenia mieszkańców wokół najważniejszych wartości obszaru	11,3%	18,9%	-7,6%
poprawa dostępności do informacji z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi komunikacji	11,3%	20,8%	-9,5%
stworzenie mechanizmów konsultacyjnych i partycypacyjnych na rzecz włączenia mieszkańców obszaru w proces decyzyjny	7,5%	11,3%	-3,8%
inne	0,0%	5,7%	-5,7%

Największym wzrostem wskazań cieszą się obszary: „rozwijanie otoczenia turystyki, rekreacji i sportu” (+17%), nowe inicjatywy organizacji pozarządowych (+9,4%). Największy spadek notują obszary: „zachowanie i popularyzowanie wśród mieszkańców tradycji rękodzielniczych i kulinarnych oraz ich gospodarcze wykorzystywanie” i „wspieranie projektów społeczności lokalnych zmierzających do podnoszenia jakości przestrzeni publicznych” (-15,1%) oraz „wspieranie działań nakierowanych na zachowywanie i gospodarcze wykorzystywanie tradycyjnych upraw i hodowli” i „wspieranie działań chroniących lokalną kulturę i przyrodę oraz pielęgnujących historię obszaru” (-13,2%). Trudno jednoznacznie zinterpretować te wyniki, zdecydowanym faworytem wśród ankietowanych beneficjentów jest obszar turystyki, rekreacji i sportu. Zauważyć można, że średnia ilość wskazań beneficjentów wszystkich obszarów z roku 2019 jest niższa od tego z roku 2015 o 4 punkty procentowe. Można to zinterpretować również w ten sposób, iż coraz mniej obszarów w oczach beneficjentów projektów potrzebuje dodatkowej interwencji z racji ogólnej poprawy stanu infrastruktury, ale też być może odchodzenia od tradycyjnych upraw, rzemiosła, folkloru na rzecz pracy oraz rekreacji w otoczeniu i kulturze ewoluującej wraz z mieszkańcami obszaru LSR w kierunku nowoczesnym - zgodnym z trendami dla całości społeczeństwa.

6.3. Ocena wizerunku LGD z punktu widzenia beneficjenta

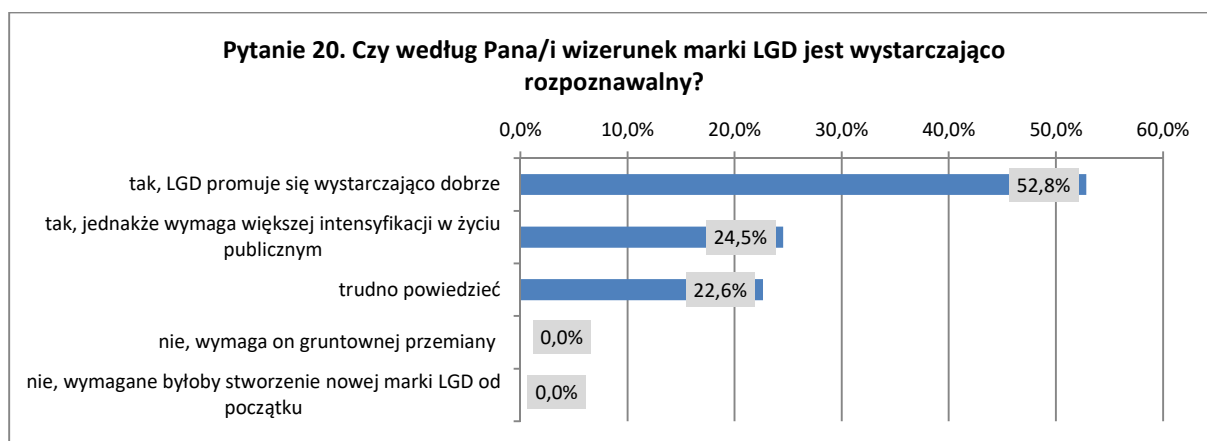
Ocena wizerunku LGD z punktu widzenia beneficjenta dokonana została poprzez zestaw 4 kolejnych pytań analogicznych do badania wizerunku skierowanych do mieszkańców.

Rysunek 45 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 19. Skąd dowiedział(a) się Pan(i) o Stowarzyszeniu LGD ?

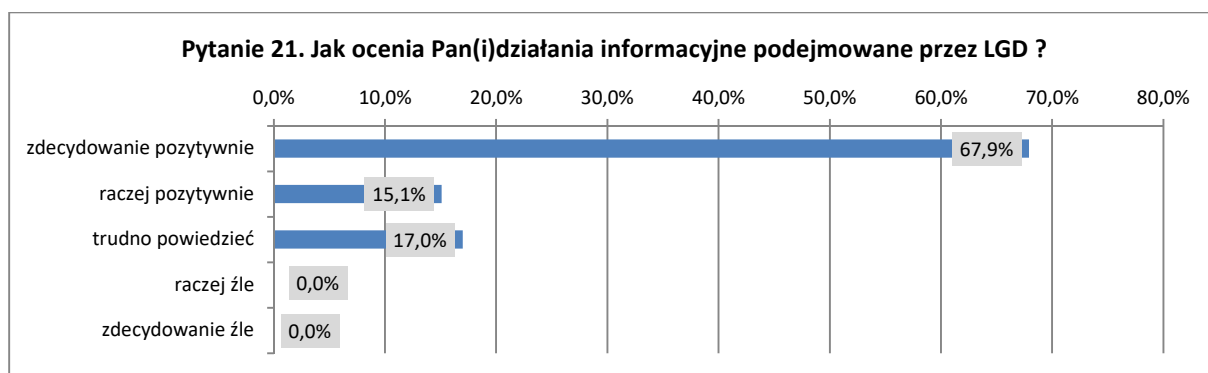
Najczęstszym źródłem wiedzy beneficjentów o LGD był tzw. „marketing szeptany”, czyli rodzina i znajomi – 35,8% beneficjentów wsparcia z LGD „Ziemia Pszczyńska” otrzymało informacje właśnie z tego źródła. Jest to odpowiedź analogiczna do badania mieszkańców, jak i również poprzedniego badania tej grupy. Podobnie jak w tamtych badaniach na kolejnym miejscu wskazywano stronę internetową Stowarzyszenia LGD oraz prasę lokalną.

Rysunek 46 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 20. Czy według Pana/i wizerunek marki LGD jest wystarczająco rozpoznawalny?

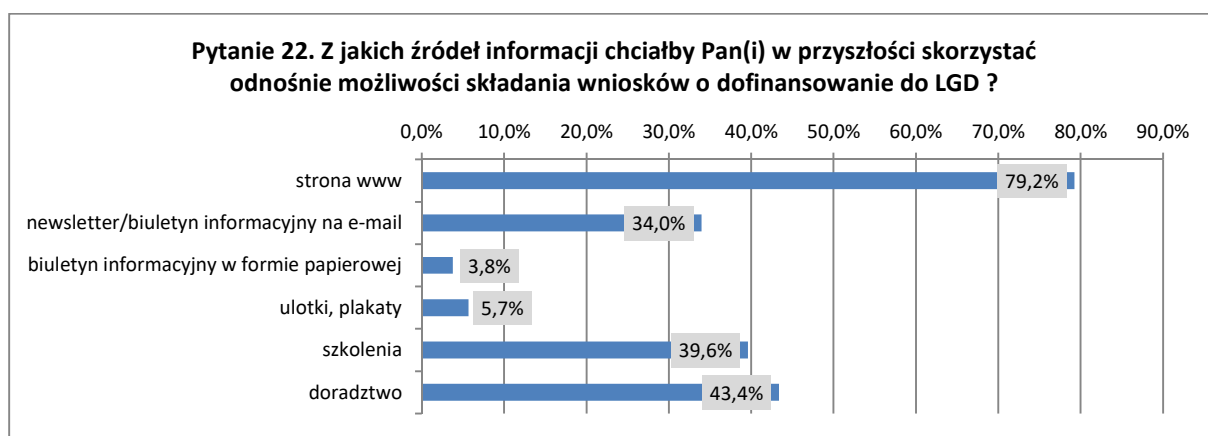
Niemalże wszystkie odpowiedzi beneficjentów wskazują na dużą rozpoznawalność LGD „Ziemia Pszczyńska”, liczba odpowiedzi osób niezdecydowanych jest jednak dwukrotnie większa niż w badaniu z roku 2015. W tym miejscu można wyrazić zachętę do kontynuacji działań polityki komunikacji podejmowanych przez Stowarzyszenie LGD i nie ograniczania wysiłku promowania marki LGD „Ziemia Pszczyńska”.

Rysunek 47 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 21. Jak ocenia Pan(i)działania informacyjne podejmowane przez LGD ?

Większość respondentów (łącznie 83%, spadek z 95% z roku 2015) ocenia zdecydowanie, bądź raczej pozytywnie wysiłki informacyjne LGD „Ziemia Pszczyńska”. Dominującą grupą są beneficjenci oceniający działania informacyjne LGD zdecydowanie pozytywnie (67,9% – wzrost od 2015 z poziomu 42,3%), co dowodzi, że kanały komunikacji z dominującą grupą beneficjentów nie są już ograniczane lub zakłócone. Zauważyć można wzrost odpowiedzi „trudno powiedzieć” – z 3,8% w roku 2015 na 17% w roku 2019. Wynik badania ogólnie można uznać za satysfakcjonujący.

Rysunek 48 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 22. Z jakich źródeł informacji chciałby Pan(i) w przyszłości skorzystać odnośnie możliwości składania wniosków o dofinansowanie do LGD ?

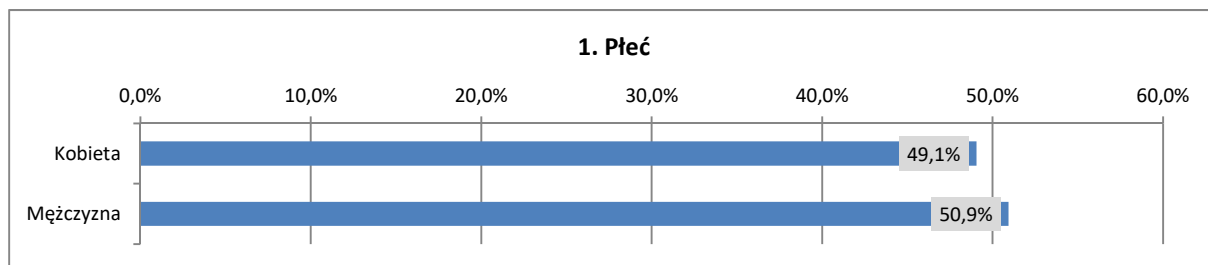

Najczęściej wskazywanym źródłem przyszłych informacji odnośnie możliwości składania wniosków o dofinansowanie do LGD „Ziemia Pszczyńska”, w tej grupie respondentów, jest strona internetowa (zwiększenie wskazań od 2015 r. z 60,4% na 79,2%), a następnie, zaraz za nią doradztwo – 43,4% i szkolenia – 39,6% wskazań. Dla ok. 1/3 ankietowanych atrakcyjny pozostaje newsletter/biuletyn w formie elektronicznej. Formy tradycyjne (biuletyn, ulotki i plakaty) wskazała już marginalna liczba respondentów i było to 15% mniej wskazań (łącznie) niż w roku 2015. Grupa ta jasno preferuje elektroniczne środki komunikacji. Docenić można, iż wskazania ostatniego raportu ewaluacyjnego w zakresie stworzenia odrębnej strategii komunikacji dla LGD „Ziemia Pszczyńska”, jak na razie uzewnętrznili się w formie planu komunikacji – stanowiącego element strategii LSR. Rozwinięciem działalności komunikacyjnej z beneficjentami lub potencjalnymi beneficjentami może być np. umożliwienie streamingu internetowego, spotkań informacyjnych i szkoleń oraz publikacja ich w

formie wideo na stronie, rozbudowa doradztwa – z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi np. wideokonferencji połączonej z pracą na pulpicie zdalnym, itp.

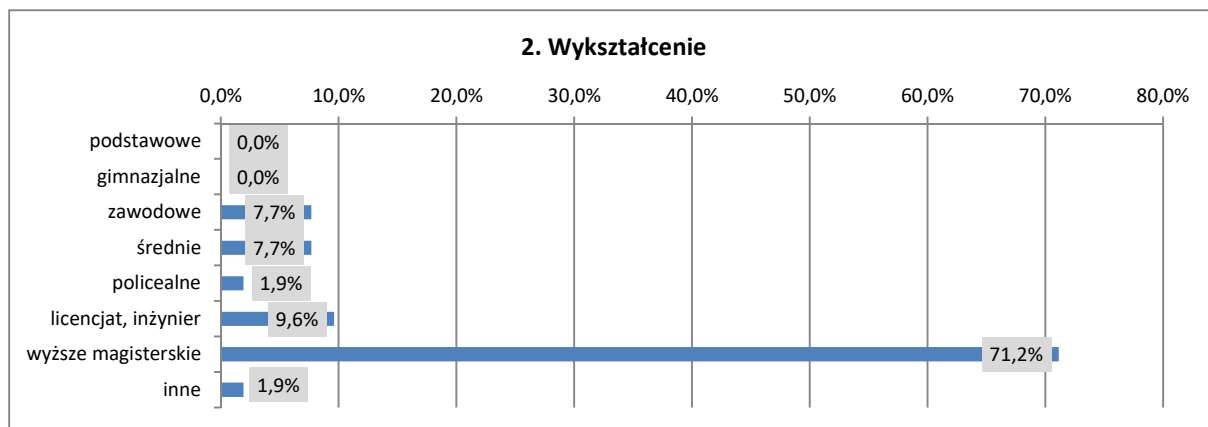
Metryka badania (dane dotyczące badanej grupy)

Rysunek 49 - Metryka badania beneficjentów: 1. Płeć

W przypadku tego badania rozkład badanych osób wg. płci jest niemal idealny (faktyczny rozkład wynosi na tym obszarze wśród osób pełnoletnich: 49,1% mężczyzn do 50,9% kobiet⁶).

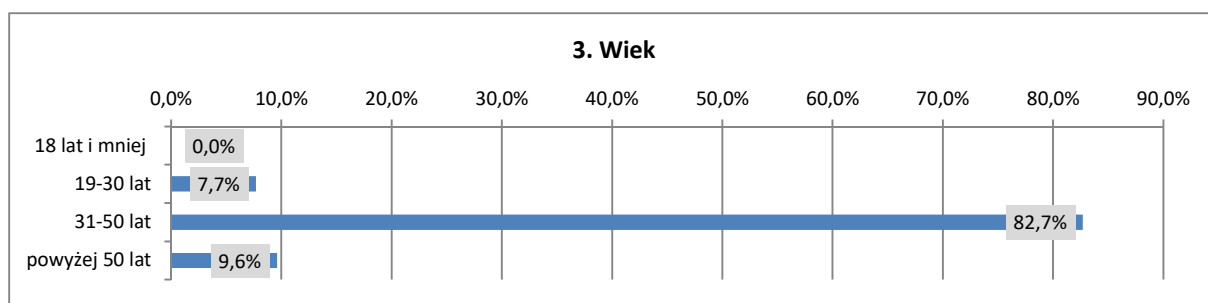
Rysunek 50 - Metryka badania beneficjentów: 2. Wykształcenie

Wyniki ukazują, iż wyższe wykształcenie jest obecnie niemal warunkiem podołania trudom roli beneficjenta wsparcia LGD, osoby bez takiego wykształcenia stanowiły mniej niż 20% całkowitej liczby beneficjentów (w 2015 r. było to 39%). Wykształcenie takie jest znaczącą pomocą w przewyciężeniu barier administracyjnych i biurokratycznych. Wzrost tych barier nie napawa optymizmem dla możliwości osób nie posiadających wyższego wykształcenia – ich możliwości są znacząco ograniczane poprzez procedury starania się o środki publiczne.

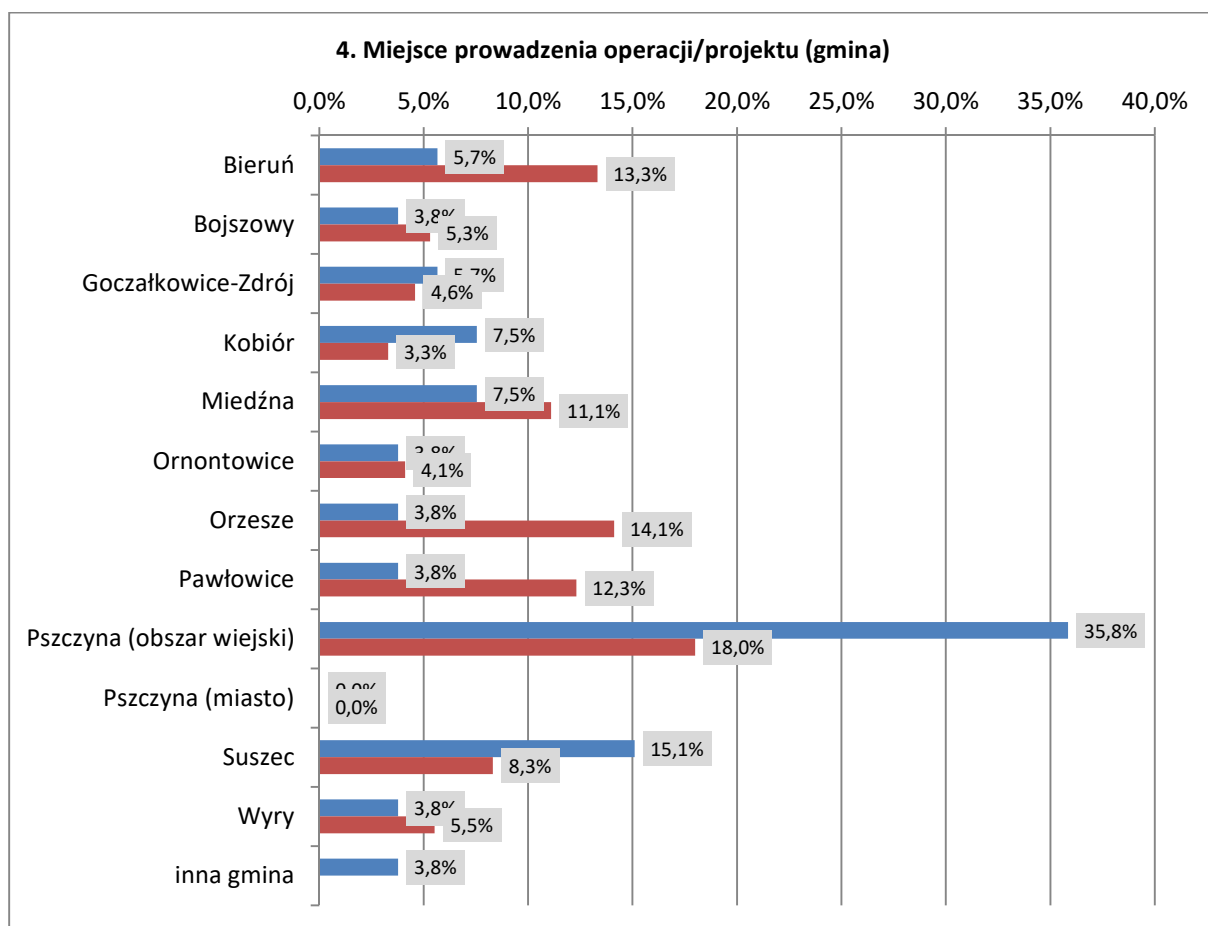
⁶ Bank Danych Lokalnych GUS, <http://stat.gov.pl/bdl/>, Kategoria: LUDNOŚĆ; Grupa: STAN LUDNOŚCI I PROGNOZY; Podgrupa: Ludność wg pojedynczych roczników wieku i płci; 2017-12-31

Rysunek 51 - Metryka badania beneficjentów: 3. Wiek

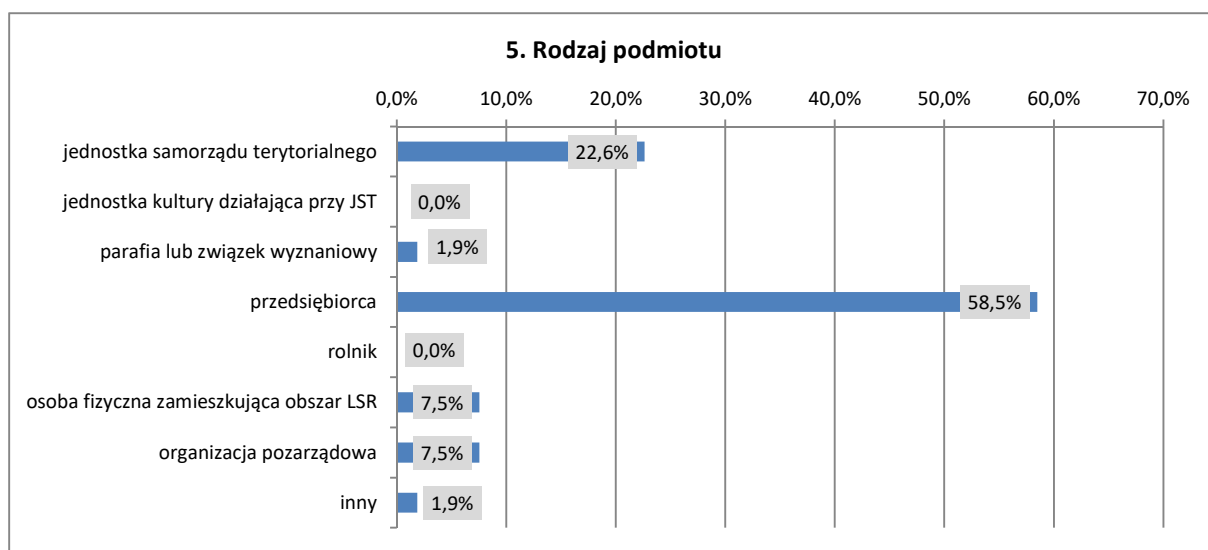
Najliczniejszą grupę beneficjentów (lub ich przedstawicieli) stanowią osoby w wieku od 31 do 50 lat, a więc w okresie największej aktywności zawodowej, pozostałe grupy wiekowe reprezentowało mniej niż 20% beneficjentów

Rysunek 52 - Metryka badania beneficjentów: 4. Miejsce prowadzenia operacji/projektu (gmina)

Wykres ukazuje rozkład lokalizacji operacji, których beneficjenci poddani zostali badaniu (kolor niebieski), względem faktycznego rozkładu miejsca zamieszkania mieszkańców objętych obszarem LGD „Ziemia Pszczyńska” (kolor czerwony). Rozkład projektów w większości odpowiada rozkładowi populacji mieszkańców obszaru, z przewagą proporcjonalnie większej liczby projektów na terenie wiejskim gminy Pszczyzna oraz Suszca nad projektami realizowanymi na terenie Bierunia, Orzesza oraz Pawłowic .

Rysunek 53 - Metryka badania beneficjentów: 5. Rodzaj podmiotu

Dominującym rodzajem podmiotu będącego Beneficjentem LGD są przedsiębiorcy (wzrost z 28,4% na 58,5%), pozostali beneficjenci jak na razie stanowią mniej niż połowę całkowitej ich liczby.

7. Wywiady z przedstawicielami Rady, Zarządu i Biura LGD

Wywiady pogłębione przeprowadzono w siedzibie Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” (ul. 3 Maja 11, 43-200 Pszczyna, woj. śląskie) w dniu 26.03.2019 r. Osobami, które wzięły w nich udział były:

- Prezes Zarządu;
- Przewodniczący i Wiceprzewodnicząca Rady;
- Kierownik Biura.

Obszary tematyczne przeprowadzonego wywiadu pogłębionego:

- Diagnoza obszaru;
- Współpraca w ramach LGD;
- Ocena działań LGD.

W ramach **pierwszego z wymienionych wyżej obszarów tematycznych** osoby uczestniczące w wywiadzie odpowiadały na następujące pytania:

- **Jak ocenia Pan/i obszar objęty LSR jako dobre miejsce do życia? Czy mieszkańcy mogą realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby? Czy są obszary w których trudno zrealizować potrzeby mieszkańców?**

Odpowiedzi na to pytanie skupiały się na fakcie, iż w ostatnich latach znacząco poprawiły się warunki życia mieszkańców obszaru LGD, polepszyły się udogodnienia np. w zakresie infrastruktury (boiska, place zabaw, miejsca rekreacji) – to co do tej pory było raczej nieosiągalne w mniejszych miejscowościach i gminach wiejskich, obecnie jest „stałym wyposażeniem” tych miejscowości. Największe różnice są obecnie widoczne w zapleczu drogowym czy komunikacyjnym, słaba dostępność specjalistycznej ale publicznej diagnostyki zdrowia słaba dostępność wydarzeń kulturalnych, brak miejsc integracji, brak autentycznych liderów życia społecznego, słaba świadomość decydentów o potrzebie podejmowania działań (systemowych) w celu budowania „małej ojczyzny” .

- **Jakie są główne kierunki rozwoju obszaru objętego LSR? Jakie są główne wyzwania z tym związane?**

Odpowiedzi skupiły się na tym, aby intensyfikować wykorzystanie zasobów turystycznych i kulturowych, stworzenie na wysokim poziomie bazy turystycznej, a także rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. Wskazano, iż połowa środków przeznaczonych na wdrażanie projektów, miała zostać przekierowana na działania przedsiębiorcze. Jak pokazują wyniki kolejnych naborów, największym zainteresowaniem cieszą się przedsięwzięcia związane

z działalnościami gospodarczymi różnymi, zatem sporym wyzwaniem są przeprowadzane nabory - w większości przypadków alokacja środków w tym zakresie jest zbyt niska, zainteresowanie z naboru na nabór coraz większe, co za tym idzie ocena wniosków przez biuro (wstępna) oraz radę jest coraz trudniejsza. O miejscu na liście rankingowej decydują niewielkie różnice, zatem cały proces jest sporym wyzwaniem aby jak najrzetelniej przeprowadzić proces udzielania wsparcia w ramach PROW.

- **Na jakich zasobach społecznych i gospodarczych opiera się rozwój obszaru**

Odpowiedzi osób z którymi prowadzono wywiady skupiły się na fakcie iż, zasobami społecznymi obszaru niewątpliwie są organizacje działające na obszarze, są to zarówno grupy sformalizowane (stowarzyszenia, fundacje, kluby sportowe), jak i te nieformalne np. KGW. Wskazano również, iż rozwój obszaru powinien wykorzystywać przedsiębiorczość zamieszkałej ludności, czemu sprzyja bliskość aglomeracji górnośląskiej – umożliwiająca podejmowanie szerszych działań gospodarczych i przedsiębiorczych .

- **W jakim stopniu zgadza się Pan(i) ze stwierdzeniem „w ostatnich latach (od 2014 roku) warunki do życia na obszarze objętym LSR poprawiły się”?**

Respondowani zgodzili się, iż nastąpiła poprawa w obszarze infrastruktury, powstało wiele udogodnień , które poprawiły jakość życia na obszarze LSR, jednakże są również obszary do dalszego rozwoju i poprawy.

- **Jak ocenia Pan(i) obszar objęty LSR w podstawowych aspektach potencjalnych obszarów rozwoju i interwencji.**

Uczestnicy wywiadów wskazali w ocenie punktowej następujące obszary rozwoju i interwencji z wykorzystaniem skali punktowej (5 - bardzo dobrze, 4 – dobrze, 3 - przeciętnie, 2 - źle, 1 - bardzo źle). Ocena uśredniona prezentowana jest w tabeli poniżej,

obszary niżej ocenione należy rozważyć, czy nie powinny zostać uznane za priorytetowe aspekty potencjalnych obszarów rozwoju i interwencji.

Tabela 20 – Ocena uczestników wywiadów obszaru objętego LSR w podstawowych aspektach potencjalnych obszarów rozwoju i interwencji.

Potencjalne obszary rozwoju i interwencji	Średnia ocen
Działań na rzecz osób przed 34 rokiem życia	2,75
Infrastruktury drogowej	3
Działań na rzecz osób po 50 roku życia	3
Działań i usprawnień na rzecz osób niepełnosprawnych	3
Działań na rzecz kobiet	3,25
Sprzyjających warunków dla przedsiębiorców i prowadzenia firmy	3,25
Zaangażowania mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów	3,5
Działań na rzecz bezrobotnych	3,5
Możliwości zatrudnienia poza rolnictwem	3,5
Promocji obszaru, dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki	4
Infrastruktury i oferty kulturalnej	4
Tożsamości mieszkańców z regionem	4
Infrastruktury i oferty sportowej i rekreacyjnej	4
Atrakcyjności turystycznej	4,75

Źródło: opracowanie własne

Zauważyć można, iż w obszarach, które mogą zostać objęte strategią LSR, wedle osób stanowiących trzon Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” priorytetowo powinno traktować się przedsięwzięcia przede wszystkim skierowane do osób przed 34 i po 50 roku życia, niepełnosprawnych, kobiet a także przedsiębiorców (oceny poniżej 3,5 pkt.). W obszarze atrakcyjności turystycznej najczęściej wskazywano ocenę maksymalną. Biorąc powyższe pod uwagę należy rozważyć programując następane dokumenty dotyczące obszaru LGD, czy infrastruktura turystyki rzeczywiście wymaga dalszej interwencji, skoro ocena jego obecnego potencjału rozwojowego jest już taka wysoka.

W ramach **drugiego z weryfikowanych w wywiadzie obszarów tematycznych** osoby w nim uczestniczące odpowiadały na następujące pytania:

- **Jak ocenia Pan/i ogólnie zaangażowanie członków LGD w jej działalność (w latach 2014-2020)?**

Odpowiedzi osób biorących udział w wywiadzie wahały się w skali – „bardzo dobrze” do „przeciętnie”. Jedna z osób przedstawiła złożoność procesu oceny tego aspektu słowami: *„Jest ono zróżnicowane, LGD posiada ponad 100 członków (zarówno osoby fizyczne, JST, NGO), aktywność członków przejawia się zazwyczaj w udziale w spotkaniach organizowanych przez LGD np. Walne Zebrania Członków, gdzie frekwencja wynosi z reguły ok 30% - nie jest ona zatem zbyt zadawalająca. Większym zainteresowaniem cieszą się inicjatywy i wydarzenia kulturalne organizowane przez LGD czy wydarzenia edukacyjne (imprezy, wyjazdy studyjne) – tutaj poziom zaangażowania członków znacząco wzrasta. Można powiedzieć, że największe zaangażowanie wśród członków LGD stanowią osoby zaangażowane w działania organów LGD – Zarząd, Rada, Komisja Rewizyjna - przedstawiciele tych organów najczęściej spotykają*

się w ramach działalności Stowarzyszenia oraz przedstawiciele podmiotów publicznych (gminy, GOKi) czy reprezentacji organizacji pozarządowych, będących członkami LGD a zarazem jej Beneficjentami.”.

Zauważyć można zatem, iż niektórzy członkowie, nie angażują się wystarczająco w działania Stowarzyszenia, zatem być może należałoby podjąć starania dotyczące motywowania członków do aktywności. Z drugiej strony postawa taka nie powinna dziwić, członkostwo jest często traktowane jako sprawa mało priorytetowa, zatem pasywność w członkostwie jest podyktowana ograniczonym realnym wpływem na sprawy Stowarzyszenia. Być może istotne byłoby powołanie systemu zachęt do aktywności członków - np. w formie możliwości korzystania z tworzonych marek lokalnych, przy jednoczesnym wykreślaniu z listy członków nieaktywnych w działalności Stowarzyszenia.

- **Czy partnerstwo wykazuje zrównoważoną reprezentację podmiotów z obszaru działania LGD pod względem sektorowym, instytucjonalnym, geograficznym, społecznym?**

Zgodnie z odpowiedziami, wedle ankietowanych (i stanem faktycznym) - największy udział przedstawiciele posiada sektor społeczny (są to zarówno osoby fizyczne, jak również przedstawiciele NGO) - 81 osób/podmiotów, sektor gospodarczy i publiczny można powiedzieć jest wyrównany, odpowiednio 19 i 17 podmiotów. Ankietowani wskazują, iż pod względem geograficznym, widać wyraźną przewagę wśród przedstawiciele tzw. „starych gmin członkowskich”, co jest naturalnym zjawiskiem w obliczu tego, iż gminy te, a co za tym idzie ich mieszkańcy są najdłużej członkami LGD, dłużej zatem znają Stowarzyszenie i są świadkami działań grupy. Wobec takiej diagnozy być może właściwym byłoby podjęcie aktywnych działań mających na celu promowanie członkostwa, w szczególności na obszarze gmin, które relatywnie najkrócej są członkami Stowarzyszenia LGD.

- **W jaki sposób LGD wykorzystała potencjał wszystkich podmiotów wchodzących w skład partnerstwa?**

Ankietowani wskazują, iż najmocniej potencjał wszystkich podmiotów wchodzących w skład partnerstwa dał się odczuć podczas fazy tworzenia założeń LSR.

Wskazywano także, iż wewnątrz struktury LGD kierowane są informacje do wybranych grup za pośrednictwem „marketingu szeptanego” realizowanego przez członków LGD w tych środowiskach (na zewnątrz struktury LGD). Ankietowani wskazują również na różnorodność projektów w ramach LGD i różnorodność grup wsparcia. Biorąc pod uwagę stopień kontraktacji środków w poszczególnych przedsięwzięciach, należy podjąć wysiłki mające na celu zwiększenie wykorzystania potencjału członków LGD – przede wszystkim w wymiarze społecznym (na co m.in. wskazują zdiagnozowane wcześniej najważniejsze obszary rozwoju wymagające interwencji).

- **Jak często organizowane są spotkania członków LGD?**

Ankietowani wskazują na fakt, iż z reguły posiedzenia organów Stowarzyszenia (Zarządu i Rady) organizowane są miesięcznie. Walne Zebrania Członków organizowane są 2/3 razy w roku. W zależności od intensyfikacji podejmowanych działań w obrębie zmian w strategii. Wskazano, iż Stowarzyszenie LGD pozostaje w kontakcie z członkami za pośrednictwem strony internetowej, profilu facebook, elektronicznego newslettera czy wydawnictwa tradycyjnego biuletynu informacyjnego, który jest kolportowany na obszarze.

- **Czy LGD nawiązuje współpracę międzynarodową? Z jakimi podmiotami? Jeśli nie – dlaczego? Jakie bariery wystąpiły?**

Ankietowani wskazali na podjętą współpracę z LGD z Chorwacji realizowaną w ramach odrębnego poddziałania 19.3. W poprzednich latach współpraca była realizowana w mniejszym zakresie np. poprzez podejmowanie gości zagranicznych i przedstawieniu działań LGD, nie mniej jednak nie miało to w pełni wymiaru realizacji wspólnego projektu. Dzięki rozwiązaniu systemowemu i zapewnieniu finansowania – bariery obecnie nie istnieją (jeżeli tylko członkowie LGD są chętni do udziału we wspólnych przedsięwzięciach).

- **W jaki sposób LGD komunikuje się z mieszkańcami? Czy są to wystarczające sposoby?**

Jak wspomniano wcześniej, LGD używa różnych kanałów komunikacji z mieszkańcami. Jest to tradycyjny kontakt w biurze LGD, za pośrednictwem strony internetowej, facebook, newslettera oraz tradycyjnego biuletynu kolportowanego w gminach członkowskich LGD.

Rozmówcy wskazali również, iż Stowarzyszenie LGD ma swoich koordynatorów w gminach wchodzących w skład LGD (nie są wynagradzani z tego tytułu), aktywność koordynatorów na przestrzeni różnych gmin nie jest jednorodna, jest to jednakże jeden z efektywniejszych kanałów bezpośredniego kontaktu z gminami – członkami LGD.

W ocenie jednej z osób – stosowane metody komunikacji nie są wystarczające, z tego względu należy rozważyć diagnozę barier występujących w komunikacji. Niniejsze badanie wskazało na trudności w przepływie informacji wśród koordynatorów gminnych, być może należało by zweryfikować ich staranności – wdrażając narzędzia weryfikacji skuteczności przepływu informacji pomiędzy biurem LGD a mieszkańcami poszczególnych gmin, co poprawiłoby ten przepływ. Być może również należy rozważyć intensyfikację koordynacji komunikacji w obrębie mediów społecznościowych, w szczególności iż coraz mniej gmin w swoich działaniach z nich nie korzysta.

- **Jakie zmiany należy wprowadzić we współpracy w ramach LGD na przyszłość? Jakich obszarów powinny one dotyczyć?**

Zdaniem rozmówców należy w dalszym ciągu intensyfikować wymianę informacji w obrębie obszaru LGD gdyż w dalszym ciągu biuro LGD otrzymuje informację, iż istnieją podmioty czy osoby które dopiero co usłyszały o LGD i możliwości pozyskania środków w ramach PROW. Wskazano również, iż współpraca powinna zostać rozwijana z lokalnymi liderami, tworząc klimat dla spotkań i współpracy.

W trzecim obszarze tematycznym poddanym weryfikacji w ramach przeprowadzonego wywiadu uczestniczący odpowiadali na następujące pytania:

- **Proszę wskazać, jaki był wpływ działalności LGD w latach 2016-2018 na poszczególne obszary.**

Uczestnicy wywiadów wskazali w ocenie punktowej następujące obszary rozwoju i interwencji z wykorzystaniem skali punktowej (5 - bardzo duży wpływ, 4 – duży wpływ, 3 - przeciętny wpływ, 2 - negatywny wpływ, 1 - bardzo negatywny wpływ). Ocena uśredniona prezentowana jest w tabeli poniżej.

Tabela 21 – Ocena uczestników wywiadów obszaru objętego LSR w zakresie obszarów na które wpływ działalności LGD w latach 2016-2018 był największy

Obszary na które wpływ działalności LGD w latach 2016-2018 był największy	średnia
Promocja obszaru, dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki	4
Infrastruktura i oferta sportowa i rekreacyjna	4
Atrakcyjność turystyczna	3,75
Infrastruktura i oferta kulturalna	3,5
Działania na rzecz osób przed 35 rokiem życia	3,5
Działania na rzecz osób po 50 roku życia	3,5
Działania na rzecz kobiet	3,5
Możliwość zatrudnienia poza rolnictwem	3,5
Warunki dla przedsiębiorców i prowadzenia firmy	3,5
Tożsamość mieszkańców z regionem	3,25
Działania na rzecz bezrobotnych	3,25
Zaangażowania mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów	3
Działania i usprawnienia na rzecz osób niepełnosprawnych	3
Infrastruktura drogowa	2,33

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z niniejszym badaniem za obszary, na które LGD miało największy wpływ należy uznać: „promocja obszaru, dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki”, „Infrastruktura i oferta sportowa i rekreacyjna”, oraz „atrakcyjność turystyczna”. Badanie to wskazało, iż z jednej strony uczestnicy wywiadów wskazywali obszar „atrakcyjności turystycznej” za ten który cechuje się obecnie najwyższym potencjałem rozwojowym. Z tego względu można poddać rozważeniu dalsze priorytetowe traktowanie tej dziedziny interwencji. Jednocześnie do najslabiej wspieranych obszarów zaliczono działania na rzecz osób niepełnosprawnych, przy jednoczesnym wskazaniu, iż obszar ten cechuje jeden z najniższych potencjałów rozwoju i interwencji.

• **W jaki sposób Lokalna Grupa Działania wpływa na poprawę sytuacji gospodarczej w regionie? Czy są to działania wystarczające? Jeśli nie to dlaczego?**

Rozmówcy wywiadu zgodnie przyznali iż działania LGD przyczyniają się w wymierny sposób do poprawy sytuacji gospodarczej w regionie - znacząca alokacja środków w ramach całego budżetu LGD została przekierowana na ten cel, co powoduje rozwój istniejących przedsiębiorstw jak i powstawanie nowych, a także nowych miejsc pracy. Jak pokazuje duże zainteresowanie podczas naborów, działania te jeszcze nie są w pełni wystarczające. Alokacja środków na ten cel mogła by być większa (nie zależy to jednak od LGD, a alokacji dokonywanych w ramach podziału środków na poszczególne LGD w kraju i województwie) - wpływ ten jest uzależniony od wysokości środków finansowych jakimi dysponuje LGD.

Za aspekt związany z rozwojem gospodarczym wskazano również zwiększanie atrakcyjności turystycznej przez wspieranie projektów w tym obszarze, co wpływa na rentowność przedsiębiorstw lokalnych działających bezpośrednio i pośrednio w obsłudze ruchu turystycznego (również takie działalności jak handel, ale też budownictwo – dzięki wzrostowi nakładów na infrastrukturę).

Jeden z rozmówców ocenił, iż wpływ LGD na poprawę sytuacji gospodarczej w regionie nie jest wystarczający z powodu braku wystarczającego wsparcia finansowego a także nie dokładnej diagnozy najważniejszych obszarów rozwoju przedsiębiorczości w kontekście wyzwań tego konkretnie regionu. Z tego względu należy podjąć wysiłki mające na celu

wyselekcjonowanie takich obszarów działalności przedsiębiorstw lokalnych, które potencjalnie mogą zapewnić jednocześnie wysoką jakość miejsc pracy, jak i satysfakcjonujące wyniki finansowe w obszarze podejmowanych rozwiązań. W tym miejscu nasuwa się rozwiązanie, aby kontynuować premiowanie rozwiązań innowacyjnych w przedsiębiorstwach, również w skali wykraczającej poza obszar LGD, gdyż te najszybciej generują wysokiej jakości miejsca pracy, jak i wykorzystują przewagi rynkowe dotyczące konkurencyjności.

- **Czy jest potrzeba, aby w przyszłości wspierać przedsiębiorczość w ramach kolejnych edycji LSR? W jaki sposób?**

W rozmowie wskazano, iż potrzeba wspierania przedsiębiorczości w przyszłości jest uzasadniona, gdyż środowisko gospodarcze ulega ustawicznym zmianom, rynek się przeobraża powodując zapotrzebowanie na określone branże czy firmy. Zakres wsparcia w ramach LSR z pewnością zostanie zaakcentowany w wytycznych programu, z pewnością w dalszym zakresie będzie to także wsparcie dot. dofinansowań do tworzonych miejsc pracy. Z tego względu założyć należy więcej środków na projekty wspierające tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorczość.

W ocenie jednego z rozmówców istnieje potrzeba przeprowadzenia głębokich badań blokad, potrzeb, zasobów i możliwości – w skali poszczególnych miejscowości aby można było mówić o dobrych rezultatach wspierania przedsiębiorczości, gdyż ta zależy od mentalności ludzi, a także faktem jest, że nie każdy przejaw przedsiębiorczości w każdym miejscu jest pożądanym. Nie należy patrzeć w tym miejscu na uśrednione rezultaty, gdyż te w większości wyglądają dobrze, w szczegółach, w konkretnych miejscowościach nie są jednak rozwiązywane istotne problemy. Reasumując, rozmówca uzależniała wspieranie przedsiębiorczości na satysfakcjonującym poziomie od pogłębionej analizy we wskazanym powyżej kierunku.

- **W jakich kierunkach obszarze objętym LSR powinna się rozwijać turystyka w przyszłości?**

Uczestnicy wywiadów wskazali najczęściej, iż działania w tym obszarze powinny skupić się na kierunku turystyki rodzinnej, pieszej i rowerowej, wykorzystania zbiorników wodnych (jeziora Goczałkowickie i Łąka) a także w obszarze dziedzictwa materialnego i niematerialnego, gdyż tylko autentyczność dziedzictwa sama w sobie może być interesująca i godna promowania. Dominantą powinien zostać zatem obszar turystyki weekendowej i w nim mieszkańcy powinni upatrywać możliwości rozwoju (tj. miejsca noclegowe, atrakcje do zwiedzania „na trasie” itp.).

Zauważyć można jednakże, iż tak w ramach strategii, jak i działań uzupełniających brak jest obecnie właściwych narzędzi diagnozy w ww. zakresie. Działania mające na celu stworzenie nowej infrastruktury turystycznej (w ramach zakładania i rozwoju działalności) cieszą się relatywnie małym zainteresowaniem - ocena mieszkańców w zakresie dochodowości takich przedsięwzięć strictly komercyjnych, jest zatem, jak na razie, niezbyt optymistyczna. Konkurencyjność pod względem turystycznym różnych regionów nawet na obszarze województwa śląskiego cały czas rośnie i bez skoordynowanej strategii promocji, w której wzięłyby udział wspólnie taki podmiot jak Stowarzyszenie LGD, JST i zainteresowani przedsiębiorcy (np. poprzez tworzenie szlaków atrakcji w regionie, również kulinarnych, tworzenia i promowania lokalnych marek) trudno będzie mówić o znaczącym dalszym rozwoju w obszarze turystyki.

- **W jaki sposób działania LGD budują i wzmacniają lokalny potencjał turystyczny i dziedzictwo kulturowe? Czy działania te są wystarczające? Jakie czynniki zewnętrzne i wewnętrzne wpływają na skuteczność tych działań?**

Rozmówcy wskazali, iż w ramach przedsięwzięć zawartych w LSR, znalazły się te, dedykowane kwestiom turystyki czy dziedzictwa kulturowego. Na etapie przygotowywania strategii widziano zatem potrzebę wsparcia tych obszarów. Realizowane przez Beneficjentów projekty odpowiadają zatem na te potrzeby, zwiększając potencjał obszaru.

Do czynników zewnętrznych zaliczono kwestie związane z „popytem” na dane zasoby infrastruktury turystyki (przede wszystkim – te odpłatne, tak aby generowany był odpowiedni strumień przychodów) a to zależy od wysokości środków będących w dyspozycji rodzin na te cele. Do czynników wewnętrznych zaliczono działania proaktywne podmiotów lokalnych, w tym organizację różnych imprez, np. charakterze kulturalnym tak aby zainteresować również lokalnych mieszkańców do udziału w różnego rodzaju przedsięwzięciach. Do tego typu czynników wewnętrznych można zaliczyć również

- **W jaki sposób należy prowadzić działania na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego na obszarze objętym LSR? Jaki jest wpływ LSR i LGD na rozwiązywanie tych problemów?**

Rozmówcy przyznali, iż problem w jaki sposób prowadzić działania na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego na obszarze objętym LSR jest zdecydowanie trudny do prostego zdiagnozowania i rozwiązania. Wskazywano, iż należy bardziej angażować tę grupę osób w działania, które planuje się organizować (tj. w proces programowania), o ile będą chcieli brać w tym udział. Wskazano na dużą rolę w kształtowaniu liderów społecznych i centrów kulturalno-społecznych (np. w oparciu o biblioteki wiejskie), wpływanie na powstawanie wspólnot sąsiedzkich. Wskazano również, że LGD nie ma bezpośrednich instrumentów do walki z tymi problemami, pośrednio przyczynia się do tego realizacja całej strategii – tworzone miejsca pracy, poprawiają sytuację gospodarstw domowych, napędzają koniunkturę, itd. W obrębie jednak bezpośrednich działań nie kierowano projektów wprost do grup np. wykluczonych w jakimś określonym zakresie. Pomocą mogą być projekty w ramach tzw. małych grantów. W strategii LGD pojawia się również pojęcie grup defaworyzowanych, ma ono jednak swoją wypracowaną w strategii definicję i określone grupy społeczne, np. osoby po 50-roku życia.

Jeden z rozmówców wskazał, iż właściwe było by np. przyznawanie dodatkowych punktów dla takich osób starających się o pozyskanie środków na otwarcie działalności. Trudności mogą jednakże wystąpić z właściwą weryfikacją, kto faktycznie należy do takiej grupy osób.

- **Które działania LGD można uznać za najskuteczniejsze? W jaki sposób to zmierzono?**

Rozmówcy w większości zgodzili się, że na obecnym etapie realizacji strategii LSR trudno jest zdiagnozować takie działania, gdyż większość podjętych przedsięwzięć nie wygenerowała jeszcze wszystkich zamierzonych rezultatów. Na to pytanie z pewnością będzie łatwiej odpowiedzieć po realizacji wszystkich kroków miłowych zawartych w LSR, zostanie wówczas oszacowany poziom wszystkich zakładanych wskaźników. Jeden z rozmówców wskazał, iż najskuteczniejszym działaniem było umożliwienie zdobycia dofinansowania dla różnego

rodzaju małych stowarzyszeń i organizacji (granty), gdyż tylko takie finansowanie było praktycznie jedyną szansą dla rozwoju ich działalności.

- **Proszę wskazać najważniejsze w Pani/a opinii efekty działalności LGD w latach 2016-2018. Czy były to efekty pozytywne czy negatywne?**

Uczestnicy wywiadów wskazywali w większości na najpopularniejsze wśród beneficjentów obszary interwencji: utworzenie i rozwój firm wsparcie dla stowarzyszeń i organizacji z terenu LGD (w ramach tzw. grantów), działalność kulturalna i w zakresie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Pozywnie oceniano również powstałe na obszarach wiejskich miejsca pracy, a także nawiązanie współpracy wychodzącej poza ramy dotychczasowego obszaru LGD i objęcie działaniem obszar gmin z dwóch nowych powiatów.

- **Czy dostrzega Pan/i inne niespodziewane efekty (wykraczające poza spodziewane cele) związane z działalnością LGD? Czy były to efekty pozytywne czy negatywne?**

Dla rozmówców takim dodatkowym efektem była dobra współpraca ponadlokalna z innymi podmiotami na terenie obszaru – niekoniecznie z bezpośrednimi interesariuszami Stowarzyszenia. Podejmowane są np. wspólne działania związane z promocją obszaru i jego mieszkańców, otwieranie się na „sąsiadów” (z innej wsi, gminy, powiatu), wymiana myśli, rozwiązań i tradycji lokalnych.

- **Czy działalność LGD jest Pani/a zdaniem potrzebna?**

W ocenie rozmówców LGD jest ważną instytucją na lokalnym rynku wsparcia, gdyż w przeciągu 10 lat istnienia, wypracowała działania które ułatwiają sięganie po środki nie tylko osobom czy podmiotom które mają w tym zakresie już jakieś doświadczenie. Jako instytucja oddolna i niejednokrotnie znająca swoich interesariuszy, jest w stanie odpowiednio kreować rozwój obszaru właśnie z udziałem środków jakie są w dyspozycji LGD (obecnie PROW). Wskazano również, iż dobrze by było aby poza ogromnym sformalizowaniem procesu pracy LGD był czas i możliwości na działania społeczne, diagnozy i organizację wsparcia „oddolnego”.

8. Wnioski i rekomendacje

Niniejszy raport z badania ewaluacyjnego mid-term Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” obejmujący okres 2016-2018, w którym proces jej wdrażania stanowił zasadniczą część działalności Stowarzyszenia. Celem podstawowym badania ewaluacyjnego była ocena postępów w realizacji Strategii i funkcjonowania LGD, w tym wizerunku stowarzyszenia. Efektem realizacji badania ma być wstępna ocena realizacji LSR oraz dostarczenie informacji w jakim kierunku zmierza, co pozwoli w momencie ujawnienia zagrożeń realizacji LSR podjęcia odpowiednich kroków pozwalających na jej prawidłową realizację.

Analizie i ocenie danych w ramach badania poddano:

- stopień realizacji wskaźników – ocena realizacji stanu wdrażania LSR, celowości i trafności założeń realizowanych w ramach LSR
- stopień wykorzystania środków finansowych- ocena zgodności i wysokości wydatkowania przyznanego budżetu i realizowanych operacji
- zgodność ogłaszania konkursów z harmonogramem - ocena stopnia realizacji zadań wdrażanych w LSR oraz zgodności konkursów
- działalność organów LGD, jakość i efektywność świadczonych usług – ocena efektywności organów LGD, ocena poprawności działalności LGD określająca skuteczność zrealizowanych zadań w stosunku do założeń LSR
- opinia społeczności na temat wdrażania LSR, realizacji operacji, planu komunikacji, aktywizacji – ocena skuteczności promocji, ocena poziomu zadowolenia i zainteresowania działalnością LGD
- poziom realizacji zadań realizowanych w ramach planu komunikacyjnego - ocena stopnia realizacji zadań w ramach planu komunikacyjnego
- powszechność dokumentu na obszarze LGD, opinia społeczności zamieszkującej obszar LGD na temat wdrażania LSR – ocena znajomości i działalności LGD.

Wnioski i rekomendacje przygotowano oddzielnie dla każdego z elementów badania ewaluacyjnego.

8.1. Stopień realizacji wskaźników – ocena realizacji stanu wdrażania LSR, celowości i trafności założeń realizowanych w ramach LSR

Badanie stopnia realizacji wskaźników Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” w okresie od 2016 do 2018, że LGD „Ziemia Pszczyńska” we właściwy sposób realizowała zawarte w niej cele i działania.

Łącznie w okresie objętym badaniem ewaluacyjnym ogłoszono w sumie 34 konkursy, w trakcie których trwania przyjęto 106 wniosków o przyznanie pomocy finansowej (mieszczących się i nie mieszczących się w limitach środków poszczególnych konkursów) o wartości łącznej dofinansowania 14 566 446,00 PLN. Rada LGD pozytywnie oceniła 56 z nich. W efekcie zakończonej procedury naboru Urząd Marszałkowski łącznie podpisali z wnioskodawcami 55 umów o przyznanie pomocy finansowej. Do dnia zamknięcia badania ewaluacyjnego zrealizowano i rozliczono 10 przedsięwzięć. Pozostałe umowy pozostają w rozliczeniu.

Analiza przeprowadzonych konkursów a także wyniki badań ankietowych wskazują, że oferta LGD „Ziemia Pszczyńska” cieszy się dużym zainteresowaniem potencjalnych beneficjentów. W dalszym ciągu istnieje grupa wnioskodawców, których wnioski Rada LGD rekomendowała do dofinansowania, ale którzy nie potrafili dokonać korekty wniosku w czasie weryfikacji przez UM. Z tego względu koniecznym jest kontynuowanie działań edukacyjnych i doradczych dla beneficjentów oraz wspieranie ich w procesie ubiegania się o wsparcie a także ponowne realokowanie środków i ogłaszanie konkursów, tak aby nie zakontraktowane środki mogły zostać ostatecznie wykorzystane.

Należy zwrócić uwagę, iż w zakresie realizacji celów wyrażonych poziomem realizacji odpowiednich wskaźników realizacji LSR, nie wszystkie wskaźniki zostały zrealizowane w postępie zbliżonym do stopnia realizacji strategii.

W zakresie wskaźników produktu 8 wskaźników osiągnięto w wysokości mniejszej niż 25% i można uznać je za wskaźniki zagrożone (wymienione zostały w rozdziale 4.5) . Weryfikacja stopnia osiągnięcia wskaźników wykazała jednakże, że stopień realizacji większości wskaźników zostanie istotnie poprawiony dzięki realizacji operacji kontraktowanych w roku 2019. Do realnie zagrożonych wskaźników należą:

- P5 - Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa (oferta aktywnego wypoczynku) i Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa (oferta aktywnego wypoczynku),
- P7 - Liczba wspartych inicjatyw na rzecz wolontariatu, samopomocy oraz pracy z grupami defaworyzowanymi
- P8. Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa (społeczność siłą rodziny) i Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa (społeczność siłą rodziny)

Wartość tych wskaźników w 2019 r. będzie w dalszym ciągu zbyt mała aby mówić o wystarczająco szybkim ich osiągnięciu, z tego względu należy dążyć do wdrożenia działań mających na celu promocję następnych konkursów i przyjęcie większej liczby projektów do realizacji, które przyczynią się do poprawy ich osiągnięcia lub weryfikacji zapisów LSR w zakresie wartości alokacji na te przedsięwzięcia i odpowiadających im wskaźników i przeznaczenie kwot na inne cele. Biorąc pod uwagę bezwładność procesów wdrażania LSR (tj. duże opóźnienia pomiędzy okresem konkursowym, wdrożeniem i rozliczeniem projektów a zatem również osiągnięciem wskaźników rezultatu – które sięga nawet 2 lat), rekomendowane jest podjęcie stosownych decyzji w tym zakresie do końca 2019 r.

W zakresie wskaźników rezultatu, stan ich realizacji (z 22 wskaźników tylko 2 są osiągnięte w stopniu wyższym niż 50%, stopień zaangażowania kolejnych 2 przekroczył 25%), odzwierciedla stopień rozliczenia budżetu w zakresie wybranych operacji (11,1% środków budżetu w ramach poddziałań 19.2 i 19.3 stanowią środki rozliczone). Z uwagi na powyższe ocena stopnia osiągnięcia wskaźników rezultatu w obecnym badaniu była utrudniona. Należy dążyć (również poprzez wsparcie szkoleniowe i doradcze dla beneficjentów) do jak najszybszego postępu w rozliczeniach kolejnych umów i osiągnięciu przez poszczególne zaplanowane operacje założonych wskaźników rezultatu.

8.2. Stopień wykorzystania środków finansowych- ocena zgodności i wysokości wydatkowania przyznanego budżetu i realizowanych operacji

Stopień wykorzystania pozostających w dyspozycji LGD „Ziemia Pszczyńska” środków w zakresie poziomu zawartych umów z beneficjentami po okresie 3 lat działalności (realnie której, gdyż umowę ramową zawarto 10 maja 2016 r.) osiągnął 63%.

W okresie objętym badaniem ewaluacyjnym realizowano jeden projekt współpracy na łączną kwotę umowy 144 132,00, co stanowi 50,05% zakładanych kosztów przeznaczonych na realizację poddziałania 19.3, przy czym finansowa realizacja projektu jest zaplanowana na rok 2019.

Stopień wykorzystania środków na cele kosztów bieżących i aktywizacji osiągnął ponad 41% przewidzianego stanu wydatków (po upływie 34% okresu przewidzianego do realizacji LSR). Wydatkowanie środków tylko na koszty bieżące wyniosło 907 032,59 PLN, co stanowi 40,98% wielkości kosztów zaplanowanych na ten cel w ramach LSR (2 213 400,00 PLN). Stowarzyszenie LGD utrzymując powyższe tempo wydatkowania środków na koszty bieżące wyczerpie kwotę środków na ten cel w II kw. 2023 r. Biorąc pod uwagę okres realizacji strategii do 31.12.2023 r. należy podjąć starania zabezpieczające w zakresie zapewnienia finansowania na koszty bieżące LGD w 2023 r. W okresie objętym badaniem ewaluacyjnym realizowano jeden projekt współpracy na łączną kwotę umowy 144 132,00, co stanowi 50,05% zakładanych kosztów przeznaczonych na realizację poddziałania 19.3, przy czym finansowa realizacja projektu jest zaplanowana na rok 2019.

Tabela 22 - Wykorzystanie budżetu w poszczególnych działaniach realizowanych w ramach wdrażania LSR w latach 2016-18

Poddziałanie	Plan	Wykorzystanie budżetu			
		wg. umowy	jako %	wg. rozliczenia	jako %
19.2	14 400 000,00	9 114 854,39	63,30%	1 637 038,21	11,37%
19.3	288 000,00	144 132,00	50,05%	0,00	0,00%
19.4	2 385 000,00	2 385 000,00	100,00%	986 231,22	41,35%
RAZEM	17 073 000,00	11 643 986,39	68,20%	2 623 269,43	15,37%

Źródło: opracowanie własne

Stopień osiągnięcia stopnia rozliczenia umów z beneficjentami osiągnął ponad 11%. Stopień ten pozornie wydaje się niski, jednakże wynika on ze znacznego przesunięcia w czasie momentu złożenia wniosku do rozliczenia projektu beneficjenta (do 2 lat). Z tego względu, jak na razie praktycznie tylko beneficjenci konkursów z roku 2016 i w niewielkim stopniu z roku 2017 rozliczyli przyznane wsparcie do końca 2018 r. Należy mieć na uwadze aby aktywnie mierzyć (monitorować) beneficjentów w zakresie postępu rozliczeń ich umów, tak aby z wyprzedzeniem móc rejestrować ewentualne problemy wynikającego z tego faktu.

8.3. Zgodność ogłaszania konkursów z harmonogramem - ocena stopnia realizacji zadań wdrażanych w LSR oraz zgodności konkursów

Stopień realizacji konkursów ogłaszanych w ramach wdrażenia Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” w okresie 2016-2018 należy ocenić wysoko. Harmonogram konkursów obejmował w tym okresie organizację 45 konkursów (w tym 4 na projekty własne i 2 na projekty grantowe), zorganizowano natomiast ostatecznie 40 konkursów (w tym 3 na projekty własne i 2 na projekty grantowe). Łączna wartość alokacji środków przeznaczonych na konkursy osiągnęła 15 839 025,00 co stanowiło 110% kwoty przeznaczanej na ten cel w budżecie LSR. Wartość dofinansowania zgłoszonych wniosków dotyczących

operacji wybranych do dofinansowanie (ale mieszczących się i niemieszczących się w limicie poszczególnych alokacji) wyniosła 14 566 446,00, co stanowiło 101% kwoty przeznaczanej na ten cel w budżecie LSR. Ostatecznie wartość umowy o wartości 8 779 847,39 PLN, co stanowi 56,25% kwoty przeznaczanej na ten cel w budżecie LSR.

8.4. Działalność organów LGD, jakość i efektywność świadczonych usług – ocena efektywności organów LGD, ocena poprawności działalności LGD określająca skuteczność zrealizowanych zadań w stosunku do założeń LSR

Ocena systemu wdrażania LSR dokonana została przede wszystkim w oparciu o analizę dokumentów zastanych, z której zasadnicze wnioski sformułowano w poprzednim podrozdziale, a także w oparciu o analizę wyników badań ankietowych mieszkańców i beneficjentów wsparcia z LGD „Ziemia Pszczyńska”.

Wyniki badania mieszkańców wskazują, że respondenci kojarzą LGD „Ziemia Pszczyńska” (tylko 16,8% wskazało, że nie słyszało o takim podmiocie), kojarzą go również z możliwością ubiegania się o dofinansowanie (84,7% osób).

W badaniu poszczególnych grup przeprowadzono również diagnozę realnej rozpoznawalności działań i projektów finansowanych w ramach środków, którymi dysponuje LGD „Ziemia Pszczyńska”. Wyniki wykazały, iż jedynie ponad 50% spośród grupy mieszkańców wykazało się tą wiedzą wskazując na działania najpopularniejsze, tj.: założenie lub rozwój firmy.

Wyniki badania wśród mieszkańców, w tym zakresie, jest satysfakcjonujący, choć należy z pewnością koniecznie wysiłki związane z podniesieniem rozpoznawalności działań i projektów finansowanych w ramach LGD „Ziemia Pszczyńska”.

Pozytywne oceny sprawności działania LGD „Ziemia Pszczyńska” wśród grupy mieszkańców stanowią prawie 60% wskazań. Dominuje jednakże wskazanie o charakterze neutralnym, jednakże jest mniejsze o 8% względem badania uprzedniego (z 2015 r.), co dowodzi dalszemu rozwojowi rozpoznawalności LGD, jednak wymaga dalszej pracy nad komunikacją z lokalną społecznością (w szczególności w gminach, które od 2015 należą do tego obszaru).

49% respondentów brało udział w aktywnościach oferowanych przez LGD, a 43% pozytywnie ocenia wsparcie oferowane przez LGD. Wynik badania dowodzi pozytywnej odpowiedzi respondentów – mieszkańców na wysiłki LGD „Ziemia Pszczyńska” związanych z organizacją biura i systemu wsparcia. W przypadku grup beneficjentów sprawność działania LGD „Ziemia Pszczyńska” była oceniona niezwykle wysoko – praktycznie bez wskazań jednoznacznie negatywnych. Dowiodło to wysokiej jakości w organizacji systemu wsparcia oraz pracy biura LGD.

Ponad 92% ankietowanych mieszkańców wyraziło zainteresowanie uczestnictwem w przynajmniej 1 formie przyszłej aktywności LGD. Wyniki te należy interpretować jako wyraz bardzo dużego zaufania co do jakości i przydatności projektów i działań oferowanych przez LGD „Ziemia Pszczyńska”.

W przypadku pytań o charakterze otwartym beneficjenci najczęściej podnosili temat konieczności zintensyfikowania działań w zakresie uproszczenia procedur związanych z procesem przygotowania wniosku, w ocenie niektórych ankietowanych były one dotychczas niewystarczające.

Badanie beneficjentów poszerzono m.in. o analizę procesu wnioskowania o środki i rozliczania się ze wsparcia.

68% respondentów wskazuje, iż procedury obowiązujące podczas ubiegania się o pomoc finansową za pośrednictwem Stowarzyszenia LGD są w różnym stopniu jasne i proste (w 2015 r. było to 81% ankietowanych). Dominuje jednak ocena „raczej jasne i proste”, co wskazuje na występowanie pewnych barier w procedurach ubiegania się o wsparcie. Ostatecznie jedynie 9% z beneficjentów wskazuje na istotne problemy w zrozumieniu tych procedur. Jednakże badanie prowadzono wśród beneficjentów – a ci pozytywnie zakończyli procedury, grupa osób, którym się nie powiodło nie była badana, jednakże wyniki ich poziomu satysfakcji z tego tytułu trudno aby były wysokie.

Beneficjenci na pytanie o to „co powinno się zmienić, aby były bardziej zrozumiałe dla przeciętnego beneficjenta” wskazują najczęściej, iż rozwiązaniem upraszczającym procedury powinno być zmniejszenie ilości dokumentacji i wymagań biurokratycznych (62% wskazań, więcej o 10 % od roku 2015).

Badanie beneficjentów operacji wspieranych przez LGD „Ziemia Pszczyńska” wykazało również, iż ponad 87% z nich skorzystało z pomocy osób z zewnątrz w wypełnieniu dokumentacji (o 7% więcej niż w roku 2015). Dowodzi to zatem wysokiej skali trudności w wypełnieniu wniosku przez potencjalnych beneficjentów LGD. Odsetek beneficjentów, którzy skorzystali z jakiegokolwiek formy pomocy ze strony LGD „Ziemia Pszczyńska” wyniósł ponad 60%. Najczęstszą formą pomocy były konsultacje, następnie spotkania informacyjne oraz szkolenia. Wyjazdy studyjne, ze względu na ich ograniczony charakter były wskazywane najrzadziej. Badanie wykazało, że główną linię pomocy w wypełnieniu wniosku pełniło biuro LGD, gdyż ponad 1/2 beneficjentów korzystała z pomocy pracowników LGD w wypełnianiu wniosku. Koniecznym wydaje się zatem kontynuowanie wsparcia prowadzonego na rzecz potencjalnych beneficjentów w kolejnym okresie programowania.

W ocenie poziomu wiedzy i jakości pracy pracowników i doradców LGD, z którymi beneficjenci kontaktowali się na etapie ubiegania się o dofinansowanie są dla biura LGD bardzo pozytywne. Na 53 przebadanych beneficjentów, w 6 kryteriach (łącznie ponad 300 ocen), oceny poniżej 4-ki w skali od 1 do 5 wystawiono tylko 3 razy (1% ogólnej liczby ocen), a więc w skali zupełnie pomijalnej. Uzyskania średnia ocen najlepiej świadczy o wysokiej jakości pomocy zaoferowanej przez biuro LGD „Ziemia Pszczyńska”. Jedyną rekomendacją w tym zakresie jest zatem utrzymanie tak wysokiego poziomu wsparcia w przyszłości – zarówno w zakresie składu kadrowego biura LGD, jak i doradców, którzy wspierali potencjalnych beneficjentów na etapie przygotowywania wniosków.

Beneficjenci zostali również przebadani w zakresie stopnia trudności poszczególnych aspektów ubiegania się o dofinansowanie. Wyniki badania wyraźnie wskazują, iż najtrudniejszym etapem dla beneficjentów było napisanie wniosku o dofinansowanie - średnia ocen w tym kryterium wyniosła tylko 3,28 pkt (w skali od 1 do 5 punktów). W pozostałych obszarach procesu ubiegania się o dofinansowanie ocena wyniosła od 3,72 do 4,36 pkt. (wyniki pokryły się z tymi z roku 2015). Badanie to wskazuje ponownie na potrzebę objęcia wsparciem przede wszystkim aspektów ubiegania się o dofinansowanie.

Beneficjenci nie wskazali na istnienie problemów w zakresie kontroli projektów lub też utrzymania trwałości zobowiązań związanych ze zrealizowanymi projektami. Z tego względu nie ma podstawy do rekomendowania wsparciem tej fazy realizacji projektów przez biuro LGD.

8.5. Opinia społeczności na temat wdrażania LSR, realizacji operacji, planu komunikacji, aktywizacji – ocena skuteczności promocji, ocena poziomu zadowolenia i zainteresowania działalnością LGD

Ocena wizerunku Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” dokonana została w oparciu o analizę wyników badań ankietowych mieszkańców i beneficjentów wsparcia z LGD „Ziemia Pszczyńska”, w których to badaniach wydzielono część związana z badaniem wizerunku LGD.

Wyniki badania mieszkańców wskazują, że wśród ankietowanych, tylko 16,8% wskazało, iż jak dotąd nie słyszało o LGD „Ziemia Pszczyńska”, zatem wyniki takie pozwalają na interpretację, iż ponad 83% respondentów nazwa ta jest znana. Jest to poziom bardzo wysoki, odpowiadający rozpoznawalności marek uznanych produktów rynkowych. W badanej grupie mieszkańców w stopniu wysokim (65%) rozpoznawalny był również Program Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz program LEADER. Wszystkie grupy, co do źródła wiedzy o istnieniu LGD wskazują na największe znaczenie informacji przekazywanej przez instytucje oraz kręgi rodzinne i znajomych.

Mieszkańcy w sposób satysfakcjonujący kojarzą LGD z istotnymi obszarami działalności jakimi jest wsparcie w pozyskiwaniu środków z funduszy UE (85% wskazań), dużo mniej rozpoznawalne są szkolenia, doradztwo, imprezy, czy działalność wydawnicza. Wskazuje to na konieczność kontynuacji wysiłków zmierzających do wzrostu rozpoznawalności wśród mieszkańców wszystkich obszarów aktywności LGD „Ziemia Pszczyńska”.

Strona internetowa www.lgdziemiapsczynska.pl rozpoznawalna jest przez 56% ankietowanych mieszkańców obszaru. Biorąc pod uwagę iż wg danych CBOS w kwietniu 2018 roku korzystanie z internetu przynajmniej raz w tygodniu zadeklarowało ponad dwie trzecie badanych (68%) Polaków, wyniki popularności strony internetowej LGD „Ziemia Pszczyńska” są zadowalające. Dla przedstawicieli beneficjentów strona internetowa znana jest w dużo wyższym stopniu – 82,2%. Ankietowani beneficjenci w zdecydowanej większości wskazywali na przejrzystość i dostępność do zawartości strony internetowej LGD „Ziemia Pszczyńska” (85% ankietowanych) .

Większość ankietowanych mieszkańców (łącznie 59%) ocenia zdecydowanie, bądź raczej pozytywnie wysiłki informacyjne LGD „Ziemia Pszczyńska”. Dominującą grupą wśród mieszkańców są jednak niezdecydowani (39%), co dowodzi braku przekonania wśród respondentów, iż działania informacyjne są faktycznie w pełni satysfakcjonujące. Działania informacyjne podejmowane przez LGD „Ziemia Pszczyńska” zostały ocenione przez beneficjentów ogólnie wysoko - dominują oceny „zdecydowanie pozytywnie”. Beneficjenci na pytanie czy wizerunek marki LGD jest wystarczająco rozpoznawalny w 53% odpowiedzieli pozytywnie, reszta jednak grupy wskazała odpowiedzi „tak, ale wymaga większej intensyfikacji promocji” i „trudno powiedzieć”. Zatem w zakresie promowania marki – konieczne jest kontynuowanie intensywnych działań struktur Stowarzyszenia.

Ankietowane grupy zgodne są co jednego, iż głównym narzędziem komunikacji powinna pozostawać strona internetowa LGD. Pozostałe wskazania, co do preferencji środków komunikacji są również podobne - za pomocą newslettera, szkoleń i doradztwa. Formy tradycyjne (biuletyn papierowy i plakaty, ulotki) wskazuje za właściwe 32% mieszkańców i już tylko 9% beneficjentów.

Rekomendowanym działaniem jest wzmocnienie wizerunku marki LGD „Ziemia Pszczyńska”, które można osiągnąć np. poprzez popularyzację marki (lub marek) lokalnej, realizację projektów wychodzących poza ramy LSR (finansowanych np. ze środków EFS), obejmowaniem patronatem wybranych lokalnych przedsięwzięć – w szczególności we współpracy z placówkami szkolnymi, domami kultury, czy grupami nieformalnymi.

Za pozytywny aspekt należy odczytać wdrożenie elementów strategii komunikacji do Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska”, co było rekomendacją wydaną w raporcie z ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia LGD "Ziemia Pszczyńska" za lata 2010-2015. W dalszym ciągu należy jednakże podejmować dalsze starania i aktywności w zakresie budowy własnej silnej marki, czy w formie promowane w kryteriach naboru do stosowania marki lokalnej, czy tzw. unikalnej cechy sprzedaży (USP – unique selling proposition), krótkiego hasła z jakim kojarzona ma być marka LGD.

8.6. Poziom realizacji zadań realizowanych w ramach planu komunikacyjnego - ocena stopnia realizacji zadań w ramach planu komunikacyjnego

Stowarzyszenie corocznie publikuje harmonogram realizacji planu komunikacji na dany rok w ramach którego przedstawiane są zaplanowane działania w obszarach:

- kampania informacyjna nt. głównych założeń LSR i PROW 2014-2020, w ramach której prowadzona jest strona internetowa i profilu facebook LGD a także ogłoszenia na stronach gminnych
- wydawanie materiałów informacyjno-promocyjnych (w tym newsletter, biuletyn, plakaty i ulotki informacyjne),
- spotkanie informacyjno-konsultacyjne,
- spotkanie z koordynatorami gminnymi,
- godziny doradcze,
- pobudzanie przedsiębiorczych postaw ludzi młodych we współpracy z instytucjami otoczenia biznesu i edukacji (w ramach spotkań i warsztatów),
- produkty ekologiczne (w tym wyjazdy i spotkania informacyjne),
- badanie satysfakcji potencjalnych wnioskodawców oraz badanie satysfakcji uczestników działań aktywizacji .

Realizację planu komunikacji w ramach wdrażania Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” w okresie 2016-2018 należy ocenić wysoko. Strona internetowa oceniana jest jako czytelna i przejrzysta przez 85% użytkowników, choć tylko 56% ankietowanych mieszkańców ją odwiedza. Z tego względu należy utrzymać działalność

wydawniczą Stowarzyszenia, jest ona niezbędna do dla utrzymania kontaktu z ok. 40% mieszkańców, które nie korzystają z internetu lub nie są w dalszym ciągu świadomi istnienia strony internetowej stowarzyszenia.

8.7. Powszechność dokumentu na obszarze LGD, opinia społeczności zamieszkującej obszar LGD na temat wdrażania LSR – ocena znajomości i działalności LGD.

Jak wskazano wcześniej, badanie ankietowe mieszkańców wskazało, że tylko 16,8% z nich wskazało, iż jak dotąd nie słyszało o LGD „Ziemia Pszczyńska”. Na poziomie 65% kojarzony jest przez respondentów Program Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz program LEADER (2015 r. - 52%). Do znajomości Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) LGD „Ziemia Pszczyńska” na lata 2016-2023 przyznaje się 64% respondentów (w 2015 r. - 55%), aż 24% deklaruje, że zapoznało się z nim tj. 31 z 131 przebadanych respondentów (w 2015 r. – 12%). Powyższe dane świadczą o stosunkowo wysokiej i rosnącej świadomości dokumentu jakim jest Strategii Rozwoju Lokalnego. LGD ze wsparciem ze środków UE kojarzy 85% respondentów – mieszkańców obszaru – jest to bardzo wysoki wynik, jednakże inne działania kojarzone są przez mniejszą ilość mieszkańców (szkolenia, doradztwo – 36%, działalność wydawnicza – 26%, imprezy – 25%).

Większość respondentów (łącznie 59%) ocenia zdecydowanie, bądź raczej pozytywnie wysiłki informacyjne LGD „Ziemia Pszczyńska” co pozwala pozytywnie ocenić wysiłek włożony w realizację polityki komunikacji Stowarzyszenia LGD. Ocena mieszkańców w zakresie wsparcia otrzymanego (osobście lub przez grono rodziny/znajomych) z LGD „Ziemia Pszczyńska” w związku ze składanym wnioskiem jest dosyć wysoka – od 2015 r. zauważyć można znaczny wzrost udziału udzielonych odpowiedzi „pozytywnie” i „raczej pozytywnie” do „trudno powiedzieć”, który w roku 2015 wynosił 22,3% (łącznie „pozytywnie” i „raczej pozytywnie”) do 26%, a obecnie wynosi 43,5% (łącznie „pozytywnie” i „raczej pozytywnie”) do 19,8%.

Większość respondentów (prawie 2/3), zgodnie z założeniami strategii rozwoju, wskazuje, że działalność podejmowana przez LGD „Ziemia Pszczyńska” wpływa pozytywnie na rozwój obszarów wiejskich. Niewiele mniej osób (ponad 1/3) wskazuje na pozytywny wpływ na zachęcenie mieszkańców do realizacji własnych przedsięwzięć, wzmocnienie i kultywowanie lokalnych tradycji i rzemiosła, wzrost ilości firm, oraz na lepsze wydatkowanie środków Unii Europejskiej. W porównaniu do badania z 2015 r. wszystkie wskazania uzyskały większą liczbę odpowiedzi, co dowodzi wzrostu świadomości mieszkańców co do celów stojących przed Stowarzyszeniem LGD „Ziemia Pszczyńska”.

Sprawność działania LGD „Ziemia Pszczyńska” pozytywnie ocenia łącznie 60% ankietowanych mieszkańców (wzrost z 50,6% w badaniu z 2015 r.). Dominujące wskazanie o charakterze neutralnym (39%) jest mniejsze o 8% względem badania poprzedniego z 2015 r., co dowodzi wzrostu doświadczeń w kontaktach z LGD. Zatem ogólną ocenę respondentów co do wysiłków LGD „Ziemia Pszczyńska” związanych z organizacją biura i systemu wsparcia należy odczytywać jako średnio-wysoką. Dowodzi

tego, iż wszyscy respondenci wskazali chęć uczestnictwa w przyszłości w następujących działaniach organizowanych przez Stowarzyszenie LGD.

Najczęściej wskazywanym problemem w ocenie działań podejmowanych przez LGD „Ziemia Pszczyńska” jest istniejąca cały czas, pomimo dziesięcioletniej działalności LGD, luka wiedzy zarówno wśród mieszkańców, jak i częściowo wśród beneficjentów o możliwości uzyskania wsparcia, konsultacji, bezpłatnych porad i szkoleń.

Analiza stopnia trudności poszczególnych aspektów ubiegania się o dofinansowanie wykazała, iż najtrudniejszym etapem dla beneficjentów było napisanie wniosku o dofinansowanie. Wskazuje to na potrzebę objęcia wsparciem potencjalnych beneficjentów przede wszystkim właśnie w tym zakresie, w szczególności, iż obecne ramy prawne przyznawania pomocy nie umożliwiają przeprowadzenia znaczącego uproszczenia procedur własnych LGD, w tym „odchudzenie” dokumentacji pod względem liczby załączników. Pod rozwagę należy jednakże poddać kwestie możliwości skorzystania z elektronicznego systemu składania wniosków (w tym z wykorzystaniem narzędzi podpisu coraz popularniejszym profilem zaufanym).

9. Spis rysunków

Rysunek 1 - Gminy objęte Lokalną Strategią Rozwoju.....	9
Rysunek 2 - Rozkład wieku respondentów – mieszkańców obszaru objętego badaniem	20
Rysunek 3 - Rozkład wykształcenia respondentów – mieszkańców obszaru objętego badaniem.....	20
Rysunek 4 - Rozkład rodzaju respondentów – beneficjentów objętych badaniem	21
Rysunek 5 - Rozkład lokalizacji projektów respondentów – beneficjentów objętych badaniem	22
Rysunek 6 - Rozkład geograficzny realizacji projektów w układzie na gminy realizowanych w latach 2016-18..	42
Rysunek 7 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 1. Czy i z jakich źródeł dowiedział(a) się Pan(i) o Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”?.....	43
Rysunek 8 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 2. Czy słyszał(a) Pan(i) o Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 lub związanym z nim programem LEADER?.....	44
Rysunek 9 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 3. Czy słyszał(a) Pan(i) o Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) LGD „Ziemia Pszczyńska” na lata 2016-2023?.....	44
Rysunek 10 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 4. Jaki Pana(i) zdaniem jest główny obszar działalności LGD „Ziemia Pszczyńska”? (proszę zaznaczyć co najmniej jedną odpowiedź)	45
Rysunek 11 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 5. Czy odwiedzał(a) Pan(i) stronę internetową LGD „Ziemia Pszczyńska” – www.lgdziemiapszczyńska.pl ?	45
Rysunek 12 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 6. Czy jest ona przejrzysta pod względem układu i treści w niej zawartej?	46
Rysunek 13 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 7. Czy znalazł(a) Pan(i) na stronie internetowej www.lgdziemiapszczyńska.pl wszystkie oczekiwane informacje?	46
Rysunek 14 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 8. Jak ocenia Pan(i) działania informacyjne podejmowane przez LGD „Ziemia Pszczyńska”?	46
Rysunek 15 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 9. Z jakich źródeł informacji chciałby Pan(i) w przyszłości skorzystać odnośnie możliwości składania wniosków o dofinansowanie do LGD „Ziemia Pszczyńska”?:.....	47
Rysunek 16 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 10. Czy Pana(i) zdaniem w LGD „Ziemia Pszczyńska” można złożyć wniosek i ubiegać się o dofinansowanie na realizację projektów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich?	47
Rysunek 17 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 11. Na jakie rodzaje przedsięwzięć Pana(i) zdaniem można otrzymać dofinansowanie ze LGD „Ziemia Pszczyńska”?.....	48
Rysunek 18 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 12. Czy Pan(i) lub ktoś z najbliższego otoczenia starał się o dofinansowanie na realizację projektu za pomocą LGD „Ziemia Pszczyńska”?	49
Rysunek 19 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 13. Jak Pan(i) lub osoba z najbliższego otoczenia ocenia wsparcie otrzymane z LGD „Ziemia Pszczyńska” w związku ze składanym wnioskiem?.....	49
Rysunek 20 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 14. W jakiego rodzaju przedsięwzięciach zorganizowanych przez LGD „Ziemia Pszczyńska” uczestniczył Pan(i) bezpośrednio?.....	50
Rysunek 21 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 15. Do czego Pana(i) zdaniem przyczynia się działalność podejmowana przez LGD „Ziemia Pszczyńska”	50
Rysunek 22 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 16. Jak ocenia Pan(i) sprawność działania LGD „Ziemia Pszczyńska”?	51
Rysunek 23 - Wyniki badania mieszkańców: Pytanie 17. W jakich działaniach organizowanych przez LGD „Ziemia Pszczyńska” chciałby Pan(i) uczestniczyć w przyszłości?.....	51
Rysunek 24 - Metryka badania mieszkańców: status na rynku pracy.....	52
Rysunek 25 - Metryka badania mieszkańców: płeć.....	52
Rysunek 26 - Metryka badania mieszkańców: wykształcenie	53
Rysunek 27 - Metryka badania mieszkańców: wiek.....	53
Rysunek 28 - Metryka badania mieszkańców: miejsce zamieszkania	54

Rysunek 29 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 1. Jak często startował(a) Pan(i) w konkursach organizowanych przez LGD w ramach PROW 2014-2020?	55
Rysunek 30 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 2. W ramach jakiego działania PROW 2014-2020 starał(a) się Pan(i) o dofinansowanie?	56
Rysunek 31 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 3. Ile złożonych przez Pana(ią) wniosków zostało wybranych przez Radę do dofinansowania i następnie przekazanych do akceptacji Urzędowi Marszałkowskiemu?.....	56
Rysunek 32 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 4. Proszę odnieść się do weryfikacji wniosku przez ww. instytucje.....	57
Rysunek 33 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 5. Jak ocenia Pan(i) procedury obowiązujące podczas ubiegania się o pomoc finansową za pośrednictwem LGD „Ziemia Pszczyńska”?.....	57
Rysunek 34 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 6. Jeśli procedury obowiązujące podczas ubiegania się o pomoc finansową nie były jasne i przystępne, co powinno się zmienić, aby były bardziej zrozumiałe dla przeciętnego beneficjenta?.....	58
Rysunek 35 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 7. Czy korzystał(a) Pan(i) z pomocy przy wypełnianiu wniosku?	58
Rysunek 36 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 8. Czy na etapie przygotowania wniosku wiedział Pan(i) o możliwości konsultacji (przy wypełnianiu wniosku) z pracownikiem LGD?	59
Rysunek 37 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 9. Czy i z jakich form wsparcia dotyczącego przygotowania wniosku organizowanego bądź współorganizowanego przez Stowarzyszenie LGD brał(a) Pan(i) udział?	59
Rysunek 38 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 12. Czy otrzymał(a) Pan(i) refundację kosztów poniesionych na realizację operacji w odniesieniu do wniosku(ów), którym UM przyznał dofinansowanie?	61
Rysunek 39 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 13. Czy projekt(y), któremu(y) UM przyznał dofinansowanie był przedmiotem kontroli i jakie były jej wyniki?	62
Rysunek 40 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 14. Czy w przypadku nie otrzymania dofinansowania za pośrednictwem LGD , istniałaby możliwość realizacji projektu?	62
Rysunek 41 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 15. Trwałość projektu(ów), któremu(y) UM przyznał dofinansowanie.....	63
Rysunek 42 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 16. Czy zdarzyło się Panu(i) wcześniej zrealizować przedsięwzięcie współfinansowane ze środków pochodzących z funduszy europejskich?	63
Rysunek 43 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 17. Czy w przyszłości zdecyduje się Pan/i skorzystać ponownie z możliwości ubiegania się o dofinansowanie z PROW za pośrednictwem LGD ?	64
Rysunek 44 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 18. Jakie działania/przedsięwzięcia Pana(i) zdaniem w szczególności przyczyniłyby się do zaspokojenia dodatkowych potrzeb i oczekiwań mieszkańców?	65
Rysunek 45 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 19. Skąd dowiedział(a) się Pan(i) o Stowarzyszeniu LGD ?	67
Rysunek 46 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 20. Czy według Pana/i wizerunek marki LGD jest wystarczająco rozpoznawalny?.....	67
Rysunek 47 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 21. Jak ocenia Pan(i) działania informacyjne podejmowane przez LGD ?.....	68
Rysunek 48 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 22. Z jakich źródeł informacji chciałby Pan(i) w przyszłości skorzystać odnośnie możliwości składania wniosków o dofinansowanie do LGD ?	68
Rysunek 49 - Metryka badania beneficjentów: 1. Płeć	69
Rysunek 50 - Metryka badania beneficjentów: 2. Wykształcenie.....	69
Rysunek 51 - Metryka badania beneficjentów: 3. Wiek.....	70
Rysunek 52 - Metryka badania beneficjentów: 4. Miejsce prowadzenia operacji/projektu (gmina)	70
Rysunek 53 - Metryka badania beneficjentów: 5. Rodzaj podmiotu	71

10. Spis tabel

Tabela 1 Program ewaluacji mid-term	5
Tabela 2 Gminy wchodzące w skład Stowarzyszenia LGD "Ziemia Pszczyńska"	8
Tabela 3 - Cele ogólne i cele szczegółowe Lokalnej Strategii Rozwoju.	13
Tabela 4 - Przedsięwzięcia, sposoby realizacji, preferowane typy operacji w LSR.....	15
Tabela 5 - Zestawienie zrealizowanych konkursów indywidualnych w latach 2016-18.....	25
Tabela 6 - Zestawienie zawartych umów dla konkursów indywidualnych prowadzonych w latach 2016-18	26
Tabela 7 - Zestawienie zrealizowanych konkursów grantowych w latach 2016-18.....	27
Tabela 8 - Zestawienie realizowanych umów operacji własnych.....	27
Tabela 9 - Zestawienie realizowanych projektów współpracy.....	28
Tabela 10 - Koszty funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania „Ziemia Pszczyńska” w latach 2016-2018.	29
Tabela 11 - Ocena doradztwa dla podmiotów ubiegającym się o wsparcie w ramach naborów wniosków	30
Tabela 12 - Ocena doradztwa dla podmiotów starających się o wsparcie w ramach naboru wniosków o powierzenie grantu	30
Tabela 13 - Wykorzystanie budżetu w poszczególnych działaniach realizowanych w ramach wdrażania LSR w latach 2016-18	31
Tabela 14 - Przedsięwzięcia przyczyniające się do realizacji celów zdefiniowanych w LSR	32
Tabela 15 – Osiągnięte wartości wskaźników produktu	33
Tabela 16 – Osiągnięte wartości wskaźników rezultatu.....	36
Tabela 17 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 10. Proszę ocenić poziom pracowników / doradców LGD , z którymi kontaktował(a) się Pan(i) na etapie ubiegania się o dofinansowanie (1 –niedostateczny, 5 bardzo dobry).....	60
Tabela 18 – Wyniki badania beneficjentów: Pytanie 11. Proszę o ocenę stopnia trudności poniższych aspektów ubiegania się o dofinansowanie (1 –bardzo trudno, 5 bardzo łatwo):	60
Tabela 19 - Porównanie wyników badania obecnego z uprzednim z roku 2015 w zakresie pytania: Jakie działania/przedsięwzięcia Pana(i) zdaniem w szczególności przyczyniłyby się do zaspokojenia dodatkowych potrzeb i oczekiwań mieszkańców?	65
Tabela 20 – Ocena uczestników wywiadów obszaru objętego LSR w podstawowych aspektach potencjalnych obszarów rozwoju i interwencji.	73
Tabela 21 – Ocena uczestników wywiadów obszaru objętego LSR w zakresie obszarów na które wpływ działalności LGD w latach 2016-2018 był największy.....	76
Tabela 22 - Wykorzystanie budżetu w poszczególnych działaniach realizowanych w ramach wdrażania LSR w latach 2016-18	82

11. Załącznik nr 1 - wzory użytych ankiet i wywiadów

**Ankieta ewaluacyjna dla beneficjentów obszaru objętego Strategią Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR)
Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” (dalej: LGD „Ziemia Pszczyńska”) za okres 2016-2018**

Wyniki niniejszej ankiety pozwolą na określenie postępów w realizacji LSR przez LGD „Ziemia Pszczyńska” oraz na badanie jej wizerunku. Prosimy o dokładne wypełnienie ankiety, ponieważ badanie pozwoli lepiej przygotować Stowarzyszeniu działania finansowane ze środków programu LEADER w przyszłości, także w Państwa miejscowości.

INSTRUKCJA WYPEŁNIENIA: właściwą odpowiedź prosimy zaznaczyć, tam gdzie to możliwe - na jedno pytanie można udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

1. Jak często startował(a) Pan(i) w konkursach organizowanych przez LGD w ramach PROW 2014-2020?
 - 1 raz
 - 2-3 razy
 - 4 lub więcej razy
2. W ramach jakiego działania PROW 2014-2020 starał(a) się Pan(i) o dofinansowanie?
 - podejmowanie działalności gospodarczej
 - rozwijanie działalności gospodarczej
 - infrastruktura aktywnego wypoczynku – turystyka i rekreacja
 - inne (jakie?)
3. Ile złożonych przez Pana(ią) wniosków zostało wybranych przez Radę do dofinansowania i następnie przekazanych do akceptacji Urzędowi Marszałkowskiemu/Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa?
 - 1
 - 2-3
 - 4 lub więcej
4. Proszę odnieść się do weryfikacji wniosku przez ww. instytucje:
 - przynajmniej 1 ze złożonych projektów został przyjęty bez uzupełnień
 - złożony projekt(y) był(y) skierowany(e) do uzupełnień
 - przynajmniej 1 projekt został odrzucony z przyczyn formalnych
 - przynajmniej 1 projekt został wycofany przez wnioskodawcę
5. Jak ocenia Pan(i) procedury obowiązujące podczas ubiegania się o pomoc finansową za pośrednictwem LGD „Ziemia Pszczyńska”?
 - zdecydowanie jasne i proste
 - raczej jasne i proste
6. Jeśli procedury obowiązujące podczas ubiegania się o pomoc finansową nie były jasne i przystępne, co powinno się zmienić, aby były bardziej zrozumiałe dla przeciętnego beneficjenta?
 - zmniejszyć ilość dokumentów i wymagania biurowe, tam gdzie to jest możliwe
 - zwiększyć dostępność do fachowej pomocy w procedurach
 - zwiększyć ilość konsultacji społecznych w tym zakresie aby je upraszczać
 - pozostawić procedury bez zmian, gdyż zapewne wymagane są one regulacjami od LGD niezależnymi
7. Czy korzystał(a) Pan(i) z pomocy przy wypełnianiu wniosku?
 - tak, z pomocy pracownika LGD
 - tak, z pomocy firmy doradczej
 - tak, z pomocą znajomej osoby/rodziny
 - nie, wypełniałem(am) wniosek samodzielnie
8. Czy na etapie przygotowywania wniosku wiedział Pan(i) o możliwości konsultacji (przy wypełnianiu wniosku) z pracownikiem LGD?
 - tak
 - nie
9. Czy i z jakich form wsparcia dotyczącego przygotowania wniosku organizowanego bądź współorganizowanego przez LGD „Ziemia Pszczyńska” brał(a) Pan(i) udział?
 - Szkolenie/ spotkania informacyjne
 - konsultacje z doradcą/pracownikiem LGD
 - nie korzystałem z pomocy

10. Proszę ocenić poziom pracowników / doradców LGD, z którymi kontaktował(a) się Pan(i) na etapie ubiegania się o dofinansowanie (1 – niedostateczny, 5 bardzo dobry):

	1	2	3	4	5
zaangażowanie oraz chęć udzielenia informacji i porady					
poziom wiedzy merytorycznej					
jakość i przydatność udzielonych informacji					
komunikatywność					
dyspozycyjność i dostępność w biurze/pod telefonem					
poziom kultury osobistej					

11. Proszę o ocenę stopnia trudności poniższych aspektów ubiegania się o dofinansowanie (1 – bardzo trudno, 5 bardzo łatwo):

	1	2	3	4	5
znalezienie odpowiednich informacji i pomocy biura LGD					
napisanie wniosku o dofinansowanie i jego załączników					
kontakty z pracownikami UM-w trakcie ubiegania się o wsparcie i uzupełnienia wniosku					
zrealizowanie projektu pod względem rzeczowym / organizacyjnym, zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie					
zrealizowanie projektu pod względem finansowym					
przygotowanie wniosku o płatność					
kontakty z pracownikami UM w trakcie składania/uzupełniania wniosku o płatność					
utrzymanie trwałości projektu zgodnie z wymogami					

Ocena procesu wydatkowania/rozliczenia środków

12. Czy otrzymał(a) Pan(i) refundację kosztów poniesionych na realizację operacji w odniesieniu do wniosku(ów), którym UM przyznał dofinansowanie?
- projekt(y) otrzymał(y) refundację w pełnym wymiarze
 - projekt(y) otrzymał(y) częściową refundację
 - projekt(y) nie otrzymały jeszcze refundacji
 - odmówiono przekazania refundacji
13. Czy projekt(y), któremu(ym) UM przyznał dofinansowanie był przedmiotem kontroli i jakie były jej wyniki?
- projekt(y) nie był(y) kontrolowany(e)
 - projekt(y) był(y) kontrolowany(e) a kontrola nie wykazała uchybienia, które nie skutkowały koniecznością zmniejszenia lub zwrotu dofinansowania
 - projekt(y) był(y) kontrolowany(e) a kontrola wykazała uchybienia, które skutkowały koniecznością zmniejszenia lub zwrotu dofinansowania
14. Czy w przypadku nie otrzymania dofinansowania za pośrednictwem LGD, istniałaby możliwość realizacji projektu?
- tak
 - nie
15. Trwałość projektu(ów), któremu(ym) UM przyznał dofinansowanie.
- projekt(y) nie został(y) jeszcze ukończony/rozliczony
 - projekt(y) znajduje(a) się w okresie trwałości, a zobowiązania wynikające z trwałości projektu(ów), w tym utrzymania produktów i rezultatów projektu(ów) zostaną w całości dotrzymane
 - projekt(y) znajduje(a) się w okresie trwałości, ale istnieje pewne ryzyko niedotrzymania zobowiązań wynikających z trwałości projektu(ów), w tym utrzymania produktów i rezultatów projektu(ów),
 - projekt(y) znajduje(a) się w okresie trwałości, zobowiązania wynikające z trwałości projektu(ów), w tym utrzymania produktów i rezultatów projektu(ów), zostały lub zostaną z pewnością niedotrzymane
 - okres trwałości projektu(ów) już minął (2 lata od płatności ostatecznej – premia na otwarcie działalności gospodarczej, 3 lata od płatności ostatecznej – projekty przedsiębiorców, 5 lat od płatności ostatecznej – pozostałe projekty)
16. Czy zdarzyło się Panu(i) wcześniej zrealizować przedsięwzięcie współfinansowane ze środków pochodzących z funduszy europejskich?
- nie, był to mój pierwszy projekt,
 - tak, ze środków przedakcesyjnych (przed 2005) r.
 - tak, ze środków na lata 2004-2006
 - tak, ze środków na lata 2007-2013,
 - tak, ze środków na latach 2014-20.

Ocena wizerunku LGD z punktu widzenia beneficjenta

19. Skąd dowiedział(a) się Pan(i) o Stowarzyszeniu LGD ?
- w instytucji (urząd, szkoła)
 - z lokalnej prasy
 - widziałem/am działania LGD
 - uczestniczyłem/am w działaniach LGD/ brałem/am udział w projekcie
 - ze strony internetowej www.lgdziemiapszczynska.pl
 - od znajomych, sąsiadów
 - nie, wymaga on gruntownej przemiany
 - nie, wymagane byłoby stworzenie nowej marki LGD od początku
20. Czy według Pana/i wizerunek marki LGD jest wystarczająco rozpoznawalny?
- tak, LGD promuje się wystarczająco dobrze
 - tak, jednakże wymaga większej intensyfikacji w życiu publicznym
 - trudno powiedzieć
21. Jak ocenia Pan(i) działania informacyjne podejmowane przez LGD ?
- zdecydowanie pozytywnie
 - raczej pozytywnie
 - trudno powiedzieć
 - raczej źle
 - zdecydowanie źle
22. Z jakich źródeł informacji chciałby Pan(i) w przyszłości skorzystać odnośnie możliwości składania wniosków o dofinansowanie do LGD ?
- strona www
 - newsletter/biuletyn informacyjny na e-mail

- biuletyn informacyjny w formie papierowej
- ulotki, plakaty

- szkolenia
- doradztwo

Metryka:

1. Płeć

- Kobieta
- Mężczyzna

2. Wykształcenie

- podstawowe
- gimnazjalne
- zawodowe
- średnie
- policealne
- licencjat, inżynier
- wyższe magisterskie
- inne

3. Wiek

- 18 lat i mniej
- 19-30 lat
- 31-50 lat
- powyżej 50 lat

4. Miejsce zamieszkania (gmina)

- Bieruń
- Bojszowy
- Goczałkowice-Zdrój
- Kobiór
- Miedźna
- Ornontowice
- Orzesze
- Pawłowice
- Pszczyna (obszar wiejski)
- Pszczyna (miasto)
- Suszec
- Wry

5. Rodzaj podmiotu:

- jednostka samorządu terytorialnego
- jednostka kultury działająca przy JST
- parafia lub związek wyznaniowy
- przedsiębiorca
- rolnik
- osoba fizyczna zamieszkująca obszar LSR
- organizacja pozarządowa
- inny

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

Ankieta ewaluacyjna dla mieszkańców obszaru objętego Strategią Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” (dalej: LGD „Ziemia Pszczyńska”) za okres 2016-2018

Niniejsza ankieta jest anonimowa, a jej wyniki pozwolą na określenie postępów w realizacji LSR przez LGD „Ziemia Pszczyńska” oraz badanie jej wizerunku. Prosimy o dokładne wypełnienie ankiety, ponieważ badanie pozwoli lepiej przygotować Stowarzyszeniu działania finansowane ze środków programu LEADER w przyszłości, także w Państwa miejscowości.

INSTRUKCJA WYPEŁNIENIA: właściwą odpowiedź prosimy zaznaczyć znakiem „X” w kratce obok, na jedno pytanie można udzielić więcej niż jedną odpowiedź.

Wizerunek Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska”

1. Czy i z jakich źródeł dowiedział(a) się Pan(i) o Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”?
 - w instytucji (urząd, szkoła)
 - z lokalnej prasy
 - widziałem/am działania LGD
 - uczestniczyłem/am w działaniach LGD/ brałem/am udział w projekcie
 - ze strony internetowej www.lgdziemiapszczyńska.pl
2. Czy słyszał(a) Pan(i) o Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 lub związanym z nim programem LEADER?
 - tak
 - nie
 - nie wiem
3. Czy słyszał(a) Pan(i) o Strategią Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) LGD „Ziemia Pszczyńska” na lata 2016-2023?
 - tak, ale nie zapoznałem(am) się z nią
 - tak, miałem(am) okazję się z nią zapoznać
 - nie słyszałem
4. Jaki Pana(i) zdaniem jest główny obszar działalności LGD „Ziemia Pszczyńska”? (proszę zaznaczyć co najmniej jedną odpowiedź)
 - wsparcie w pozyskiwaniu funduszy z UE
 - działania polityczne
 - szkolenia, doradztwo
 - organizacja imprez otwartych
 - wydawanie folderów, broszur, książek
 - żaden z powyższych
5. Czy odwiedzał(a) Pan(i) stronę internetową LGD „Ziemia Pszczyńska” – www.lgdziemiapszczyńska.pl ?
 - tak
 - nie (w takim przypadku przejdź do pyt. 8)
6. Czy jest ona przejrzysta pod względem układu i treści w niej zawartej?
 - tak
 - nie
7. Czy znalazł(a) Pan(i) na stronie internetowej www.lgdziemiapszczyńska.pl wszystkie oczekiwane informacje?
 - tak
 - nie
8. Jak ocenia Pan(i) działania informacyjne podejmowane przez LGD „Ziemia Pszczyńska”?
 - zdecydowanie pozytywnie
 - raczej pozytywnie
 - trudno powiedzieć
 - raczej źle
 - zdecydowanie źle
9. Z jakich źródeł informacji o LGD „Ziemia Pszczyńska” chciałby Pan(i) w przyszłości skorzystać:
 - strona www
 - newsletter/biuletyn informacyjny na e-mail
 - biuletyn informacyjny w formie papierowej
 - ulotki, plakaty
 - szkolenia
 - doradztwo

Działalność Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska”

10. Czy Pana(i) zdaniem w LGD „Ziemia Pszczyńska” można złożyć wniosek i ubiegać się o dofinansowanie na realizację projektów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich?
- nic nie wiem na ten temat
 - tak
11. Na jakie rodzaje przedsięwzięć Pana(i) zdaniem można otrzymać dofinansowanie z LGD „Ziemia Pszczyńska”? (można zaznaczyć więcej odpowiedzi)
- założenie lub rozwój firmy
 - działania zachowujące i wykorzystujące tradycyjne uprawy i hodowle
 - zachowanie tradycyjnego rękodzieła, tradycji kulinarnych
 - organizowanie wydarzeń sportowo-rekreacyjnych
 - organizowanie wydarzeń kulturowo-rozrywkowych
 - organizowanie wydarzeń edukacyjnych wykorzystujących lokalne atuty kulturalno-historyczne i przyrodnicze
 - przedsięwzięcia związane z turystyką (powstawanie nowych ścieżek pieszych, rowerowych, dydaktycznych, itp.)
 - boisko szkolne, sala sportowa, basen
 - plac zabaw dla dzieci
 - remont drogi, nowe chodniki
 - park
 - miejsce spotkań dla ludności wiejskiej, dzieci
 - zagospodarowanie centrum wsi, by było jej wizytówką
 - warsztaty, kursy, szkolenia
 - inne
 - trudno powiedzieć
12. Czy Pan(i) lub ktoś z najbliższego otoczenia starał się o dofinansowanie na realizację projektu za pomocą LGD „Ziemia Pszczyńska”?
- tak
 - nie
13. Jak Pan(i) lub osoba z najbliższego otoczenia ocenia wsparcie otrzymane z LGD „Ziemia Pszczyńska” w związku ze składanym wnioskiem?
- zdecydowanie pozytywnie
 - raczej pozytywnie
 - trudno powiedzieć
 - raczej negatywne
 - zdecydowanie negatywne
 - nie dotyczy
14. W jakiego rodzaju przedsięwzięciach zorganizowanych przez LGD „Ziemia Pszczyńska” uczestniczył Pan(i) bezpośrednio? (można zaznaczyć więcej odpowiedzi)
- szkolenia, doradztwo
 - imprezy otwarte (rajdy, koncerty, warsztaty, itp.)
 - wyjazdy studyjne
 - konkursy, publikacje
 - wnioskowałem o środki
 - żadne z powyższych
15. Do czego Pana(i) zdaniem przyczynia się działalność podejmowana przez LGD „Ziemia Pszczyńska”? (można zaznaczyć więcej odpowiedzi)
- rozwoju obszarów wiejskich
 - wzrostu ilości firm
 - spadku bezrobocia
 - zachęcania mieszkańców do realizacji własnych przedsięwzięć
 - zachęcania mieszkańców do realizacji wspólnych przedsięwzięć (z organizacjami lokalnymi, gminami)
 - zachęcania mieszkańców do udziału w szkoleniach, warsztatach, kursach
 - wzrostu zainteresowania mieszkańców walorami obszaru LGD
 - wzmocnienia i kultywowania lokalnych tradycji i rzemiosła
 - ochrony dziedzictwa przyrodniczego
 - lepszego wydatkowania środków Unii Europejskiej
 - inne
 - żadne z powyższych
16. Jak ocenia Pan(i) sprawność działania LGD „Ziemia Pszczyńska”?
- zdecydowanie pozytywnie
 - raczej pozytywnie
 - trudno powiedzieć
 - raczej negatywne
 - zdecydowanie negatywne
17. W jakich działaniach organizowanych przez LGD „Ziemia Pszczyńska” chciałby Pan(i) uczestniczyć w przyszłości?
- szkolenia, warsztaty, kursy
 - doradztwo w zakresie składania wniosków o dofinansowanie
 - ubieganie się o wsparcie na projekty własne
 - imprezy otwarte (festyny, koncerty, itp.)
 - wyjazdy
 - konkursy, publikacje
 - konsultacje na temat kształtu Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) LGD „Ziemia Pszczyńska”
 - inne (jakie?:)
 - żadne z powyższych

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

Metryka (dane zbierane są anonimowo w celu określenia struktury osób, które wypełniły ankietę):

1. Status na rynku pracy:
- Osoba prowadząca działalność gospodarczą
 - Zatrudniony/a w rolnictwie
 - Zatrudniony/a poza rolnictwem
 - Uczący się/studiujący
 - Osoba bezrobotna
 - Inny typ, jaki?

2. Płeć
- Kobieta
 - Mężczyzna

3. Wykształcenie
- podstawowe
 - gimnazjalne
 - zawodowe
 - średnie
 - policealne
 - licencjat, inżynier
 - wyższe magisterskie
 - inne

4. Wiek
- 18 lat i mniej
 - 19-30 lat
 - 31-50 lat
 - powyżej 50 lat

5. Miejsce zamieszkania (gmina)
- Bieruń
 - Bojszowy
 - Goczałkowice-Zdrój
 - Kobiór
 - Miedźna
 - Ornontowice
 - Orzesze
 - Pawłowice
 - Pszczyna (obszar wiejski)
 - Pszczyna (miasto)
 - Suszec
 - Wiry
 - inna gmina

INDYWIDUALNE WYWIADY POGŁĘBIONE Z: PRZEDSTAWICIELAMI BIURA, ZARZĄDU I RADY LGD

DIAGNOZA OBSZARU

1. Jak ocenia Pan/i swoją ~~gminę~~ obszar objęty LSR jako dobre miejsce do życia? Czy mieszkańcy mogą realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby? Czy są obszary w których trudno zrealizować potrzeby mieszkańców? Jakie? Dlaczego?

2. Jakie są główne kierunki rozwoju obszaru objętego LSR? Jakie są główne wyzwania z tym związane?

3. Na jakich zasobach społecznych i gospodarczych opiera się rozwój obszaru?

4. W jakim stopniu zgadza się Pan(i) ze stwierdzeniem „w ostatnich latach (od 2014 roku) warunki do życia na obszarze objętym LSR poprawiły się”?

5. Jak ocenia Pan(i) obszar objętym LSR pod względem:

(Prosimy o zaznaczenie „x” właściwej odpowiedzi)

	Bardzo dobrze	Dobrze	Przecięt nie	Źle	Bardzo źle	Nie mam zdania
Atrakcyjności turystycznej						
Promocji obszaru, dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki						
Infrastruktury i oferty kulturalnej						
Infrastruktury i oferty sportowej i rekreacyjnej						
Infrastruktury drogowej						
Zaangażowania mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów						
Tożsamości mieszkańców z regionem						
Działań i usprawnień na rzecz osób niepełnosprawnych						
Działań na rzecz bezrobotnych						
Działań na rzecz osób przed 34 rokiem życia						
Działań na rzecz osób po 50 roku życia						
Działań na rzecz kobiet						
Możliwości zatrudnienia poza rolnictwem						
Sprzyjających warunków dla przedsiębiorców i prowadzenia firmy						

WSPÓŁPRACA W RAMACH LGD

6. Jak ocenia Pan/i ogólnie zaangażowanie członków LGD w jej działalność (w latach 2014-2020)?

7. Czy partnerstwo wykazuje zrównoważoną reprezentację podmiotów z obszaru działania LGD pod względem sektorowym, instytucjonalnym, geograficznym, społecznym?

8. W jaki sposób LGD wykorzystywała potencjał wszystkich podmiotów wchodzących w skład partnerstwa?

9. Jak często organizowane są spotkania członków LGD?

10. Czy LGD nawiązuje współpracę międzynarodową? Z jakimi podmiotami? Jeśli nie – dlaczego? Jakie bariery wystąpiły?

11. W jaki sposób LGD komunikuje się z mieszkańcami? Czy są to wystarczające sposoby?

12. Jakie zmiany należy wprowadzić we współpracy w ramach LGD na przyszłość? Jakich obszarów powinny one dotyczyć?

OCENIA DZIAŁAŃ LGD

13. Proszę wskazać, jaki był wpływ działalności LGD w latach 2014-2020 na poszczególne obszary:

(Prosimy o zaznaczenie „x” właściwej odpowiedzi)

	Bardzo duży wpływ	Duży wpływ	Przeciętny wpływ	Negatywny wpływ	Bardzo negatywny wpływ	Nie mam zdania
Atrakcyjność turystyczna						
Promocja obszaru, dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki						
Infrastruktura i oferta kulturalna						
Infrastruktura i oferta sportowa i rekreacyjna						
Infrastruktura drogowa						
Zaangażowania mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów						
Tożsamość mieszkańców z regionem						
Działania i usprawnienia na rzecz osób niepełnosprawnych						
Działania na rzecz bezrobotnych						
Działania na rzecz osób przed 35 rokiem życia						
Działania na rzecz osób po 50 roku życia						
Działania na rzecz kobiet						
Możliwość zatrudnienia poza rolnictwem						
Warunki dla przedsiębiorców i prowadzenia firmy						

14. Proszę wskazać najważniejsze w Pani/a opinii efekty działalności LGD w latach 2016-2018. Czy były to efekty pozytywne czy negatywne?

15. Czy dostrzega Pan/i inne niespodziewane efekty (wykraczające poza spodziewane cele) związane z działalnością LGD? Czy były to efekty pozytywne czy negatywne?

16. W jaki sposób Lokalna Grupa Działania wpływa na poprawę sytuacji gospodarczej w regionie? Czy są to działania wystarczające? Jeśli nie to dlaczego?

17. Czy jest potrzeba, aby w przyszłości wspierać przedsiębiorczość w ramach kolejnych edycji LSR? W jaki sposób?

18. W jaki sposób działania LGD budują i wzmacniają lokalny potencjał turystyczny i dziedzictwo kulturowe? Czy działania te są wystarczające? Jakie czynniki zewnętrzne i wewnętrzne wpływają na skuteczność tych działań?

19. W jakich kierunkach obszarze objętym LSR powinna się rozwijać turystyka w przyszłości?

20. W jaki sposób należy prowadzić działania na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego na obszarze objętym LSR? Jaki jest wpływ LSR i LGD na rozwiązywanie tych problemów?

21. Które działania LGD można uznać za najskuteczniejsze? W jaki sposób to zmierzono?

22. Czy działalność LGD jest Pani/a zdaniem potrzebna?